

Grupa Kapitałowa **TAURON** Polska Energia SA

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
zgodne z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH	9
1. Informacje ogólne	10
2. Skład Grupy	10
3. Skład Zarządu Spółki dominującej	11
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	11
5. Kontynuacja działalności	11
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	12
6.1. Oświadczenie o zgodności	12
6.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	12
7. Nowe standardy i interpretacje	12
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	14
9. Istotne zasady (polityka) rachunkowości	16
9.1. Zasady konsolidacji	17
9.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych	17
9.3. Rzeczowe aktywa trwałe	17
9.4. Wartość firmy	18
9.5. Aktywa niematerialne	19
9.5.1 Świadectwa pochodzenia energii	19
9.5.2 Prawa do emisji gazów cieplarnianych	19
9.6. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	20
9.7. Koszty finansowania zewnętrznego	20
9.8. Udział we wspólnym przedsięwzięciu	21
9.9. Aktywa finansowe	21
9.10. Utrata wartości aktywów finansowych	22
9.11. Pochodne instrumenty finansowe	23
9.12. Rachunkowość zabezpieczeń	23
9.13. Pozostałe aktywa niefinansowe	23
9.14. Zapasy	24
9.15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	24
9.16. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	24
9.17. Kapitał podstawowy	24
9.18. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	25
9.19. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	25
9.20. Rezerwy na świadczenia pracownicze	25
9.21. Pozostałe rezerwy	26
9.21.1 Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	26
9.21.2 Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	26
9.21.3 Rezerwa z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości pod obiektami energetycznymi	27
9.21.4 Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych	27
9.21.5 Rezerwa na koszty likwidacji szkód górniczych	27
9.21.6 Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych	27
9.22. Pozostałe zobowiązania niefinansowe	27
9.23. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	27
9.24. Leasing	27
9.25. Podatki	28
9.26. Połączenia jednostek gospodarczych	29
9.27. Sprawozdanie z całkowitych dochodów	29
9.28. Przychody ze sprzedaży	30
9.29. Koszt własny sprzedaży	30
9.30. Wynik netto na akcję	30
9.31. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	30
10. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	31
11. Informacje dotyczące segmentów działalności	34
11.1. Segmenty operacyjne	35
11.2. Geograficzne obszary działalności	38
12. Przychody i koszty	38
12.1. Przychody ze sprzedaży	38
12.2. Koszty według rodzaju	39
12.3. Koszty świadczeń pracowniczych	39
12.4. Koszty amortyzacji oraz odpisy aktualizujące	40
12.5. Pozostałe przychody operacyjne	40
12.6. Pozostałe koszty operacyjne	40
12.7. Przychody finansowe	41

12.8.	Koszty finansowe	41
13.	Podatek dochodowy	41
13.1.	Obciążenia podatkowe	41
13.2.	Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	41
13.3.	Odroczony podatek dochodowy	42
13.4.	Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego	43
14.	Rzeczowe aktywa trwałe	43
15.	Wartość firmy	47
16.	Długoterminowe aktywa niematerialne	48
17.	Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	51
18.	Pozostałe aktywa finansowe	52
19.	Pozostałe aktywa niefinansowe długoterminowe	53
20.	Krótkoterminowe aktywa niematerialne	53
21.	Zapasy	54
22.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	54
23.	Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe	55
24.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	55
25.	Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	56
26.	Prawa do emisji dwutlenku węgla	56
27.	Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały	57
27.1.	Kapitał podstawowy	57
27.2.	Prawa akcjonariuszy	58
27.3.	Kapitał zapasowy	58
27.4.	Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	58
27.5.	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	58
27.6.	Udziały niekontrolujące	59
28.	Zysk przypadający na jedną akcję	59
29.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty	59
30.	Połączenia jednostek i nabycie udziałów niekontrolujących	60
31.	Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	61
31.1.	Kredyty i pożyczki	61
31.2.	Wyemitowane obligacje	62
32.	Leasing	63
32.1.	Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	63
32.2.	Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego	63
33.	Rezerwy na świadczenia pracownicze	64
33.1.	Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe	64
33.2.	Rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	66
34.	Pozostałe rezerwy	67
34.1.	Zmiana stanu pozostałych rezerw	67
34.2.	Opis istotnych tytułów rezerw	68
34.2.1	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	68
34.2.2	Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych	68
34.2.3	Rezerwa na spory sądowe, roszczenia i pozostałe rezerwy	68
35.	Rozliczenia międzyokresowe	69
35.1.	Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	69
35.2.	Bierne rozliczenia międzyokresowe - krótkoterminowe	69
36.	Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe	70
37.	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych oraz Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych	70
38.	Zobowiązania inwestycyjne	71
39.	Zobowiązania warunkowe	71
40.	Zobowiązania i aktywa warunkowe związane z rozliczeniami podatkowymi	74
41.	Zabezpieczenie spłaty zobowiązań	75
42.	Informacja o podmiotach powiązanych	77
42.1.	Transakcje ze spółkami będącymi pod wspólną kontrolą	77
42.2.	Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa	77
42.3.	Wynagrodzenie kadry kierowniczej	78
43.	Instrumenty finansowe	78
43.1.	Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych	78
43.2.	Hierarchia wartości godziwej	79
43.3.	Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych	80
43.4.	Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych	80
44.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	81
44.1.	Ryzyko kredytowe	82
44.1.1	Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz pozostałymi należnościami finansowymi	83
44.1.2	Ryzyko kredytowe związane z pozostałymi aktywami finansowymi	84

44.2.	Ryzyko związane z płynnością.....	84
44.3.	Ryzyko rynkowe	85
44.3.1	Ryzyko stopy procentowej.....	85
44.3.2	Ryzyko walutowe	86
44.3.3	Ryzyko cen surowców i towarów.....	87
44.3.4	Ryzyko rynkowe – analiza wrażliwości.....	87
44.3.4.1	Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej	88
44.3.4.2	Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe	88
45.	Zarządzanie finansami	89
46.	Istotne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	90
46.1.	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	90
46.2.	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	90
47.	Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego	91
48.	Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	91

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012 <i>(dane przekształcone)</i>
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	12.1	19 131 122	24 752 985
Koszt własny sprzedaży	12.2	(15 990 461)	(21 282 054)
Zysk brutto ze sprzedaży		3 140 661	3 470 931
Pozostałe przychody operacyjne	12.5	127 436	118 901
Koszty sprzedaży	12.2	(553 502)	(552 291)
Koszty ogólnego zarządu	12.2	(645 406)	(734 754)
Pozostałe koszty operacyjne	12.6	(135 123)	(137 658)
Zysk operacyjny		1 934 066	2 165 129
Przychody finansowe	12.7	99 257	131 306
Koszty finansowe	12.8	(346 993)	(347 124)
Udział w zysku (stracie) wspólnego przedsięwzięcia	17	(2 709)	(1 734)
Zysk brutto		1 683 621	1 947 577
Podatek dochodowy	13.1	(337 136)	(396 778)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		1 346 485	1 550 799
Zysk netto za rok obrotowy		1 346 485	1 550 799
Pozostałe całkowite dochody podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy:		25 791	(154 160)
Zmiana wartości instrumentów zabezpieczających		33 397	(189 756)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(1 261)	(457)
Podatek dochodowy	13.1	(6 345)	36 053
Pozostałe całkowite dochody nie podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy:		17 697	(179 434)
Zyski/(straty) aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia		21 847	(221 074)
Podatek dochodowy	13.1	(4 150)	41 640
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy, po uwzględnieniu podatku		43 488	(333 594)
Całkowite dochody za rok obrotowy		1 389 973	1 217 205
Zysk przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		1 308 318	1 476 392
Udziałom niekontrolującym		38 167	74 407
Całkowity dochód przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		1 349 123	1 157 617
Udziałom niekontrolującym		40 850	59 588
Zysk na jedną akcję (w złotych):	28		
– podstawowy i rozwodniony z zysku za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		0,75	0,84
– podstawowy i rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		0,75	0,84

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012 <i>(dane przekształcone)</i>	Stan na 1 stycznia 2012 <i>(dane przekształcone)</i>
AKTYWA				
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	14	25 127 639	23 300 643	21 636 317
Wartość firmy	15	247 057	247 057	247 057
Aktywa niematerialne	16	1 160 005	1 182 256	1 152 617
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	17	44 398	51 986	22 717
Pozostałe aktywa finansowe	18	587 166	305 444	193 067
Pozostałe aktywa niefinansowe	19	354 704	359 709	144 923
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	13.3	46 039	24 135	20 079
		27 567 008	25 471 230	23 416 777
Aktywa obrotowe				
Aktywa niematerialne	20	1 156 550	711 099	870 954
Zapasy	21	509 224	708 282	574 790
Należności z tytułu podatku dochodowego		31 890	1 434	64 266
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	22	2 134 641	3 036 695	2 743 344
Pozostałe aktywa finansowe	18	15 878	5 422	108 024
Pozostałe aktywa niefinansowe	23	270 429	272 371	234 220
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24	636 909	1 030 929	505 670
		4 755 521	5 766 232	5 101 268
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	25	33 041	36 215	8 951
SUMA AKTYWÓW		32 355 570	31 273 677	28 526 996

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ – ciąg dalszy

	Nota	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012 (dane przekształcone)	Stan na 1 stycznia 2012 (dane przekształcone)
PASYWA				
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej				
Kapitał podstawowy	27.1	8 762 747	8 762 747	8 762 747
Kapitał zapasowy	27.3	9 037 699	7 953 021	7 412 882
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	27.5	(126 651)	(153 703)	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(1 631)	(370)	87
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	27.4	(344 999)	(255 014)	(481 414)
		17 327 165	16 306 681	15 694 302
Udziały niekontrolujące	27.6	466 334	493 339	455 203
Kapitał własny ogółem		17 793 499	16 800 020	16 149 505
Zobowiązania długoterminowe				
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	31	5 500 532	5 222 882	4 251 944
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	32.2	61 643	41 796	56 232
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe		7 827	7 890	7 968
Instrumenty pochodne		87 573	150 594	-
Rezerwy na świadczenia pracownicze	33	1 497 814	1 568 219	1 203 375
Pozostałe rezerwy	34	141 408	82 523	61 200
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	35	668 487	639 643	569 562
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13.3	1 339 057	1 367 687	1 388 424
		9 304 341	9 081 234	7 538 705
Zobowiązania krótkoterminowe				
Bieżąca część kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	31	284 633	286 990	214 169
Bieżąca część zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	32.2	17 327	14 482	14 761
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania		2 023 537	2 628 449	2 349 121
Instrumenty pochodne		73 358	40 624	80
Rezerwy na świadczenia pracownicze	33	162 368	167 704	153 676
Pozostałe rezerwy	34	1 563 019	1 103 036	1 023 328
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	35	239 639	268 870	275 147
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		79 035	113 034	163 437
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	36	814 814	769 234	645 067
		5 257 730	5 392 423	4 838 786
Zobowiązania razem		14 562 071	14 473 657	12 377 491
SUMA PASYWÓW		32 355 570	31 273 677	28 526 996

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku

	Nota	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej					Razem	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
		Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty			
Na dzień 1 stycznia 2013 roku (dane przekształcone)		8 762 747	7 953 021	(153 703)	(370)	(255 014)	16 306 681	493 339	16 800 020
Wynik okresu		-	-	-	-	1 308 318	1 308 318	38 167	1 346 485
Inne całkowite dochody		-	-	27 052	(1 261)	15 014	40 805	2 683	43 488
Razem całkowite dochody za rok obrotowy		-	-	27 052	(1 261)	1 323 332	1 349 123	40 850	1 389 973
Podział zysków z lat ubiegłych	27.3	-	1 084 678	-	-	(1 084 678)	-	-	-
Wypłata dywidendy	27.6, 29	-	-	-	-	(350 510)	(350 510)	(8 328)	(358 838)
Odkup udziałów niekontrolujących	27.6, 30	-	-	-	-	71	71	(2 083)	(2 012)
Nabycie udziałów niekontrolujących	27.6, 30	-	-	-	-	20 772	20 772	(55 772)	(35 000)
Zmiana udziałów niekontrolujących w wyniku połączeń	27.6, 30	-	-	-	-	1 672	1 672	(1 672)	-
Rozliczenie połączenia z PKE Broker Sp. z o.o.		-	-	-	-	(644)	(644)	-	(644)
Na dzień 31 grudnia 2013 roku		8 762 747	9 037 699	(126 651)	(1 631)	(344 999)	17 327 165	466 334	17 793 499

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku

	Nota	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej					Razem	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
		Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty			
Na dzień 1 stycznia 2012 roku (dane przekształcone)		8 762 747	7 412 882	-	87	(543 395)	15 632 321	454 897	16 087 218
Zmiana polityki rachunkowości odnośnie sposobu ujęcia przychodów z tytułu kolizji energetycznych i ciepłowniczych	8	-	-	-	-	61 981	61 981	306	62 287
Na dzień 1 stycznia 2012 roku (dane przekształcone)		8 762 747	7 412 882	-	87	(481 414)	15 694 302	455 203	16 149 505
Wynik okresu		-	-	-	-	1 476 392	1 476 392	74 407	1 550 799
Inne całkowite dochody		-	-	(153 703)	(457)	(164 615)	(318 775)	(14 819)	(333 594)
Razem całkowite dochody za rok obrotowy		-	-	(153 703)	(457)	1 311 777	1 157 617	59 588	1 217 205
Podział zysków z lat ubiegłych		-	540 139	-	-	(540 139)	-	-	-
Wypłata dywidendy	27.6, 29	-	-	-	-	(543 290)	(543 290)	(16 870)	(560 160)
Odkup udziałów niekontrolujących	27.6	-	-	-	-	1 215	1 215	(6 510)	(5 295)
Nabycie udziałów niekontrolujących	27.6	-	-	-	-	185	185	(1 420)	(1 235)
Zmiana udziałów niekontrolujących w wyniku połączeń	27.6	-	-	-	-	(3 348)	(3 348)	3 348	-
Na dzień 31 grudnia 2012 roku (dane przekształcone)		8 762 747	7 953 021	(153 703)	(370)	(255 014)	16 306 681	493 339	16 800 020

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012 (dane przekształcone)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/ (strata) brutto		1 683 621	1 947 577
Korekty o pozycje:			
Udział w zyskach/stratach wspólnych przedsięwzięć		2 709	1 734
Amortyzacja		1 727 069	1 686 204
Zysk/strata z tytułu różnic kursowych		847	(391)
Odsetki i dywidendy, netto		220 283	225 526
(Zysk)/ strata na działalności inwestycyjnej		317 714	35 315
Zmiana stanu należności		924 417	(291 704)
Zmiana stanu zapasów		186 768	(136 092)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek		(328 877)	70 212
Zmiana stanu pozostałych aktywów długo- i krótkoterminowych		(492 481)	74 912
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych i dotacji rządowych		(115 596)	(65 253)
Zmiana stanu rezerw		423 730	260 546
Podatek dochodowy zapłacony		(466 637)	(328 845)
Pozostałe		(4 485)	(690)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		4 079 082	3 479 051
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		29 785	50 192
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	46.1	(3 933 673)	(3 302 471)
Sprzedaż obligacji i innych dłużnych papierów wartościowych		-	102 506
Sprzedaż innych aktywów finansowych		4 237	22 011
Zaliczka na zakup akcji jednostki zależnej	46.1	(232 500)	-
Nabycie udziałów i akcji we wspólnych przedsięwzięciach		-	(32 576)
Nabycie innych aktywów finansowych		(4 920)	(10 463)
Przejęcie jednostki zależnej, po potrąceniu przejętych środków pieniężnych		-	(5 613)
Dywidendy otrzymane		18 323	8 349
Odsetki otrzymane		40	136
Splata udzielonych pożyczek		46 800	24 500
Udzielenie pożyczek	46.1	(108 800)	(139 500)
Pozostałe		220	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(4 180 488)	(3 282 929)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(14 911)	(14 834)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	46.2	452 325	1 005 000
Splata pożyczek/kredytów		(141 226)	(257 210)
Emisja dłużnych papierów wartościowych		-	150 000
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej	29	(350 510)	(543 290)
Dywidendy wypłacone udziałowcom niekontrolującym	29	(8 047)	(16 434)
Odsetki zapłacone	46.2	(229 431)	(222 089)
Nabycie udziałów niekontrolujących		(37 021)	(6 535)
Otrzymane dotacje		89 024	106 083
Pozostałe		(9 303)	(10 975)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(249 100)	189 716
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(350 506)	385 838
Różnice kursowe netto		(1 858)	(1 375)
Środki pieniężne na początek okresu	24	891 654	505 816
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym	24	541 148	891 654
o ograniczonej możliwości dysponowania	24	121 129	290 063

ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A. („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa TAURON”) składa się z TAURON Polska Energia S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”, „Spółka dominująca”) i jej spółek zależnych. TAURON Polska Energia S.A. prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej, zawiązanej aktem notarialnym w dniu 6 grudnia 2006 roku. Do dnia 16 listopada 2007 roku Spółka działała pod firmą Energetyka Południe S.A. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, Katowice-Wschód Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000271562.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 240524697.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

1. Wydobycie węgla kamiennego.
2. Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych.
3. Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.
4. Dystrybucja energii elektrycznej.
5. Sprzedaż energii i pozostałych produktów rynku energetycznego.
6. Wytwarzanie i dystrybucja energii cieplnej.
7. Obsługa klienta.
8. Świadczenie innych usług związanych z realizacją zadań, o których mowa powyżej.

Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich koncesji przyznanych poszczególnym jednostkom wchodzącym w skład Grupy.

2. Skład Grupy

Na dzień 31 grudnia 2013 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała bezpośrednio udziały i akcje w następujących istotnych spółkach zależnych:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Segment	Udział bezpośredni TAURON w kapitale spółki	Udział bezpośredni TAURON w organie stanowiącym spółki
1	TAURON Wytwarzanie S.A.	Katowice	Wytwarzanie	99,77%	99,80%
2	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	Jelenia Góra	Odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
3	TAURON Dystrybucja S.A.	Kraków	Dystrybucja	99,71%	99,71%
4	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	Kraków	Sprzedaż	100,00%	100,00%
5	TAURON Czech Energy s.r.o.	Ostrawa, Republika Czeska	Sprzedaż	100,00%	100,00%
6	TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	Gliwice	Sprzedaż	100,00%	100,00%
7	TAURON Ciepło S.A.	Katowice	Ciepło	96,10%	96,74%
8	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. ¹	Wrocław	Obsługa Klienta	100,00%	100,00%
9	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.	Mysłowice	Pozostałe	100,00%	100,00%

¹W dniu 31 stycznia 2013 roku zostało zarejestrowane połączenie spółek TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. oraz TAURON Obsługa Klienta GZE Sp. z o.o., co zostało szerzej opisane w nocie 30 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała udział pośredni w następujących istotnych spółkach zależnych:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Segment	Udział pośredni TAURON w kapitale spółki	Udział pośredni TAURON w organie stanowiącym spółki
1	TAURON Wydobycie S.A. ^{1,2}	Jaworzno	Wydobycie	52,36%	67,87%
2	BELS INVESTMENT Sp. z o.o.	Jelenia Góra	Odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
3	MEGAWAT MARSZEWO Sp. z o.o.	Jelenia Góra	Odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
4	TAURON Dystrybucja Serwis S.A. ³	Wrocław	Dystrybucja	99,71%	99,71%
5	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. ¹	Krzyszowice	Pozostałe	99,77%	99,80%

¹TAURON Polska Energia S.A. jest użytkownikiem udziałów/akcji będących własnością TAURON Wytwarzanie S.A. W następstwie podpisania umów użytkowania udziałów TAURON Polska Energia S.A. dysponuje 100% udziałem w kapitale zakładowym i organie stanowiącym spółki Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. oraz 52,48% udziałem w kapitale zakładowym, dającym 68,01% głosów na Walnym Zgromadzeniu spółki TAURON Wydobycie S.A.

² W dniu 24 lutego 2014 roku została zarejestrowana zmiana nazwy spółki Południowy Koncern Węglowy S.A. na TAURON Wydobycie S.A., o czym szerzej w nocie 48 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

³ W dniu 2 kwietnia 2013 roku zostało zarejestrowane połączenie spółek TAURON Serwis GZE Sp. z o.o. (spółka przejmowana) oraz Przedsiębiorstwo Usług Elektroenergetycznych S.A. (spółka przejmująca) oraz jednocześnie zmianie uległa firma spółki przejmującej na TAURON Dystrybucja Serwis S.A.

Dodatkowo, na dzień 31 grudnia 2013 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała także udział pośredni w następujących istotnych spółkach współzależnych:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Segment	Udział pośredni TAURON w kapitale spółki	Udział pośredni TAURON w organie stanowiącym spółki
1	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	Stalowa Wola	Ciepło	49,89%	49,90%
2	Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o.	Kędzierzyn Koźle	Wytwarzanie	49,89%	49,90%

3. Skład Zarządu Spółki dominującej

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2013 roku wchodził:

- Dariusz Lubera – Prezes Zarządu,
- Joanna Schmid – Wiceprezes Zarządu,
- Dariusz Stolarczyk – Wiceprezes Zarządu,
- Krzysztof Zawadzki – Wiceprezes Zarządu.

W dniu 10 lutego 2014 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o delegowaniu członka Rady Nadzorczej Pana Aleksandra Grada do czasowego wykonywania czynności Wiceprezesa Zarządu TAURON Polska Energia S.A. w okresie od 11 lutego 2014 roku do 11 maja 2014 roku. W okresie delegowania następuje zawieszenie funkcji członka Rady Nadzorczej z równoczesnym zawieszeniem praw i obowiązków wynikających z członkostwa w Radzie Nadzorczej, w tym prawa do wynagrodzenia.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 10 marca 2014 roku.

5. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

Spółki Grupy oraz jednostka dominująca prowadzą swoje księgi rachunkowe i sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), za wyjątkiem:

- BELS INVESTMENT Sp. z o.o. oraz MEGAWAT MARSZEWO Sp. z o.o., które prowadzą swoje księgi rachunkowe oraz sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa o rachunkowości”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”, „PSR”). ;
- TAURON Czech Energy s.r.o, która prowadzi swoje księgi rachunkowe oraz sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi w Republice Czeskiej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia niniejszego sprawozdania skonsolidowanego do zgodności z MSSF.

6.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i spółek zależnych, z wyjątkiem TAURON Czech Energy s.r.o., objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Walutą funkcjonalną TAURON Czech Energy s.r.o. jest korona czeska („CZK”). Pozycje sprawozdania finansowego TAURON Czech Energy s.r.o. są przeliczane przy użyciu odpowiednich kursów wymiany na walutę prezentacji Grupy TAURON.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

7. Nowe standardy i interpretacje

Standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały już opublikowane i zatwierdzone przez Unię Europejską, ale jeszcze nie weszły w życie:

- MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później. Grupa planuje wdrożyć MSSF 10 od okresu rocznego rozpoczynającego się dnia 1 stycznia 2014 roku;
- MSSF 11 *Wspólne przedsięwzięcia* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później. Grupa planuje wdrożyć MSSF 11 od okresu rocznego rozpoczynającego się dnia 1 stycznia 2014 roku;
- MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później. Grupa planuje wdrożyć MSSF 12 od okresu rocznego rozpoczynającego się dnia 1 stycznia 2014 roku;
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12 *Przepisy przejściowe* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później;
- MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później;
- MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólne przedsięwzięcia* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później;

- Zmiany do MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja: Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych* - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później.

Standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską i nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 *Instrumenty finansowe* - nie została określona jeszcze data obowiązującego wejścia w życie. Został opublikowany przez RMSR w 2009 roku. Dnia 28 października 2010 roku RMSR wydała znowelizowany MSSF 9 wprowadzający nowe wymogi dotyczące rozliczania zobowiązań finansowych i przenoszący wymogi dotyczące zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych z MSR 39. Dnia 19 listopada 2013 roku RMSR wydała kolejną serię zmian do rachunkowości instrumentów finansowych. Standard ustala pojedyncze podejście w celu określenia czy aktywa finansowe wyceniane są wg kosztu zamortyzowanego czy według wartości godziwej, zastępując liczne zasady określone w MSR 39. Zmiany z listopada 2013 roku wprowadzą istotne zmiany w rachunkowości zabezpieczeń, pozwalają na zastosowanie ujmowania własnego ryzyka kredytowego bez konieczności zmiany innych zasad rachunkowości instrumentów finansowych oraz usuwają obowiązującą datę wejścia w życie MSSF 9 (określoną wcześniej na 1 stycznia 2015 r.).
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 oraz MSR 27 *Jednostki inwestycyjne* (opublikowane dnia 31 października 2012 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku;
- Zmiany do MSR 36 *Utrata wartości aktywów: Ujawnianie wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych* (opublikowane dnia 29 maja 2013 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później;
- Zmiany do MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena: Nowacja instrumentów pochodnych i dalsze stosowanie rachunkowości zabezpieczeń* (opublikowane w dniu 29 maja 2013 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później;
- Interpretacja KIMSF 21 *Oplaty publiczne* (opublikowana w dniu 20 maja 2013 roku). KIMSF 21 to interpretacja MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 lub później;
- Zmiany do MSR 19 *Świadczenia pracownicze – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze* – obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później;
- Zmiany do różnych standardów *Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)* – obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później;
- Zmiany do różnych standardów *Poprawki do MSSF (cykl 2011-2013)* – obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później.

Spółka dokonała analizy wpływu powyższych standardów i interpretacji na stosowane przez Grupę zasady rachunkowości, za wyjątkiem oceny wpływu MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, którą Spółka przeprowadzi po opublikowaniu wszystkich faz.

Za szczególnie ważne dla Grupy, Spółka uznała nowe standardy MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*. Z tego względu Spółka jest w trakcie przeprowadzania szczegółowej analizy wpływu tych standardów na stosowane dotychczas zasady wyceny i prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym udziałów i akcji w spółkach współzależnych. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania zdaniem Spółki na podstawie tej analizy:

- nie zidentyfikowano czynników, które świadczyłyby o tym, że TAURON posiada samodzielnie władzę nad Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. oraz Elektrownią Błachownia Nowa Sp. z o.o. W związku z tym, że element samodzielnej władzy jest koniecznym składnikiem kontroli w rozumieniu MSSF 10 Spółka uznaje, iż TAURON nie posiada kontroli nad tymi spółkami i nie powinien ich ujmować metodą pełną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym;
- Spółka uznaje, iż inwestycje w spółki współzależne Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. oraz Elektrownia Błachownia Nowa Sp. z o.o. stanowią wspólne ustalenie umowne zgodnie z MSSF 11 i klasyfikuje je jako wspólne przedsięwzięcia, które będą ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Tym samym wycena i prezentacja tych inwestycji nie uległaby zmianie.

W ocenie Zarządu powyższe standardy i interpretacje nie spowodują istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie standardu lub interpretacji, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie.

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian:

- **Zmiana polityki rachunkowości dotycząca ujęcia prawa wieczystego użytkowania gruntu**

W 2013 roku Grupa zdecydowała o zmianie polityki rachunkowości odnośnie sposobu ujęcia prawa wieczystego użytkowania gruntu (PWUG).

PWUG zostało w głównej mierze nabyte poprzez rozliczenie przez Grupę transakcji wniesienia aportem akcji spółek: Południowy Koncern Energetyczny S.A., ENION S.A., EnergiaPro S.A. oraz Elektrownia Stalowa Wola S.A., co miało miejsce w 2007 roku. Wartość emitowanych w zamian za aport akcji odpowiadała szacunkowej wartości godziwej akcji wnoszonych przedsiębiorstw, a rozliczenie zostało dokonane poprzez skorygowanie aktywów trwałych spółek, w tym PWUG do ich wartości godziwej wynikającej z wyceny dokonanej na dzień nabycia aportu. Wartości z wyceny PWUG ustalone na dzień otrzymania aportu zostały przyjęte jako wartość początkowa na dzień przejścia.

Dotychczas Grupa zaliczała prawo wieczystego użytkowania gruntu do rzeczowych aktywów trwałych, podobnie jak grunty. Obecnie prawo wieczystego użytkowania gruntu nabyte w ramach transakcji połączeń jednostek klasyfikowane jest jako długoterminowe aktywa niematerialne.

Dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 1 stycznia 2012 roku zostały odpowiednio przekształcone. Rzeczowe aktywa trwałe zostały zmniejszone i jednocześnie długoterminowe aktywa niematerialne zostały zwiększone w porównaniu do danych zatwierdzonych odpowiednio:

- na dzień 1 stycznia 2012 roku – o 839 330 tysięcy złotych;
- na dzień 31 grudnia 2012 roku – o 812 094 tysiące złotych.

- **Zmiana polityki rachunkowości dotycząca ujęcia przychodów z tytułu kolizji energetycznych i ciepłowniczych**

W 2013 roku Grupa zdecydowała również o zmianie polityki rachunkowości odnośnie ujęcia nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych w związku ze świadczeniem przez spółki usług tolerancji usunięcia kolizji linii energetycznych lub ciepłowniczych. Zgodnie z wcześniejszymi zasadami rachunkowości środki trwałe otrzymane nieodpłatnie z tego tytułu na moment początkowego ujęcia prezentowane były jako rozliczenia międzyokresowe przychodów, a następnie odpisy tych przychodów ujmowane były w przychodach operacyjnych równolegle do odpisów amortyzacyjnych tych środków trwałych.

Obecnie Grupa TAURON na moment początkowego ujęcia otrzymanych środków trwałych w związku ze świadczeniem przez spółki usług tolerancji usunięcia kolizji linii energetycznych lub ciepłowniczych ujmuje przychody z tego tytułu w całości w wyniku finansowym na ten dzień, w przychodach ze sprzedaży usług. Grupa zdecydowała o zmianie polityki rachunkowości we wspomnianym zakresie, ponieważ w ocenie Zarządu zmiana ta sprawi, że sprawozdania finansowe będą zawierać bardziej przydatne informacje o wpływie zdarzeń na sytuację finansową i wyniki finansowe Grupy.

Dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku i 1 stycznia 2012 roku zostały odpowiednio przekształcone. Na dzień 1 stycznia 2012 roku Grupa rozpoznała całość nierozpoznanych wcześniej przychodów, zmniejszając niepokryte straty Grupy o 61 981 tysięcy złotych oraz zwiększając udziały niekontrolujące o 306 tysięcy złotych. Wynik finansowy roku 2012 wzrósł o 9 500 tysięcy złotych i w konsekwencji niepokryte straty Grupy na dzień 31 grudnia 2012 roku zostały zmniejszone o 71 571 tysięcy złotych, a udziały niekontrolujące wzrosły o 216 tysięcy złotych w porównaniu do danych zatwierdzonych. Jednocześnie rozliczenia międzyokresowe przychodów uległy zmniejszeniu o 88 626 tysięcy złotych, a rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wzrosła o 16 839 tysięcy złotych.

Wpływ powyższych zmian polityki rachunkowości na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 1 stycznia 2012 roku przedstawiony został w poniższych tabelach:

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

	Stan na 31 grudnia 2012 <i>(dane zatwierdzone)</i>	Zmiana polityki rachunkowości odnośnie sposobu ujęcia		Stan na 31 grudnia 2012 <i>(dane przekształcone)</i>
		prawa wieczystego użytkowania gruntów	przychodów z tytułu kolizji energetycznych i ciepłowniczych	
Aktywa trwałe	25 471 230	-	-	25 471 230
Rzeczowe aktywa trwałe	24 112 737	(812 094)	-	23 300 643
Aktywa niematerialne	370 162	812 094	-	1 182 256
SUMA AKTYWÓW	31 273 677	-	-	31 273 677
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	16 235 110	-	71 571	16 306 681
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	(326 585)	-	71 571	(255 014)
Udziały niekontrolujące	493 123	-	216	493 339
Kapitał własny ogółem	16 728 233	-	71 787	16 800 020
Zobowiązania długoterminowe	9 148 067	-	(66 833)	9 081 234
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	723 315	-	(83 672)	639 643
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 350 848	-	16 839	1 367 687
Zobowiązania krótkoterminowe	5 397 377	-	(4 954)	5 392 423
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	273 824	-	(4 954)	268 870
Zobowiązania razem	14 545 444	-	(71 787)	14 473 657
SUMA PASYWÓW	31 273 677	-	-	31 273 677

	Stan na 1 stycznia 2012 <i>(dane przekształcone zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku)</i>	Zmiana polityki rachunkowości odnośnie sposobu ujęcia		Stan na 1 stycznia 2012 <i>(dane przekształcone)</i>
		prawa wieczystego użytkowania gruntów	przychodów z tytułu kolizji energetycznych i ciepłowniczych	
Aktywa trwałe	23 416 777	-	-	23 416 777
Rzeczowe aktywa trwałe	22 475 647	(839 330)	-	21 636 317
Aktywa niematerialne	313 287	839 330	-	1 152 617
SUMA AKTYWÓW	28 526 996	-	-	28 526 996
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	15 632 321	-	61 981	15 694 302
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	(543 395)	-	61 981	(481 414)
Udziały niekontrolujące	454 897	-	306	455 203
Kapitał własny ogółem	16 087 218	-	62 287	16 149 505
Zobowiązania długoterminowe	7 597 081	-	(58 376)	7 538 705
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	642 549	-	(72 987)	569 562
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 373 813	-	14 611	1 388 424
Zobowiązania krótkoterminowe	4 842 697	-	(3 911)	4 838 786
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	279 058	-	(3 911)	275 147
Zobowiązania razem	12 439 778	-	(62 287)	12 377 491
SUMA PASYWÓW	28 526 996	-	-	28 526 996

Wpływ zmian polityki rachunkowości na skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku przedstawiony został w poniższej tabeli:

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

	Rok zakończony 31 grudnia 2012 <i>(dane zatwierdzone)</i>	Zmiana polityki rachunkowości odnośnie sposobu ujęcia przychodów z tytułu kolizji energetycznych i ciepłowniczych	Rok zakończony 31 grudnia 2012 <i>(dane przekształcone)</i>
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	24 741 257	11 728	24 752 985
Koszt własny sprzedaży	(21 282 054)	-	(21 282 054)
Zysk brutto ze sprzedaży	3 459 203	11 728	3 470 931
Zysk operacyjny	2 153 401	11 728	2 165 129
Zysk brutto	1 935 849	11 728	1 947 577
Podatek dochodowy	(394 550)	(2 228)	(396 778)
Zysk netto z działalności kontynuowanej	1 541 299	9 500	1 550 799
Zysk netto za rok obrotowy	1 541 299	9 500	1 550 799
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy, po uwzględnieniu podatku	(333 594)	-	(333 594)
Całkowite dochody za rok obrotowy	1 207 705	9 500	1 217 205
Zysk przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej	1 466 802	9 590	1 476 392
Udziałom niekontrolującym	74 497	(90)	74 407
Całkowity dochód przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej	1 148 027	9 590	1 157 617
Udziałom niekontrolującym	59 678	(90)	59 588
Zysk na jedną akcję (w złotych):			
– podstawowy i rozwodniony z zysku za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,84	0,00	0,84
– podstawowy i rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,84	0,00	0,84

Zmiany do standardów oraz nowych interpretacji

Grupa zastosowała następujące zmiany do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2013 roku:

- Zmiany do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych: Prezentacja pozycji pozostałych całkowitych dochodów* - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2012 roku lub później;
- Zmiany do MSR 12 *Podatek dochodowy. Realizacja podatkowa aktywów* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2012 roku lub później – w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później;
- MSSF 13 *Wycena według wartości godziwej* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji: Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych* - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później;
- Interpretacja KIMSF 20 *Rozliczanie kosztów usuwania odpadów na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych* - obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku później;
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF (opublikowane w maju 2012 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później.

Wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji nie wpłynęło istotnie na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości.

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wprowadziła zmiany do MSR 19 *Świadczenia pracownicze*, obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później, z możliwością wcześniejszego zastosowania. Grupa zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu zmienionego MSR 19, od roku zakończonego 31 grudnia 2012 roku.

9. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które są wyceniane według wartości godziwej.

9.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje dane finansowe TAURON Polska Energia S.A. oraz jej jednostek zależnych sporządzone przez poszczególne jednostki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku oraz dnia 31 grudnia 2012 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych, po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF, sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę głosów w danej spółce, chyba że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce wtedy, gdy Spółka z tytułu swojego zaangażowania w inną jednostkę podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Sprawowanie władzy może również mieć miejsce w sytuacji, gdy jednostka dominująca nie posiada ponad połowy liczby głosów w jednostce zależnej.

9.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na moment początkowego ujęcia na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy:

- pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień),
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji (kurs banku z którego korzysta jednostka) oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Waluta	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
USD	3,0120	3,0996
EUR	4,1472	4,0882
CZK	0,1513	0,1630

9.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia powiększone o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Komponentem składników rzeczowych aktywów trwałych są również koszty remontów kapitalnych, przeglądów okresowych, jeśli ich wartość jest istotna, oraz koszty wymiany głównych części składowych.

Grupa ujmuje jako odrębne pozycje rzeczowych aktywów trwałych specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt serwisujący, jeżeli ich okres użytkowania wynosi więcej niż 1 rok. Pozostałe części zamienne oraz wyposażenie

związane z serwisem wykazuje się jako zapasy i ujmuje w zysku lub stracie w momencie ich wykorzystania, za wyjątkiem kosztów wymiany części w ramach remontu kapitałowego danego składnika aktywów trwałych.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszone o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja środków trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania środka trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt serwisujący – ujmowane w pozycji rzeczowych aktywów trwałych – amortyzuje się przez okres użytkowania środka trwałego, którego dotyczą.

Średnie pozostałe okresy użytkowania poszczególnych grup środków trwałych są następujące:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	17 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	13 lat
Środki transportu	5 lat
Inne środki trwałe	3 lata

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna podlegają weryfikacji co najmniej na koniec każdego roku obrotowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków. Rzeczowe aktywa trwałe są poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Odpis amortyzacyjny ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii kosztów, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów trwałych.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej są ujmowane w wyniku okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Środki trwałe w budowie są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania. Elementem wartości środków trwałych w budowie są także koszty finansowe podlegające kapitalizacji. Kwestię ich kapitalizacji opisano szerzej w nocie 9.7.

9.4. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
 - przekazanej zapłaty oraz
 - kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej,
- nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne ("CGU"), które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy CGU, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie TAURON, na którym Wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny Grupy TAURON przed agregacją do celów sprawozdawczych określony na podstawie MSSF 8 *Segmenty operacyjne*.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość firmy nie podlega amortyzacji. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Test polega na porównaniu wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana wartość firmy z jego wartością bilansową.

9.5. Aktywa niematerialne

Do aktywów niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej, takie jak nabyte, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby własne.

Na dzień początkowego ujęcia składnik aktywów niematerialnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Aktywa niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez szacowany okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku bilansowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii kosztów, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów niematerialnych.

Aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane testowi na utratę wartości.

Za wyjątkiem kosztów prac rozwojowych wszystkie aktywa niematerialne wytworzone przez Grupę nie podlegają aktywowaniu i ujmowane są w zysku lub stracie okresu, w którym dotyczące ich koszty zostały poniesione.

Dla poszczególnych grup aktywów niematerialnych przyjęto następujące średnie pozostałe okresy użytkowania:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach
Koszty zakończonych prac rozwojowych	4 lata
Oprogramowanie, koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	2 lata
Inne	8 lat

Do szczególnych tytułów aktywów niematerialnych Grupa zalicza świadectwa pochodzenia energii oraz prawa do emisji gazów cieplarnianych, a także nabyte prawo wieczystego użytkowania gruntów, które nie podlega amortyzacji z uwagi na wysokość wartości rezydualnej zbliżoną do wartości bilansowej.

9.5.1 Świadectwa pochodzenia energii

Do aktywów niematerialnych Grupa zalicza nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji świadectwa pochodzenia energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii oraz świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji przeznaczone na własne potrzeby, nabyte z zamiarem umorzenia w związku ze sprzedażą energii elektrycznej odbiorcom finalnym.

Nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii oraz świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji lub źródłach zasilanych gazem ziemnym desygnowane na własne potrzeby ujmowane są jako składniki aktywów niematerialnych odpowiednio w cenie nabycia lub wartości godziwej na datę otrzymania.

Grupa klasyfikuje świadectwa pochodzenia energii jako aktywa niematerialne długoterminowe lub krótkoterminowe. W przypadku gdy Grupa ma zamiar umorzyć nabyte lub otrzymane z produkcji świadectwa pochodzenia energii w celu spełnienia obowiązku za rok bieżący, klasyfikuje je jako aktywa niematerialne w aktywach obrotowych, a jeżeli celem jest wypełnienie obowiązku przedstawienia do umorzenia za lata kolejne – w aktywach niematerialnych trwałych. O klasyfikacji decyduje intencja w dniu nabycia, Grupa nie wyklucza jednak w uzasadnionych przypadkach dokonania reklasyfikacji pomiędzy portfelami długo- i krótkoterminowych świadectw pochodzenia.

9.5.2 Prawa do emisji gazów cieplarnianych

Do aktywów niematerialnych Grupa zalicza również prawa do emisji gazów cieplarnianych nabywane z zamiarem spełnienia obowiązku wynikającego z emisji gazów cieplarnianych.

Nabyte prawa do emisji gazów cieplarnianych ujmowane są w cenie nabycia. Prawa do emisji przyznawane nieodpłatnie w ramach II Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień (KPRU) były rozpoznawane w wartości nominalnej tzn. wartości zerowej. Z uwagi na brak przydziału uprawnień derogacyjnych do dnia 31 grudnia 2013 roku, do uzyskania których Grupa jest uprawniona, nie zostały one rozpoznane jako aktywa niematerialne w niniejszym sprawozdaniu.

Grupa klasyfikuje prawa do emisji gazów cieplarnianych jako aktywa niematerialne długoterminowe lub krótkoterminowe. W przypadku gdy Grupa ma zamiar umorzyć nabyte lub otrzymane prawa do emisji gazów cieplarnianych w celu spełnienia obowiązku za rok bieżący, klasyfikuje je jako aktywa niematerialne w aktywach obrotowych, a jeżeli celem jest wypełnienie obowiązku przedstawienia do umorzenia za lata kolejne – w aktywach niematerialnych trwałych. O klasyfikacji decyduje intencja w dniu nabycia, Grupa nie wyklucza jednak w uzasadnionych przypadkach dokonania reklasyfikacji pomiędzy portfelami długo- i krótkoterminowych praw do emisji.

9.6. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub CGU, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub CGU odpowiada wyższej z dwóch:

- wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, lub
- wartości użytkowej.

Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów.

Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód w zysku lub stracie. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

9.7. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia lub ceny nabycia środków trwałych i aktywów niematerialnych, dla tzw. dostosowywanych składników aktywów. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się przede wszystkim odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego. Grupa TAURON kapitalizuje także efektywną część zabezpieczenia dla kontraktów spełniających warunki rachunkowości zabezpieczeń i zawieranych w związku z budową środków trwałych lub aktywów niematerialnych.

Dostosowywany składnik aktywów to taki składnik aktywów, który wymaga znacznego czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży. Za znaczny okres czasu przyjmuje się okres 12 miesięcy.

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów to koszty, których można by uniknąć gdyby jednostka nie ponosiła wydatków związanych z nabyciem, budową lub dostosowywaniem składnika aktywów.

Mogą to być:

- koszty związane z finansowaniem zaciągniętym w celu nabycia, budowy konkretnego zadania inwestycyjnego (kredyty inwestycyjne, celowe) – finansowanie specyficzne,
- koszty związane z finansowaniem bez określonego celu, ale przeznaczone na sfinansowanie dostosowywanego składnika aktywów (finansowanie inne niż kredyty inwestycyjne) – finansowanie ogólne.

Finansowanie zewnętrzne inne niż finansowanie specyficzne uznawane jest do celów kalkulacji kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji za finansowanie ogólne, w stopniu w jakim można by uniknąć ponoszenia kosztów finansowania zewnętrznego, gdyby środki pieniężne zostały wykorzystane do spłaty zobowiązań wynikających z finansowania zewnętrznego.

Po zakończeniu dostosowywania składnika aktywów finansowanego przez finansowanie specyficzne, finansowanie specyficzne jak i związane z nim koszty finansowania nie są brane pod uwagę przy określaniu kosztów finansowania podlegających kapitalizacji.

Kwotę kosztów ogólnego finansowania zewnętrznego podlegającą aktywowaniu określa się poprzez zastosowanie stopy kapitalizacji do nakładów poniesionych na dostosowywane składniki aktywów. Stopa kapitalizacji stanowi średnią ważoną stopę wszystkich kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących finansowania zewnętrznego stanowiących zobowiązania w danym okresie, ale innych niż finansowanie specyficzne.

Zakończenie kapitalizacji ma miejsce, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania danego składnika aktywów do zamierzonego użytkowania zostały zakończone.

9.8. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

Udziały we wspólnych przedsięwzięciach, gdzie Grupa sprawuje współkontrolę są ujmowane metodą praw własności. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto wspólnego przedsięwzięcia dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Ocena inwestycji w spółki współzależne pod kątem utraty wartości ma miejsce, kiedy istnieją przesłanki wskazujące na to, że nastąpiła utrata wartości lub odpis z tytułu utraty wartości dokonany w latach poprzednich już nie jest wymagany.

9.9. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa dostępne do sprzedaży,
- aktywa utrzymywane do terminu wymagalności.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z warunków:

- Jest kwalifikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych razem i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie, lub
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń i umów gwarancji finansowych,
- Został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli spełnione są kryteria określone w MSR 39.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty finansowe.

Pożyczki i należności

Pożyczki udzielone i należności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nie notowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile

termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności ujmowane są według zamortyzowanego kosztu.

Aktywa dostępne do sprzedaży

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami dostępnymi do sprzedaży. Aktywa dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wartość godziwa inwestycji, dla których nie ma notowanej ceny rynkowej, jest ustalana w odniesieniu do aktualnej wartości rynkowej innego instrumentu posiadającego zasadniczo takie same cechy lub w oparciu o przewidywane przepływy pieniężne z tytułu składnika aktywów stanowiącego przedmiot inwestycji (wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych). W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości.

Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny, za wyjątkiem:

- strat z tytułu utraty wartości,
- zysków i strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych,
- odsetek wyliczonych przy pomocy efektywnej stopy procentowej.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych w portfelu aktywów dostępnych do sprzedaży są rozpoznawane w zysku lub stracie w momencie, kiedy prawo Grupy do otrzymania płatności jest ustalone.

9.10. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa finansowe ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez odpis aktualizujący. Kwotę straty ujmuje się w wyniku okresu.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe ujmowane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

9.11. Pochodne instrumenty finansowe

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów walut Grupa zawiera terminowe kontrakty walutowe typu forward.

Grupa zawiera również transakcje terminowe typu forward i futures na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji zanieczyszczeń i energii. Transakcje zawierane i utrzymywane w celu zabezpieczenia własnych potrzeb są wyłączone z zakresu MSR 39. Transakcje zawierane i utrzymywane w celach spekulacyjnych spełniają definicję instrumentu finansowego i zgodnie z MSR 39 podlegają wycenie na dzień bilansowy.

Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane w wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych Grupa korzysta z finansowych instrumentów pochodnych typu swap procentowych (Interest Rate Swap), o czym szerzej w nocie 9.12.

9.12. Rachunkowość zabezpieczeń

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych Grupa korzysta z finansowych instrumentów pochodnych typu swap procentowych (Interest Rate Swap). Transakcje te są objęte rachunkowością zabezpieczeń, w ramach której stosuje się instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych związane z wyemitowanymi obligacjami.

Rachunkowość przepływów pieniężnych polega na zabezpieczeniu ekspozycji narażonej na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych, która jest związana z danym ryzykiem powiązaniem z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub wysoce prawdopodobną przyszłą prognozowaną transakcją i która mogłaby wpłynąć na zysk lub stratę.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje się w następujący sposób:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, które stanowią efektywne zabezpieczenie ujmuje się bezpośrednio w pozostałych całkowitych dochodach oraz
- nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się jako zysk lub stratę bieżącego okresu.

W przypadku zabezpieczania przepływów pieniężnych postępuje się w następujący sposób:

- oddzielny składnik kapitału własnego związany z zabezpieczaną pozycją koryguje się do niższej spośród następujących kwot (w wartościach bezwzględnych):
 - skumulowane od momentu ustanowienia zabezpieczenia zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym oraz
 - skumulowane od momentu ustanowienia zabezpieczenia zmiany wartości godziwej (wartości bieżącej) oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanej pozycji;
- wszelkie pozostałe zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym lub wyznaczonym jego składniku (niestanowiące efektywnego zabezpieczenia), ujmuje się jako zysk lub stratę bieżącego okresu oraz
- w przypadku, gdy dokumentacja rachunkowości zabezpieczeń dla danego powiązania zabezpieczającego wyłącza z oceny efektywności określony składnik zysków lub strat, albo przepływów pieniężnych związanych z instrumentem zabezpieczającym, wtedy wyłączony składnik zysków lub strat ujmuje się jako zysk lub stratę bieżącego okresu, jeśli nie jest klasyfikowany do kategorii dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych.

Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zyski/straty z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego ujmuje się bezpośrednio jako zysk lub stratę bieżącego okresu w momencie, w którym pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę bieżącego okresu lub zalicza się do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania, gdy pozycja zabezpieczana powoduje powstanie aktywa lub zobowiązania niefinansowego.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia.

Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

9.13. Pozostałe aktywa niefinansowe

Grupa ujmuje jako pozostałe aktywa niefinansowe rozliczenia międzyokresowe.

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych.

Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia uzasadniony jest charakterem rozliczanych kosztów, z zachowaniem zasady ostrożności.

Grupa na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje weryfikacji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów w celu sprawdzenia, czy stopień pewności co do osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez jednostkę po upływie bieżącego okresu obrotowego jest wystarczający, aby można było daną pozycję wykazać jako składnik aktywów.

Do rozliczeń międzyokresowych Grupa zalicza w szczególności koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego, obejmujące w szczególności koszty zbrojenia ścian wydobywczych oraz koszty drażenia eksploatacyjnych wyrobisk chodnikowych nie zaliczanych do rzeczowych aktywów trwałych.

Do pozostałych aktywów niefinansowych zaliczane są w szczególności należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych (za wyjątkiem rozliczeń z tytułu podatku dochodowego, które są prezentowane w oddzielnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej), nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFŚS oraz zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

9.14. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione na doprowadzenie każdego składnika zapasów do jego aktualnego miejsca i stanu są ujmowane w wartości zapasów. Wartość zapasów ustalana jest w następujący sposób:

- Materiały i towary – w cenie nabycia ustalonej metodą średniej ważonej,
- Produkty gotowe i produkty w toku – koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego.

Wycena rozchodu zapasu dokonywana jest metodą średniej ważonej.

W ramach zapasów wykazuje się również prawa do emisji gazów cieplarnianych oraz świadectwa pochodzenia nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji energii ze źródeł odnawialnych, gazowych oraz kogeneracji, które są przeznaczone do sprzedaży. Świadectwa pochodzenia energii otrzymane nieodpłatnie z tytułu produkcji w źródłach odnawialnych, gazowych i kogeneracji wykazywane są według wartości godziwej z dnia, w którym ich przyznanie stało się pewne.

Stosowane do wyceny na dzień bilansowy ceny nabycia nie mogą być wyższe od ceny sprzedaży netto tych składników możliwej do uzyskania.

9.15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, za wyjątkiem sytuacji, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, z uwzględnieniem odpisu na utratę wartości.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych - zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Wycena należności związana z odwracaniem dyskonta w związku z upływem czasu jest ujmowana jako przychody finansowe.

9.16. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują w szczególności środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. W przypadku występowania kredytów w rachunkach bieżących stanowiących element zarządzania gotówką, z uwzględnieniem zapisów MSR 7 *Sprawozdanie z przepływów środków pieniężnych*, saldo środków pieniężnych prezentuje się w rachunku przepływów pieniężnych po pomniejszeniu o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

9.17. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym jednostki dominującej.

9.18. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w wyniku okresu z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

9.19. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty. Do pozostałych zobowiązań finansowych zalicza się zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i zakupu środków trwałych, które wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu. Do zobowiązań wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa zalicza instrumenty pochodne, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w wyniku okresu jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

9.20. Rezerwy na świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowymi regulaminami wynagradzania pracownicy spółek Grupy mają prawo do następujących świadczeń po okresie zatrudnienia:

- odpraw emerytalno-rentowych - wypłacanych jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę,
- odpraw pośmiertnych,
- ekwiwalentu pieniężnego wynikającego z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego,
- deputatów węglowych wydawanych w określonej ilości w naturze lub wypłacanych w formie ekwiwalentu pieniężnego,
- świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Pracownicy spółek Grupy są również uprawnieni do nagród jubileuszowych, które są wypłacane po przepracowaniu określonej liczby lat.

Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczana przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Zyski i straty aktuarialne na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujmowane są w całości w pozostałych całkowitych dochodach, natomiast zyski i straty aktuarialne od nagród jubileuszowych odnoszone są w koszty okresu.

Pozostałe zwiększenia i zmniejszenia stanu rezerw ujmowane są w ciężar lub na dobro kosztów operacyjnych w przypadku pracowników, pozostałych kosztów/przychodów operacyjnych w przypadku emerytów i rencistów oraz w ciężar kosztów finansowych w części dotyczącej odsetek stanowiących rozwinięcie dyskonta rezerw.

Zgodnie z MSR 19 *Świadczenia pracownicze* Grupa ujmuje rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie programu dobrowolnych odejść. Wycena świadczeń opiera się na przewidywanej liczbie pracowników, którzy przyjmą tą propozycję oraz oszacowanej wartości odprawy.

9.21. Pozostałe rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Koszty dotyczące utworzenia rezerwy są wykazane w zysku lub stracie okresu, w kosztach zależnych od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

9.21.1 Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii

Prawo Energetyczne oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki nakładają na przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem energią elektryczną i jej odsprzedażą do odbiorcy finalnego obowiązek zakupu i przedstawienia do umorzenia praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii lub uiszczenia opłaty zastępczej. Jeżeli za dany rok obrotowy udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej ze świadectw pochodzenia energii w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii odbiorcom końcowym jest zgodny z limitami zawartymi w rozporządzeniach Ministra Gospodarki – obowiązek uznaje się za spełniony.

W celu wypełnienia obowiązku przedstawienia do umorzenia praw lub uiszczenia opłaty zastępczej Spółka na koniec okresów sprawozdawczych tworzy rezerwę na koszty nabycia praw majątkowych.

Rezerwę z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych do umorzenia ujmuje się:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w wartości posiadanych świadectw,
- w części niepokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w pierwszej kolejności w wartościach wynikających z zawartych transakcji terminowych na zakup świadectw z przeznaczeniem pod spełnienie obowiązku za rok bieżący, a następnie w wartości rynkowej świadectw niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub w wysokości opłaty zastępczej – zgodnie z zamiarem odnośnie sposobu wypełnienia obowiązku.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych.

Rozliczenie kwoty rezerwy oraz umorzenie praw majątkowych następuje na dzień umorzenia tych praw przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki lub na dzień poniesienia opłaty zastępczej.

9.21.2 Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji jest tworzona wówczas, gdy rzeczywista emisja w danym roku jest wyższa niż wolumen nieodpłatnych uprawnień do emisji przyznaných Grupie. Spółki Grupy objęte systemem EU ETS są zobowiązane do 30 kwietnia następnego roku umorzyć uprawnienie za każdą emitowaną tonę dwutlenku węgla.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych (podatki i opłaty) w wysokości:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami – w przypadku uprawnień otrzymanych nieodpłatnie - w wartości zerowej, a w przypadku zakupionych uprawnień w ich cenie nabycia,
- w części niepokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami – w pierwszej kolejności w wartościach wynikających z zawartych transakcji terminowych na zakup uprawnień do emisji zanieczyszczeń z przeznaczeniem pod spełnienie obowiązku za rok bieżący, a następnie w wartości rynkowej uprawnień brakujących do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub w wartości ewentualnej kary - zgodnie z zamiarem odnośnie sposobu wypełnienia obowiązku.

Uprawnienia do emisji, ważne w poprzednim okresie rozliczeniowym przypadającym na lata 2008-2012, znajdujące się na rachunkach poszczególnych instalacji Spółek w ramach wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami, Grupa przeznaczona do umorzenia w kolejnym okresie rozliczeniowym.

Podstawą przydziału uprawnień nieodpłatnych w latach 2013-2020 są poniesione koszty inwestycji, które są warunkiem koniecznym do uzyskania uprawnień.

W okresie obowiązywania obecnego okresu rozliczeniowego spółki Grupy dokonują w pierwszej kolejności umorzenia uprawnień do emisji otrzymanych nieodpłatnie, a w dalszej kolejności umarżane są uprawnienia pozostałe z

poprzedniego okresu rozliczeniowego i uprawnienia nabyte z zamiarem umorzenia za dany rok. Rozchód uprawnień do emisji klasyfikowanych jako aktywa niematerialne wycenia się metodą średniej ważonej.

W dacie rozliczenia emisji następuje wyksięgowanie uprawnień do emisji zakwalifikowanych jako aktywa niematerialne w korespondencji z rezerwą na zobowiązania z tytułu emisji gazów.

9.21.3 Rezerwa z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości pod obiektami energetycznymi

Grupa tworzy rezerwy na wszystkie zgłoszone roszczenia właścicieli nieruchomości, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz instalacje ciepłownicze, w kwocie prawdopodobnych kosztów odszkodowań z tego tytułu należnych właścicielom nieruchomości do dnia bilansowego. Grupa nie tworzy rezerw na potencjalne niezgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym stanie korzystania z tych gruntów.

9.21.4 Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych

Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych ustalana jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów likwidacji opracowywane przez niezależnych ekspertów z uwzględnieniem dyskonta oraz salda tworzonego zgodnie z odrębnymi przepisami Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych. W odniesieniu do kopalń węgla kamiennego rezerwa ujmowana jest drugostronnie zgodnie z MSR 16 jako składnik wartości środków trwałych zakładu górniczego, a zmiany szacunków ujmowane są zgodnie z interpretacją KIMSF 1 *Zmiany istniejących zobowiązań z tytułu wycofania z eksploatacji, rekultywacji i zobowiązań o podobnym charakterze*, tj. jako korekty salda rezerwy oraz skapitalizowanych przyszłych kosztów likwidacji zakładów górniczych.

9.21.5 Rezerwa na koszty likwidacji szkód górniczych

Rezerwę na koszty likwidacji szkód górniczych ustala się na podstawie zgłoszonych i udokumentowanych roszczeń z tego tytułu. Grupie nie jest znana metoda, pozwalająca na dokonanie wiarygodnego szacunku szkód górniczych, które pojawić się mogą w przyszłości, jako skutek bieżącej działalności wydobywczej.

9.21.6 Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych

Grupa tworzy rezerwę na szacunkowe koszty demontażu głównie w odniesieniu do farm wiatrowych w oparciu o szacunki przyszłych kosztów likwidacji opracowywane przez niezależnych ekspertów z uwzględnieniem dyskonta, ale także na likwidację środków trwałych i koszty przeprowadzenia rekultywacji miejsca, w którym środki trwałe się znajdowały, w przypadku, gdy istnieje zobowiązanie wynikające z nabycia lub używania składników rzeczowego majątku trwałego.

9.22. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług, inne zobowiązania o charakterze publiczno - prawnym (za wyjątkiem zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych ujmowanego w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej), nadwyżkę zobowiązań nad aktywami ZFŚS oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

9.23. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („Fundusz”) tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą taki fundusz i dokonują okresowych odpisów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Jednostki wchodzące w skład Grupy skompensowały aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy.

9.24. Leasing

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar wyniku okresu.

Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu są spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji aktywów będących własnością jednostki. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności

przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty metodą liniową przez okres trwania leasingu.

9.25. Podatki

Podatkowa Grupa Kapitałowa

W dniu 28 listopada 2011 roku Naczelnik Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu wydał decyzję o rejestracji Podatkowej Grupy Kapitałowej na okres trzech lat podatkowych od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku.

Główne spółki tworzące Podatkową Grupę Kapitałową: TAURON Polska Energia S.A., TAURON Wytwarzanie S.A., TAURON Dystrybucja S.A., TAURON Sprzedaż Sp. z o.o., TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o., TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. i Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

TAURON Polska Energia S.A., jako Spółka Reprezentująca Podatkową Grupę Kapitałową (PGK), jest podmiotem odpowiedzialnym za wpłacanie miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych Podatkowej Grupy Kapitałowej zgodnie z przepisami Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Kwotę udziału każdej ze spółek tworzących PGK w miesięcznej zaliczce na podatek dochodowy od osób prawnych ustala się w oparciu o procentowy udział podstawy opodatkowania wskazanej przez daną spółkę w podstawie opodatkowania wykazanej przez PGK, bez uwzględnienia spółek wykazujących stratę podatkową. W przypadku, gdy ostateczna kwota należnego udziału danej spółki jest niższa od wstępnej kwoty przekazanej Spółce Reprezentującej przez tę spółkę, Spółka Reprezentująca zwraca tej spółce różnicę.

Podatek bieżący

Podatek dochodowy wykazany w wyniku okresu obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy poszczególnych spółek stanowiących PGK oraz pozostałych spółek Grupy nienależących do PGK, ustalone zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ewentualne korekty rozliczeń podatkowych za lata ubiegłe oraz zmianę stanu aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczonego rozliczaną z zyskiem lub stratą okresu.

Podatek odroczonego

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, jednostka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na każdy dzień bilansowy. Spółka obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ujmowane są w takim zakresie, w jakim prawdopodobne staje się, że przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na ich zrealizowanie.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Aktywa z tytułu podatku dochodowego wykazywane są tylko wtedy, gdy ich realizacja jest prawdopodobna.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub co do których proces legislacyjny zasadniczo się zakończył na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą, tj. pozycji ujętych w pozostałych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym, jest ujmowany odpowiednio w pozostałych całkowitych dochodach lub w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku oraz gdy aktywo i rezerwa na podatek odroczonego dotyczy tego samego organu podatkowego.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczonego spółek tworzących Podatkową Grupę Kapitałową są kompensowane ze względu na fakt, iż poczynając od dnia 1 stycznia 2012 roku spółki te składają wspólną deklarację podatkową.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych, wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej, oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

9.26. Połączenia jednostek gospodarczych

Transakcje połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą Grupa rozlicza metodą łączenia udziałów. U podstaw tej metody leży założenie, że podmioty łączące się były zarówno przed, jak i po transakcji kontrolowane przez tego samego akcjonariusza i w związku z tym sprawozdanie finansowe odzwierciedla fakt ciągłości wspólnej kontroli oraz nie odzwierciedla zmian wartości aktywów netto do wartości godziwych (lub też rozpoznania nowych aktywów) lub wyceny wartości firmy, ponieważ żaden z łączących się podmiotów nie jest w istocie nabywany. Zatem sprawozdanie przygotowywane jest tak, jakby łączące się podmioty były połączone ze sobą od dnia objęcia ich wspólną kontrolą.

Podmioty wniesione do Spółki w maju 2007 roku znajdowały się pod kontrolą Skarbu Państwa, co oznacza, że zarówno Spółka, jak i wnoszone podmioty były w momencie wniesienia pod wspólną kontrolą Skarbu Państwa. Transakcja wniesienia spółek spełnia więc w ocenie Spółki definicję transakcji pod wspólną kontrolą, w związku z czym jest ona wyłączona z zakresu MSSF 3.

Dla rozliczenia transakcji połączenia przedsięwzięć, innych niż połączenie jednostek lub przedsięwzięć znajdujących się pod wspólną kontrolą, Grupa stosuje metodę przejęcia, o której mowa w MSSF 3 *Połączenia przedsięwzięć*. W przypadku takich połączeń jedna z łączących się jednostek jest identyfikowana jako jednostka przejmująca. W dniu przejęcia jednostka przejmująca ujmuje, osobno od wartości firmy, możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa, przejęte zobowiązania oraz udziały niedające kontroli w jednostce przejmowanej. Jednostka przejmująca wycenia możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania w ich wartościach godziwych na dzień przejęcia.

Najistotniejszą transakcją połączenia przedsięwzięć rozliczoną przez Grupę metodą przejęcia była transakcja nabycia akcji Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A. od Vattenfall AB w dniu 13 grudnia 2011 roku.

9.27. Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Przychody i koszty rozpoznane w danym okresie sprawozdawczym prezentuje się w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Zgodnie z odpowiednimi standardami, Grupa ujmuje w sprawozdaniu przychody i koszty okresu ujęte bezpośrednio w zysku lub stracie okresu oraz zyski i straty okresu ujmowane poza zyskiem lub stratą, tj. w pozostałych całkowitych dochodach.

W pozostałych całkowitych dochodach Grupa prezentuje zmianę wartości instrumentów zabezpieczających, różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej oraz zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia, z uwzględnieniem wpływu podatku dochodowego.

Zysk lub strata za dany rok obrotowy powstaje z odjęcia kosztów od przychodów, z wyłączeniem tych ujętych w pozostałych całkowitych dochodach.

9.28. Przychody ze sprzedaży

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy i inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Przychody ze sprzedaż towarów, produktów i materiałów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób a koszty poniesione można wiarygodnie oszacować.

Do przychodów zalicza się kwoty należne za sprzedane towary, wyroby gotowe i materiały dotyczące działalności podstawowej ustalone w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty oraz o podatek akcyzowy.

Najistotniejsze przychody Grupa uzyskuje ze sprzedaży energii elektrycznej i energii cieplnej, ze sprzedaży węgla oraz z handlu prawami majątkowymi pochodzenia energii i prawami do emisji gazów cieplarnianych.

Na każdy dzień bilansowy dokonywany jest szacunek, z zachowaniem zasady ostrożności, kwoty przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych dotyczącej okresu sprawozdawczego, która z uwagi na ustalony w umowach z odbiorcami cykl rozliczeniowy dłuższy niż jeden miesiąc, zostanie zafakturowana w następnym okresie.

Przychody ze sprzedaży usług

W przychodach ze sprzedaży usług Grupa prezentuje przede wszystkim przychody związane z działalnością dystrybucyjną oraz rozliczenia opłaty przyłączeniowej. W przychodach ze sprzedaży usług Grupa prezentuje również przychody z tytułu nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych w związku ze świadczeniem przez Spółki usług tolerancji usunięcia kolizji linii energetycznych lub ciepłowniczych oraz od dnia 1 lipca 2009 roku rozliczenia z tytułu transakcji wchodzących w zakres interpretacji KIMSF 18 *Aktywa otrzymane od klientów*.

Przychody z tytułu nielegalnego pobrania energii z sieci energetycznej (elektrycznej lub cieplnej) ujmowane są w ramach podstawowej działalności operacyjnej Grupy.

9.29. Koszt własny sprzedaży

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów i świadczonych usług poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (wyrobów gotowych, półproduktów oraz produkcji w toku) oraz o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów wg cen nabycia,
- utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych, zapasów oraz należności,
- całość poniesionych w okresie sprawozdawczym kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu (wykazywane odrębnie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów).

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez Grupę, wpływają na wynik finansowy Grupy za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez Grupę, wpływają na wynik finansowy Grupy w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych.

9.30. Wynik netto na akcję

Wynik netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie wyniku netto za dany okres, który przypada na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej, przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w danym okresie sprawozdawczym.

9.31. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

10. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione w odpowiednich notach niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości rezerwa na zobowiązanie z tytułu emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji jest tworzona w ciężar kosztów operacyjnych w przypadku, gdy rzeczywista emisja przekracza wolumen posiadanych przez Grupę TAURON na dzień bilansowy nieodpłatnych uprawnień do emisji. Rezerwa na koszt pokrycia deficytu tworzona jest w wartości nabytych lub zakontraktowanych w tym celu uprawnień oraz według cen rynkowych na dzień bilansowy w odniesieniu do niezabezpieczonego deficytu uprawnień (w przypadku, gdy taka sytuacja wystąpi).

Grupa TAURON jest uprawniona do uzyskania nieodpłatnych uprawnień do emisji w trybie art. 10a oraz 10c Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 roku zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych ("uprawnienia derogacyjne"). Grupa TAURON złożyła wnioski o przyznanie uprawnień bezpłatnych na mocy art.10a oraz uprawnień derogacyjnych, niemniej ze względu na brak ich przydziału do dnia 31 grudnia 2013 roku, nie zostały uwzględnione w kalkulacji wysokości rezerwy z tytułu emisji dwutlenku węgla. Zgodnie ze złożonymi wnioskami Grupa ubiega się o przydział 1 275 401 uprawnień z tytułu produkcji ciepła oraz 11 925 960 uprawnień na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej.

Ze względu na realizowaną politykę zarządzania ryzykiem i zabezpieczania pozycji rynkowej w zakresie uprawnień do emisji, spółki Grupy TAURON posiadają na rejestrach uprawnień do emisji dwutlenku węgla liczbę uprawnień wystarczającą do pokrycia emisji za 2013 roku. Uprawnienia te zostały pierwotnie nabyte na poczet lat kolejnych, a związane z tym wydatki nie zostały zaliczone do kosztów roku 2013.

Wartość rezerwy na dzień 31 grudnia 2013 roku została oszacowana w wysokości 461 123 tysiące złotych i odpowiada wartości bilansowej uprawnień przeznaczonych do umorzenia z tytułu emisji w 2013 roku zaprezentowanej w krótkoterminowych aktywach niematerialnych w kwocie 461 123 tysiące złotych.

Wartość rezerwy na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiła 62 921 tysiące złotych.

Dodatkowe informacje dotyczące uprawnień do emisji przedstawiono w notce 26, a zmiany w stanie rezerwy w notce 34.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Utrata wartości aktywów

Zgodnie z MSR 36 Grupa przeprowadziła testy z tytułu utraty wartości dla segmentów operacyjnych zawierających wartość firmy oraz testy z tytułu utraty wartości aktywów trwałych i aktywów niematerialnych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku, a także na dzień 30 czerwca 2013 roku. Przeprowadzone testy wymagały oszacowania wartości użytkowej segmentów w oparciu o przyszłe przepływy pieniężne generowane przez te segmenty, które następnie przy zastosowaniu stopy dyskontowej zostały skorygowane do wartości bieżącej. W wyniku przeprowadzonych testów Grupa utworzyła odpis aktualizujący w kwocie 262 187 tysięcy złotych na wartość rzeczowego majątku trwałego segmentu Wytwarzanie oraz odpis na wartości niematerialne w wysokości 13 436 tysięcy złotych w tym samym segmencie. Założenia oraz istotne informacje dotyczące przeprowadzonych testów zamieszczono w notach 14, 15 oraz 16 dodatkowych not objaśniających.

Doszacowanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych oraz kosztów zakupu energii elektrycznej w segmencie Sprzedaż

Na każdy dzień bilansowy, z zachowaniem zasady ostrożności, dokonywany jest szacunek kwoty przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych dotyczącej roku obrotowego, która z uwagi na ustalony w umowach z odbiorcami indywidualnymi cykl rozliczeniowy dłuższy niż jeden miesiąc, zostanie zafakturowana w roku następnym. Szacunek obejmuje również zmianę kosztów zakupu energii elektrycznej wynikający z przeprowadzonego doszacowania sprzedaży oraz uzgodnienia bilansu energii. Wyliczenie dodatkowej sprzedaży i wielkości zmiany kosztu

zakupu energii odbywa się z zastosowaniem odpowiednio średnioważonej ceny sprzedaży oraz średnioważonej ceny zakupu energii.

Odczyty liczników dotyczące wielkości sprzedanej energii elektrycznej w handlu detalicznym oraz jej fakturowanie są dokonywane w większości w okresach odmiennych od okresów sprawozdawczych. W związku z powyższym spółki Grupy należące do segmentu Sprzedaż dokonują odpowiednich szacunków sprzedaży na każdy dzień bilansowy.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku doszacowanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych w segmencie Sprzedaż wyniosło 117 832 tysiące złotych, doszacowanie kosztów zakupu energii elektrycznej 104 518 tysięcy złotych.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub aktywów niematerialnych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych.

Spółki Grupy corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Przeprowadzona w 2013 roku weryfikacja okresów ekonomicznej użyteczności środków trwałych i aktywów niematerialnych wpłynęła na obniżenie kosztów amortyzacji 2013 roku w łącznej kwocie 33 560 tysięcy złotych, z czego wpływ na koszty poszczególnych segmentów był następujący:

- zmniejszenie kosztów amortyzacji w segmencie Wydobycie o kwotę około 7 543 tysiące złotych,
- zmniejszenie kosztów amortyzacji w segmencie Wytwarzanie o kwotę około 7 496 tysięcy złotych,
- zmniejszenie kosztów amortyzacji w segmencie Odnawialne źródła energii o kwotę około 513 tysięcy złotych,
- zmniejszenie kosztów amortyzacji w segmencie Dystrybucja o kwotę około 18 008 tysięcy złotych.

Weryfikacja okresów ekonomicznej użyteczności w pozostałych segmentach nie miała istotnego wpływu na koszty amortyzacji w 2013 roku.

Wycena rezerw na świadczenia pracownicze

Rezerwy na świadczenia pracownicze zostały oszacowane na podstawie metod aktuarialnych. Ponadto rozpoznane zostały rezerwy na świadczenia wynikające z wprowadzonych w Grupie programów dobrowolnych odejść. Szerszy opis powyższych rezerw został przedstawiony w nocie 33.

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Stopa dyskontowa (%)	4,00%	4,00%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50%	2,52%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	1,03% - 11,94%	1,09% - 5,86%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	2,00% - 2,90%	2,52% - 2,92%
Przewidywana stopa wzrostu cen energii elektrycznej (%)	3,50%	3,52%
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS (%)	4,50%	4,00%
Pozostały średni okres zatrudnienia	7,44 – 15,30	10,52 – 13,95

Na dzień 31 grudnia 2013 roku została przeprowadzona analiza wrażliwości wyników wyceny na zmianę stopy dyskonta finansowego oraz na zmiany planowanych wzrostów podstaw w przedziale -0,5 p.p./+0,5 p.p.

Poniższa tabela prezentuje wartość bilansową poszczególnych tytułów rezerw oraz wartości rezerw wyliczone przy innych założeniach:

Tytuł rezerwy	Wartość bilansowa	Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
		-0,5 p.p.	+0,5 p.p.	-0,5 p.p.	+0,5 p.p.
Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne	282 621	299 594	267 053	266 734	300 433
Taryfa pracownicza	569 140	613 851	529 602	526 664	616 771
Koszty odpisu na ZFŚS	121 571	133 707	114 111	113 522	134 298
Koszty deputatów węglowych	49 457	53 402	45 975	47 455	51 542
Nagrody jubileuszowe	582 840	607 159	559 915	559 501	608 880
Razem	1 605 629	1 707 713	1 516 656	1 513 876	1 711 924

Poniższa tabela prezentuje wartość bilansową poszczególnych tytułów rezerw oraz prezentuje jak zmieniłaby się wartość bilansowa przy innych założeniach:

Tytuł rezerwy	Wartość bilansowa	Odchylenia			
		Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
		-0,5 p.p.	+0,5 p.p.	-0,5 p.p.	+0,5 p.p.
Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne	282 621	16 973	(15 568)	(15 887)	17 812
Taryfa pracownicza	569 140	44 711	(39 538)	(42 476)	47 631
Koszty odpisu na ZFŚS	121 571	12 136	(7 460)	(8 049)	12 727
Koszty deputatów węglowych	49 457	3 945	(3 482)	(2 002)	2 085
Nagrody jubileuszowe	582 840	24 319	(22 925)	(23 339)	26 040
Razem	1 605 629	102 084	(88 973)	(91 753)	106 295

Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii

W związku ze sprzedażą energii elektrycznej do odbiorców finalnych na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa ma obowiązek umorzenia praw pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (OZE) i z kogeneracji metanowej oraz świadectw efektywności energetycznej.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku rezerwa krótkoterminowa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii elektrycznej została oszacowana w wysokości 905 561 tysięcy złotych, na dzień 31 grudnia 2012 roku w wysokości 873 976 tysięcy złotych.

W części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia OZE i z kogeneracji metanowej, tj. prawami majątkowymi o wartości bilansowej 695 427 tysięcy złotych zaprezentowanymi jako krótkoterminowe aktywa niematerialne, rezerwę utworzono w wartości bilansowej tych praw. Rezerwę na obowiązek umorzenia świadectw efektywności energetycznej oszacowano w kwocie 79 812 tysięcy złotych według ceny zastępczej. Tylko nieznaczna część oszacowanego obowiązku w zakresie umorzenia świadectw pochodzenia OZE i z kogeneracji metanowej nie miała na dzień bilansowy pokrycia w nabytych i posiadanych na ten dzień prawach.

Odpis aktualizujący zapasy

Po dniu 31 marca 2013 roku przestał obowiązywać system wsparcia wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji, bazujący na systemie certyfikacji, oraz wygasły przepisy dotyczące obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia z kogeneracji opalanej paliwami gazowymi (tzw. „żółtych” certyfikatów), oraz z pozostałej kogeneracji (tzw. „czerwonych” certyfikatów). W związku z powyższym oraz z uwagi na brak pewności co do wprowadzenia planowych rozwiązań prawnych w zakresie wsparcia wytwarzania energii elektrycznej w kogeneracji, Grupa zdecydowała o dokonaniu odpisu aktualizującego wartość posiadanych zapasów żółtych i czerwonych certyfikatów do wartości zerowej. Powyższy odpis wpłynął na pomniejszenie wyniku operacyjnego Grupy w łącznej kwocie 42 307 tysięcy złotych, z czego kwota 32 922 tysiące złotych pomniejszyła wynik segmentu Ciepło.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień bilansowy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

W oparciu o sporządzone prognozy dla Podatkowej Grupy Kapitałowej (PGK), przewidujące uzyskiwanie dochodów podatkowych w 2014 roku i w latach następnych uznano, iż nie występuje ryzyko niezrealizowania aktywa z tytułu podatku odroczonego rozpoznanego w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Wycena rezerwy na koszty likwidacji zakładów górniczych

Rezerwa tworzona jest w odniesieniu do zakładów górniczych wchodzących w skład Grupy na bazie szacunku przewidywanych kosztów likwidacji obiektów i przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu eksploatacji. Podstawą szacowania wielkości rezerwy są opracowania sporządzone w oparciu o prognozy eksploatacji złoża (dla obiektów górniczych) oraz analizy technologiczno-ekonomiczne.

Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych została opisana w nocie 37 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, a zmiana w stanie rezerwy w nocie 34.1.

Wycena pochodnych instrumentów finansowych

Wartość godziwa forwardów walutowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych implikowaną z transakcji fx swap.

Wartość godziwa transakcji terminowych na stopę procentową (Interest Rate Swaps) ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o zerokuponową krzywą stóp procentowych.

Wartość godziwa transakcji terminowych na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji zanieczyszczeń i energii ustalana jest w oparciu o ceny notowane na aktywnym rynku.

Ustalona w opisany powyżej sposób wartość godziwa instrumentów pochodnych zabezpieczających i objętych rachunkowością zabezpieczeń oraz instrumentów pochodnych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy została przedstawiona w nocie 43.

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień bilansowy Grupa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej dana jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych.

Szczegółowe informacje dotyczące odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności zaprezentowano w nocie 44.1.1. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

11. Informacje dotyczące segmentów działalności

Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne* za bieżący oraz porównywalne okresy sprawozdawcze.

Organizacja i zarządzanie Grupą odbywają się w podziale na segmenty, uwzględniające rodzaj oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki.

Grupa rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane w procesie konsolidacji.

Koszty ogólnego zarządu jednostki dominującej po wyeliminowaniu kosztów wynikających z transakcji wewnątrzgrupowych są prezentowane w kosztach nieprzypisanych. Koszty ogólnego zarządu jednostki dominującej ponoszone są na rzecz całej Grupy i nie można ich bezpośrednio przyporządkować do jednego segmentu operacyjnego.

Aktywa segmentu nie zawierają podatku odroczonego, należności z tytułu podatku dochodowego oraz aktywów finansowych, za wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług i innych należności finansowych oraz środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, które stanowią aktywa segmentu.

Zobowiązania segmentu nie zawierają podatku odroczonego, zobowiązania z tytułu podatku dochodowego oraz zobowiązań finansowych, za wyjątkiem zobowiązań z tytułu dostaw i usług, z tytułu nabycia środków trwałych i aktywów niematerialnych oraz zobowiązań z tytułu wynagrodzeń, które stanowią zobowiązania segmentu.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Podział sprawozdawczości Grupy w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku oraz w okresie porównywalnym oparty był na następujących segmentach operacyjnych:

Segmenty operacyjne	Przedmiot działalności	Spółki zależne	Spółki ujmowane metodą praw własności
Wydobycie	Wydobycie węgla kamiennego	TAURON Wydobycie S.A.	
Wytwarzanie	Wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach konwencjonalnych, w tym w kogeneracji, jak również wytwarzanie energii elektrycznej przy współspalaniu biomasy i innej termicznie pozyskiwanej energii. Podstawowe paliwa wykorzystywane przez segment Wytwarzanie to węgiel kamienny, biomasa, gaz koksowniczy i wielkopiecowy.	TAURON Wytwarzanie S.A.	Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o.
Odnawialne źródła energii	Wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach odnawialnych, z wyłączeniem wytwarzania energii przy współspalaniu biomasy, które ze względu na specyfikę wytwarzania zostało umiejscowione w segmencie Wytwarzanie.	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. BELS INVESTMENT Sp. z o.o. MEGAWAT MEARSZEWO Sp. z o.o.	
Dystrybucja	Dystrybucja energii elektrycznej	TAURON Dystrybucja S.A. TAURON Dystrybucja Serwis S.A.	
Sprzedaż	Handel hurtowy energią elektryczną, jak również obrót uprawnieniami do emisji i świadectwami pochodzenia oraz sprzedaż energii elektrycznej do krajowych odbiorców końcowych lub podmiotów dokonujących dalszej odsprzedaży energii elektrycznej	TAURON Polska Energia S.A. TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. TAURON Czech Energy s.r.o.	
Ciepło	Produkcja, dystrybucja i sprzedaż ciepła	TAURON Ciepło S.A.	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.
Obsługa klienta	Obsługa klienta wewnętrznego (spółki z Grupy Kapitałowej TAURON) w zakresie obsługi procesu sprzedaży, obsługi finansowo-księgowej oraz w zakresie obsługi informatycznej wybranych spółek Grupy	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	

Oprócz powyższych głównych segmentów działalności, Grupa TAURON prowadzi również działalność w obszarze wydobycia kamienia, w tym kamienia wapiennego, na potrzeby energetyki, hutnictwa, budownictwa i drogownictwa oraz w obszarze produkcji sorbentów przeznaczonych do instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą oraz do wykorzystania w kotłach fluidalnych (Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.). Jako pozostała działalność Grupy traktowana jest również działalność spółki Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest EBITDA oraz zysk lub strata na działalności operacyjnej. Przez EBITDA Grupa rozumie zysk/(stratę) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem, przychodami i kosztami finansowymi powiększony o amortyzację. Finansowanie Grupy (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Dodatkowo Grupa prezentuje obszary geograficzne swojej działalności, które nie stanowią segmentów operacyjnych.

11.1. Segmenty operacyjne

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków oraz aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy za lata zakończone dnia 31 grudnia 2013 roku i dnia 31 grudnia 2012 roku.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony 31 grudnia 2013	Wydobycie	Wytwarzanie	Odnawialne źródła energii	Dystrybucja	Sprzedaż	Ciepło	Obsługa klienta	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane	Razem	Wyłączenia	Działalność ogółem
Przychody												
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	663 986	971 215	62 604	2 287 238	14 025 034	1 000 460	10 906	109 679	-	19 131 122	-	19 131 122
Sprzedaż między segmentami	733 520	3 752 240	141 891	3 710 232	3 992 559	188 072	481 677	200 533	-	13 200 724	(13 200 724)	-
Przychody segmentu ogółem	1 397 506	4 723 455	204 495	5 997 470	18 017 593	1 188 532	492 583	310 212	-	32 331 846	(13 200 724)	19 131 122
Zysk/(strata) segmentu												
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	-	-	(73 216)	(73 216)	-	(73 216)
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami (kosztami) finansowymi	65 786	(475 466)	92 978	1 295 639	864 579	127 421	26 837	10 816	(1 308)	2 007 282	-	2 007 282
Udział w zysku/(stracie) wspólnego przedsięwzięcia	-	(326)	-	-	-	(2 383)	-	-	-	(2 709)	-	(2 709)
Przychody/(koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	-	-	-	(247 736)	(247 736)	-	(247 736)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	65 786	(475 792)	92 978	1 295 639	864 579	125 038	26 837	10 816	(322 260)	1 683 621	-	1 683 621
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	-	-	(337 136)	(337 136)	-	(337 136)
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	65 786	(475 792)	92 978	1 295 639	864 579	125 038	26 837	10 816	(659 396)	1 346 485	-	1 346 485
EBITDA	165 783	32 458	135 563	2 208 381	899 208	231 847	45 283	17 485	(74 524)	3 661 484	-	3 661 484
Aktywa i zobowiązania												
Aktywa segmentu	1 465 831	8 614 769	1 944 940	14 002 290	3 111 539	2 157 282	183 519	170 774	-	31 650 944	-	31 650 944
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	-	32 064	-	-	-	12 334	-	-	-	44 398	-	44 398
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	-	-	660 228	660 228	-	660 228
Aktywa ogółem	1 465 831	8 646 833	1 944 940	14 002 290	3 111 539	2 169 616	183 519	170 774	660 228	32 355 570	-	32 355 570
Zobowiązania segmentu	612 791	1 481 329	112 000	2 380 849	1 786 932	345 216	214 010	42 372	-	6 975 499	-	6 975 499
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	-	-	7 586 572	7 586 572	-	7 586 572
Zobowiązania ogółem	612 791	1 481 329	112 000	2 380 849	1 786 932	345 216	214 010	42 372	7 586 572	14 562 071	-	14 562 071
Pozostałe informacje dotyczące segmentu												
Nakłady inwestycyjne *	256 524	520 926	606 915	2 080 675	21 424	202 252	82 746	8 093	-	3 779 555	-	3 779 555
Amortyzacja	(99 997)	(507 924)	(42 585)	(912 742)	(34 629)	(104 426)	(18 446)	(6 669)	-	(1 727 418)	-	(1 727 418)

* *Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz praw majątkowych pochodzenia energii.*

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony 31 grudnia 2012 <i>(dane przekształcone)</i>	Wydobycie	Wytwarzanie	Odnawialne źródła energii	Dystrybucja	Sprzedaż	Ciepło	Obsługa klienta	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane	Razem	Wyłączenia	Działalność ogółem
Przychody												
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	639 412	5 023 695	20 062	2 171 874	15 604 929	1 035 694	20 985	236 334	-	24 752 985	-	24 752 985
Sprzedaż między segmentami	838 423	541 773	186 519	3 905 624	2 924 917	100 714	317 659	249 954	-	9 065 583	(9 065 583)	-
Przychody segmentu ogółem	1 477 835	5 565 468	206 581	6 077 498	18 529 846	1 136 408	338 644	486 288	-	33 818 568	(9 065 583)	24 752 985
Zysk/(strata) segmentu	174 945	272 294	103 879	1 077 388	452 113	169 800	12 008	34 048	(31 138)	2 265 337	-	2 265 337
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	-	-	(100 208)	(100 208)	-	(100 208)
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami (kosztami) finansowymi	174 945	272 294	103 879	1 077 388	452 113	169 800	12 008	34 048	(131 346)	2 165 129	-	2 165 129
Udział w zysku/(stracie) wspólnego przedsięwzięcia	-	(186)	-	-	-	(1 548)	-	-	-	(1 734)	-	(1 734)
Przychody/(koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	-	-	-	(215 818)	(215 818)	-	(215 818)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	174 945	272 108	103 879	1 077 388	452 113	168 252	12 008	34 048	(347 164)	1 947 577	-	1 947 577
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	-	-	(396 778)	(396 778)	-	(396 778)
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	174 945	272 108	103 879	1 077 388	452 113	168 252	12 008	34 048	(743 942)	1 550 799	-	1 550 799
EBITDA	287 431	787 322	143 450	1 955 896	478 342	263 052	25 131	42 347	(131 346)	3 851 625	-	3 851 625
Aktywa i zobowiązania												
Aktywa segmentu	1 214 157	9 723 736	1 573 092	12 871 268	3 774 164	1 504 107	56 607	177 510	-	30 894 641	-	30 894 641
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	-	32 390	-	-	-	19 596	-	-	-	51 986	-	51 986
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	-	-	327 050	327 050	-	327 050
Aktywa ogółem	1 214 157	9 756 126	1 573 092	12 871 268	3 774 164	1 523 703	56 607	177 510	327 050	31 273 677	-	31 273 677
Zobowiązania segmentu	604 152	1 252 124	361 929	2 385 558	2 123 835	276 006	107 120	42 383	-	7 153 107	-	7 153 107
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	-	-	7 320 550	7 320 550	-	7 320 550
Zobowiązania ogółem	604 152	1 252 124	361 929	2 385 558	2 123 835	276 006	107 120	42 383	7 320 550	14 473 657	-	14 473 657
Pozostałe informacje dotyczące segmentu												
Nakłady inwestycyjne *	167 268	857 153	340 396	1 785 779	62 003	221 763	21 554	15 588	-	3 471 504	-	3 471 504
Amortyzacja	(112 486)	(515 028)	(39 571)	(878 508)	(26 229)	(93 252)	(13 123)	(8 299)	-	(1 686 496)	-	(1 686 496)

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz praw majątkowych pochodzenia energii.

11.2. Geograficzne obszary działalności

Działalność Grupy w przeważającym zakresie prowadzona jest na terenie Polski. Sprzedaż na rzecz klientów zagranicznych w latach zakończonych dnia 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku wynosiła odpowiednio 542 150 tysięcy złotych oraz 757 716 tysięcy złotych.

12. Przychody i koszty

12.1. Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012 <i>(dane przekształcone)</i>
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów bez wyłączenia akcyzy	13 413 345	19 025 982
Podatek akcyzowy	(448 585)	(518 561)
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów, w tym:	12 964 760	18 507 421
Energia elektryczna	11 148 161	15 881 619
Energia ciepła	657 396	632 152
Prawa majątkowe pochodzenia energii	156 791	223 797
Prawa do emisji gazów cieplarnianych	63 608	249 303
Rekompensata z tytułu rozwiązania KDT	(18 886)	567 012
Węgiel	628 091	603 249
Dmuch wielkopiecowy	147 565	146 327
Powietrze sprężone	70 322	75 155
Produkty przemiałowni	27 654	36 390
Pozostałe towary, produkty i materiały	84 058	92 417
Przychody ze sprzedaży usług, w tym	6 114 597	6 198 355
Usługi dystrybucyjne i handlowe	5 701 653	5 762 585
Oplaty za przyłączanie odbiorców	158 695	178 033
Usługi konserwacji oświetlenia drogowego	98 002	100 599
Oplaty za nielegalny pobór energii elektrycznej	8 095	14 808
Przychody z tytułu kolizji energetycznych i ciepłowniczych	31 928	11 728
Pozostałe usługi	116 224	130 602
Pozostałe przychody	51 765	47 209
Razem przychody ze sprzedaży	19 131 122	24 752 985

Spadek przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2013 roku w porównaniu do okresu porównawczego spowodowany jest w głównej mierze sprzedażą energii elektrycznej przez TAURON Wytwarzanie S.A do spółek z Grupy TAURON - co podlega wyłączeniu na poziomie Grupy, podczas gdy w 2012 roku cały wolumen był sprzedawany poprzez Towarową Giełdę Energii.

Na mocy nowelizacji ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne, która weszła w życie w sierpniu 2010 roku, przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej zobowiązane zostały do sprzedaży nie mniej niż 15% energii elektrycznej wytworzonej w danym roku na giełdach towarowych. Dodatkowo, przedsiębiorstwa wytwarzające energię elektryczną, mające prawo do otrzymania środków na pokrycie kosztów osieroconych na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (KDT), zobowiązane zostały do sprzedaży 100% wytworzonej energii elektrycznej (za wyjątkiem m.in. energii dostarczanej do odbiorców końcowych, wytworzonej w OZE i kogeneracji, zużywanej na potrzeby własne) w sposób zapewniający publiczny, równy dostęp do tej energii, w drodze otwartego przetargu, na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany lub na giełdach towarowych.

TAURON Wytwarzanie S.A., korzystająca z rekompensat KDT, w 2012 roku zobowiązana została do sprzedaży 100% wytworzonego wolumenu energii elektrycznej poprzez Towarową Giełdę Energii. W związku z zakończeniem uczestnictwa spółki TAURON Wytwarzanie S.A. w programie pokrywania kosztów osieroconych, od 2013 roku spółka jest objęta obowiązkiem sprzedaży nie mniej niż 15% energii elektrycznej wytworzonej w danym roku na giełdach towarowych, a pozostały wolumen może być sprzedawany do spółek Grupy TAURON.

Zmniejszenie przychodów z tytułu rekompensat KDT w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2013 roku w porównaniu do roku ubiegłego, wynika z faktu iż rok 2012 był ostatnim rokiem uczestnictwa spółki w programie pokrywania kosztów osieroconych. W dniu 30 sierpnia 2013 roku Prezes URE ustalił w drodze decyzji administracyjnej wysokość korekty końcowej kosztów osieroconych, co spowodowało, iż Grupa rozpoznała korektę przychodów – zmniejszenie o 18 886 tysięcy złotych.

12.2. Koszty według rodzaju

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Koszty według rodzaju		
Amortyzacja środków trwałych i aktywów niematerialnych	(1 727 418)	(1 686 496)
Odpisy aktualizujące środki trwałe i aktywa niematerialne	(280 954)	91 491
Zużycie materiałów i energii	(2 443 547)	(2 854 913)
Usługi konserwacji i remontowe	(423 395)	(287 395)
Usługi dystrybucyjne	(1 287 692)	(1 572 192)
Pozostałe usługi obce	(803 000)	(829 779)
Podatki i opłaty	(1 075 581)	(631 611)
Koszty świadczeń pracowniczych	(2 668 301)	(2 930 200)
Odpis aktualizujący zapasy	50 075	(147 716)
Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług	(49 662)	(48 021)
Pozostałe koszty rodzajowe	(117 509)	(124 253)
Razem koszty według rodzaju	(10 826 984)	(11 021 085)
Zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych	82 674	(12 516)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	508 524	487 724
Koszty sprzedaży	553 502	552 291
Koszty ogólnego zarządu	645 406	734 754
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(6 953 583)	(12 023 222)
Koszt własny sprzedaży	(15 990 461)	(21 282 054)

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2013 roku spółka zależna TAURON Wytwarzanie S.A. dokonała odpisu aktualizującego wartość nierentownych jednostek wytwórczych, o czym szerzej w notach 14 i 16 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

12.3. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Wynagrodzenia	(2 013 486)	(1 979 946)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(400 116)	(399 196)
Nagrody jubileuszowe	(26 714)	(141 163)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(60 125)	(66 020)
Koszty świadczeń po okresie zatrudnienia, w tym:	(62 065)	(78 200)
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	(8 810)	(3 498)
Deputaty węglowe i taryfa energetyczna	(1 829)	(6 764)
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	3 835	(516)
Koszty pracowniczych programów emerytalnych	(55 261)	(67 422)
Program dobrowolnych odejść	(36 101)	(164 234)
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	(69 694)	(101 441)
Koszty świadczeń pracowniczych, w tym :	(2 668 301)	(2 930 200)
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	(1 673 918)	(1 901 423)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	(242 707)	(247 095)
Zmiana stanu produktów	(184 226)	(155 751)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(360 811)	(435 206)
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia świadczeń na potrzeby własne	(206 639)	(190 725)

12.4. Koszty amortyzacji oraz odpisy aktualizujące

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	(1 912 652)	(1 507 348)
Amortyzacja środków trwałych	(1 602 453)	(1 559 568)
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	(266 822)	(14 790)
Amortyzacja aktywów niematerialnych	(29 245)	(28 871)
Odpis aktualizujący aktywa niematerialne	(14 132)	95 881
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:	(27 801)	(16 967)
Amortyzacja środków trwałych	(15 315)	(20 089)
Amortyzacja aktywów niematerialnych	(12 486)	(7 278)
Odpis aktualizujący aktywa niematerialne	-	10 400
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	(52 222)	(56 326)
Amortyzacja środków trwałych	(25 067)	(30 405)
Amortyzacja aktywów niematerialnych	(27 155)	(25 921)
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia świadczeń na własne potrzeby:	(15 697)	(14 364)
Amortyzacja środków trwałych	(15 388)	(13 884)
Amortyzacja aktywów niematerialnych	(309)	(480)
Razem amortyzacja i odpisy aktualizujące	(2 008 372)	(1 595 005)

12.5. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Otrzymane lub należne kary, grzywny, odszkodowania	51 517	35 640
Rozwiązanie rezerw na bezumowne korzystanie z nieruchomości	8 297	12 777
Rozwiązanie pozostałych rezerw bilansowych	6 077	16 900
Dotacje oraz przychody stanowiące równowartość odpisów amortyzacyjnych od dotacji do lub nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych	20 998	17 762
Spadek szacunków rezerw dla obecnych emerytów i rencistów w związku ze zmianą zasad wypłaty świadczeń	17 326	-
Rozwiązanie pozostałych odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	2 107	10 912
Otrzymane lub należne zwroty kosztów sądowych, egzekucyjnych i procesowych	3 674	4 371
Przedawnione/ umorzono zobowiązania	2 886	648
Pozostałe	14 554	19 891
Razem pozostałe przychody operacyjne	127 436	118 901

12.6. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Utworzenie rezerw na bezumowne korzystanie z nieruchomości	(39 263)	(43 068)
Utworzenie pozostałych rezerw bilansowych	(27 129)	(8 867)
Strata ze zbycia środków trwałych / aktywów niematerialnych	(5 274)	(14 763)
Koszty szkód elektrycznych i innych w majątku trwałym	(10 779)	(10 124)
Koszty działalności socjalnej	(2 048)	(4 647)
Koszty sądowe, egzekucyjne, procesowe	(6 602)	(7 015)
Kary, grzywny, odszkodowania	(3 998)	(4 038)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	(6 483)	(10 745)
Pracownicy oddelegowani	(4 142)	(3 508)
Darowizny	(2 131)	(4 181)
Składki na rzecz organizacji	(2 252)	(2 350)
Odpisanie zaniechanych inwestycji i produkcji oraz likwidowanych materiałów	(7 297)	(12 487)
Koszty akcji ratowniczej	(3 414)	-
Korekta podatku od nieruchomości za lata poprzednie	(1 134)	(1 116)
Pozostałe	(13 177)	(10 749)
Razem pozostałe koszty operacyjne	(135 123)	(137 658)

12.7. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Przychody z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	96 696	127 507
Przychody odsetkowe	69 914	84 022
Przychody z tytułu dywidendy	18 323	8 367
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	3 014	16 192
Zysk ze zbycia inwestycji	4 506	14 692
Przychody netto z tytułu zrealizowanych instrumentów pochodnych	939	4 234
Pozostałe przychody finansowe, w tym:	2 561	3 799
Rozwiązanie rezerw dotyczących odsetek	1 393	1 779
Odsetki od należności budżetowych	485	250
Inne	683	1 770
Razem przychody finansowe	99 257	131 306

12.8. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Koszty z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	(271 402)	(261 364)
Koszty odsetkowe	(237 021)	(234 532)
Utworzenie odpisów aktualizujących	(18 304)	(19 271)
Aktualizacja wartości instrumentów finansowych	(1 049)	(76)
Różnice kursowe	(2 364)	(413)
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	(12 664)	(7 072)
Pozostałe koszty finansowe, w tym:	(75 591)	(85 760)
Odsetki od świadczeń pracowniczych	(65 125)	(74 291)
Odsetki od zobowiązań budżetowych	(2 441)	(1 642)
Inne koszty finansowe	(8 025)	(9 827)
Razem koszty finansowe	(346 993)	(347 124)

13. Podatek dochodowy

13.1. Obciążenia podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012 (dane przekształcone)
Bieżący podatek dochodowy	(397 641)	(343 950)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(401 918)	(340 974)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	4 277	(2 976)
Odroczony podatek dochodowy	60 505	(52 828)
Podatek dochodowy wykazywany w wyniku finansowym	(337 136)	(396 778)
Podatek dochodowy dotyczący pozostałych całkowitych dochodów	(10 495)	77 693

13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym licznym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za lata zakończone 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012 (dane przekształcone)
Zysk/(strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	1 683 621	1 947 577
Zysk/(strata) brutto przed opodatkowaniem	1 683 621	1 947 577
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(319 888)	(370 039)
Korekty dotyczące podatku dochodowego z lat ubiegłych	4 277	(2 976)
Podatek wynikający z kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów, w tym :	(35 284)	(30 293)
Utworzenie niepodatkowych rezerw i odpisów aktualizujących	(9 829)	(3 915)
PFRON	(4 556)	(4 663)
Trwale różnice w kosztach związanych z rzeczowymi aktywami trwałymi	(2 599)	(9 064)
Koszty reprezentacji	(1 455)	(1 501)
Pozostałe	(16 845)	(11 150)
Podatek wynikający z przychodów nie będących podstawą opodatkowania, w tym :	16 668	14 257
Dywidendy	3 480	1 487
Rozwiązanie niepodatkowych rezerw i odpisów aktualizujących	4 762	1 317
Pozostałe	8 426	11 453
Zmiany szacunku w podatku odroczonym	1 757	890
Podatek od dywidend	(69)	(4 207)
Pozostałe	(4 597)	(4 410)
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 20,0% (2012 - 20,4%)	(337 136)	(396 778)
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w wyniku finansowym	(337 136)	(396 778)

13.3. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012 (dane przekształcone)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego		
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	2 092 388	1 969 174
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych	22 051	14 063
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania przychodu ze sprzedaży produktów i usług	36 847	57 327
- z tytułu ujęcia szacowanych przychodów ze sprzedaży usługi dystrybucyjnej energii elektrycznej	40 294	7 347
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością praw majątkowych pochodzenia energii	29 688	48 181
- z tytułu rekompensaty za rozwiązanie kontraktów długoterminowych	-	101 499
- pozostałe	16 469	24 874
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	2 237 737	2 222 465
Aktywa z tytułu podatku odroczonego		
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	69 083	47 969
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	2 748	24 101
- nieodpłatnie otrzymana infrastruktura energetyczna i otrzymane opłaty przyłączeniowe	67 401	72 319
- od rezerw bilansowych	672 754	596 808
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych	29 594	23 700
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych	6 739	3 864
- od wyceny instrumentów zabezpieczających	30 354	36 227
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania kosztu sprzedaży produktów i usług	35 149	20 972
- pozostałe naliczone koszty	17 647	17 763
- straty podatkowe	-	352
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania przychodów ze sprzedaży praw do emisji zanieczyszczeń	-	21 772
- pozostałe	13 250	13 066
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	944 719	878 913
Po skompensowaniu sald na poziomie spółek z Grupy Kapitałowej podatek odroczony Grupy prezentowany jest jako:		
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	46 039	24 135
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	(1 339 057)	(1 367 687)

Aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczony na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku spółek tworzących Podatkową Grupę Kapitałową, która została szerzej opisana w nocie 9.25 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zostały skompensowane ze względu na fakt, iż poczynając od dnia 1 stycznia 2012 roku spółki te składają wspólną deklarację podatkową.

Zmiana stanu rezerwy z tytułu podatku odroczonego

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Bilans otwarcia	2 222 465	2 159 916
<i>Zmiana stanu:</i>		
w korespondencji z wynikiem finansowym	15 079	62 535
pozostałe zmiany	193	14
Bilans zamknięcia	2 237 737	2 222 465

Zmiana stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012 <i>(dane przekształcone)</i>
Bilans otwarcia	878 913	806 182
korekty BO	-	(14 611)
Bilans otwarcia po korektach	878 913	791 571
<i>Zmiana stanu:</i>		
w korespondencji z wynikiem finansowym	75 584	9 707
w korespondencji z pozostałymi całkowitymi dochodami	(10 495)	77 693
pozostałe zmiany	717	(58)
Bilans zamknięcia	944 719	878 913

13.4. Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa posiada następujące rozrachunki z tytułu podatku dochodowego:

- należność z tytułu podatku dochodowego w kwocie 31 890 tysięcy złotych, z czego kwota 28 619 tysięcy złotych stanowi należność Podatkowej Grupy Kapitałowej,
- zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego w kwocie 79 035 tysięcy złotych dotyczące w całości spółek spoza Podatkowej Grupy Kapitałowej.

14. Rzeczowe aktywa trwałe

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO								
Bilans otwarcia	72 024	15 389 230	12 633 180	382 210	259 030	28 735 674	2 034 339	30 770 013
Zakup bezpośredni	-	-	28	344	-	372	3 499 017	3 499 389
Rozliczenie środków trwałych w budowie	38 834	1 961 089	2 374 464	79 392	33 492	4 487 271	(4 487 271)	-
Sprzedaż	(62)	(3 598)	(17 135)	(9 016)	(1 198)	(31 009)	(47)	(31 056)
Likwidacja	(12)	(60 393)	(94 406)	(1 860)	(5 645)	(162 316)	-	(162 316)
Nieodpłatne otrzymanie	-	28 793	126	-	-	28 919	-	28 919
Przekazanie do aktywów przeznaczonych do zbycia	-	(4 104)	(146)	19	14	(4 217)	197	(4 020)
Przyjęte do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub leasingu	-	36 169	139	-	-	36 308	-	36 308
Koszty remontów alokowane do środków trwałych	-	200	2 221	-	-	2 421	130 063	132 484
Spisanie inwestycji zaniechanych	-	-	-	-	-	-	(7 014)	(7 014)
Wytworzenie we własnym zakresie	-	-	-	-	-	-	39 408	39 408
Koszty demontażu farm wiatrowych oraz likwidacji zakładów górnictwa	-	39 471	4 600	-	-	44 071	-	44 071
Pozostałe zmiany	3 328	(987)	6 730	1 845	(150)	10 766	5 256	16 022
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(16)	(26)	(1)	(43)	-	(43)
Bilans zamknięcia	114 112	17 385 870	14 909 785	452 908	285 542	33 148 217	1 213 948	34 362 165
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)								
Bilans otwarcia	(645)	(3 596 281)	(3 558 914)	(165 856)	(141 119)	(7 462 815)	(6 555)	(7 469 370)
Amortyzacja za okres	-	(770 276)	(804 655)	(47 278)	(36 014)	(1 658 223)	-	(1 658 223)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(39 191)	(227 181)	(1 000)	(473)	(267 845)	-	(267 845)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	94	225	8	21	348	795	1 143
Sprzedaż	-	785	14 809	6 689	1 148	23 431	-	23 431
Likwidacja	-	41 704	87 327	1 616	4 641	135 288	-	135 288
Przekazanie do aktywów przeznaczonych do zbycia	-	2 683	132	(1)	(14)	2 800	-	2 800
Pozostałe zmiany	-	423	(1 959)	(24)	(200)	(1 760)	-	(1 760)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	9	1	-	10	-	10
Bilans zamknięcia	(645)	(4 360 059)	(4 490 207)	(205 845)	(172 010)	(9 228 766)	(5 760)	(9 234 526)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	71 379	11 792 949	9 074 266	216 354	117 911	21 272 859	2 027 784	23 300 643
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	113 467	13 025 811	10 419 578	247 063	113 532	23 919 451	1 208 188	25 127 639

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku (dane przekształcone)

	Grunty	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO									
Bilans otwarcia	64 182	840 101	14 235 511	11 276 537	335 761	237 105	26 989 197	1 628 070	28 617 267
Korekty BO	-	(840 101)	-	-	-	-	(840 101)	-	(840 101)
Bilans otwarcia po korektach	64 182	-	14 235 511	11 276 537	335 761	237 105	26 149 096	1 628 070	27 777 166
Zakup bezpośredni	-	-	140	92	443	42	717	3 207 652	3 208 369
Rozliczenie środków trwałych w budowie	9 921	-	1 206 635	1 589 503	56 161	46 045	2 908 265	(2 908 265)	-
Sprzedaż	(52)	-	(2 411)	(10 196)	(9 497)	(57)	(22 213)	(28 683)	(50 896)
Przemieszczenia pomiędzy grupami	(1)	-	28 978	(11 322)	5	(17 660)	-	-	-
Likwidacja	(9)	-	(49 494)	(187 601)	(793)	(4 919)	(242 816)	(333)	(243 149)
Nieodpłatne otrzymanie	-	-	15 660	1 000	-	8	16 668	-	16 668
Przekazanie do aktywów przeznaczonych do zbycia	(2 012)	-	(38 840)	(22 559)	(708)	(999)	(65 118)	(201)	(65 319)
Koszty remontów alokowane do środków trwałych	-	-	200	719	-	-	919	101 748	102 667
Spisanie inwestycji zaniechanych	-	-	-	-	-	-	-	(10 634)	(10 634)
Wytworzenie we własnym zakresie	-	-	-	-	-	-	-	48 917	48 917
Pozostałe zmiany	(5)	-	(7 149)	(2 983)	840	(535)	(9 832)	(3 932)	(13 764)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	-	(10)	(2)	-	(12)	-	(12)
Bilans zamknięcia	72 024	-	15 389 230	12 633 180	382 210	259 030	28 735 674	2 034 339	30 770 013
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)									
Bilans otwarcia	(645)	(771)	(2 905 171)	(2 987 379)	(126 895)	(115 663)	(6 136 524)	(5 096)	(6 141 620)
Korekty BO	-	771	-	-	-	-	771	-	771
Bilans otwarcia po korektach	(645)	-	(2 905 171)	(2 987 379)	(126 895)	(115 663)	(6 135 753)	(5 096)	(6 140 849)
Amortyzacja za okres	-	-	(748 705)	(787 641)	(46 662)	(40 938)	(1 623 946)	-	(1 623 946)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	(812)	-	(944)	(861)	-	(60)	(2 677)	(387)	(3 064)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	404	144	24	47	619	6	625
Sprzedaż	-	-	876	6 554	6 188	118	13 736	-	13 736
Przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	(12 871)	1 800	(5)	11 076	-	-	-
Likwidacja	-	-	33 750	181 786	776	4 193	220 505	333	220 838
Przekazanie do aktywów przeznaczonych do zbycia	812	-	31 297	22 391	704	930	56 134	-	56 134
Pozostałe zmiany	-	-	5 083	4 288	14	(822)	8 563	(1 411)	7 152
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	-	4	-	-	4	-	4
Bilans zamknięcia	(645)	-	(3 596 281)	(3 558 914)	(165 856)	(141 119)	(7 462 815)	(6 555)	(7 469 370)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	63 537	-	11 330 340	8 289 158	208 866	121 442	20 013 343	1 622 974	21 636 317
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	71 379	-	11 792 949	9 074 266	216 354	117 911	21 272 859	2 027 784	23 300 643

Utworzenie i rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość środków trwałych dotyczą indywidualnie określonych środków trwałych.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2013 roku Grupa dokonała inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 3 499 389 tysięcy złotych. Największe zakupy dokonane zostały w związku z inwestycjami w następujących segmentach operacyjnych:

Zakup rzeczowych aktywów trwałych w segmentach	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Dystrybucja	2 031 472	1 748 571
Odnawialne źródła energii	606 915	340 179
Wytwarzanie	392 425	733 610
Wydobycie	251 268	163 806
Ciepło	154 594	184 647

Największe inwestycyjne realizowane przez Grupę w roku obrotowym 2013 opisane zostały w punkcie 1.5.3. Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej za rok 2013.

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2013 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 51 677 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2012 roku: 56 550 tysięcy złotych). Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Wartość bilansowa budynków i budowli użytkowanych na dzień 31 grudnia 2013 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 55 786 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2012 roku: 20 951 tysięcy złotych). Wzrost wynika z przejęcia umowy leasingu finansowego przez jednostkę dominującą w związku z połączeniem z PKE Broker Sp. z o.o., o czym szerzej w nocie 32.2. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu lub stanowią one własność leasingodawcy.

W roku 2013 Grupa dokonała kapitalizacji odsetek w wartości środków trwałych w budowie oraz aktywów niematerialnych nieoddanych do użytkowania w wysokości 73 138 tysięcy złotych (w roku 2012 - 77 559 tysięcy złotych).

Testy na utratę wartości

Uwzględniając przesłanki dotyczące utrzymywania się w ostatnim czasie wartości rynkowej aktywów netto Spółki na poziomie poniżej wartości bilansowej oraz ogólną sytuację na rynku energetycznym, na dzień 31 grudnia 2013 roku przeprowadzono testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych.

Przeprowadzone testy wymagały oszacowania wartości użytkowej jednostek generujących przepływy pieniężne, w oparciu o ich przyszłe przepływy pieniężne, które następnie przy zastosowaniu stopy dyskontowej zostały skorygowane do wartości bieżącej.

Test na utratę wartości rzeczowych składników aktywów trwałych został przeprowadzony na poziomie poszczególnych spółek, za wyjątkiem:

- TAURON Wytwarzanie S.A., gdzie identyfikacja ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) dokonana została w oparciu o charakterystykę kosztową oraz analizę aktualnego sposobu kontraktowania i alokowania produkcji z poszczególnych jednostek wytwórczych. W efekcie tych działań test przeprowadzono dla CGU rozumianych jako jednostka lub grupa jednostek wytwórczych;
- TAURON Ekoenergia Sp. z o.o., gdzie test przeprowadzono osobno dla działalności związanej z wytwarzaniem energii elektrycznej w elektrowniach wodnych i w elektrowniach wiatrowych, oraz
- TAURON Ciepło S.A., gdzie oddzielono działalność związaną z wytwarzaniem ciepła i energii elektrycznej w elektrociepłowni zawodowej oraz w elektrociepłowni systemowej, a także związaną z wytwarzaniem, przesyłem i dystrybucją ciepła (dawne przedsiębiorstwa energetyki ciepłej).

Przyjęto następujące założenia do oszacowania wartości użytkowej rzeczowych aktywów trwałych:

- Przyjęta ścieżka ceny węgla energetycznego, pozostałych sortymentów węgla oraz paliw gazowych;
- Przyjęta ścieżka hurtowych cen energii elektrycznej na lata 2014-2023, uwzględniająca m.in. wpływ bilansu podaży i popytu energii elektrycznej na rynku, kosztów paliwa oraz kosztów zakupu uprawnień do emisji CO₂;
- Limity emisji dla produkcji energii elektrycznej zgodnie z publikacją Ministerstwa Gospodarki, skorygowane o poniesione nakłady inwestycyjne, a dla produkcji ciepła zgodnie z publikacjami Komisji Europejskiej;

- Wolumeny produkcji energii zielonej, czerwonej i żółtej wynikające ze zdolności wytwórczych wraz ze ścieżką cenową dla poszczególnych świadectw pochodzenia;
- Przychód regulowany przedsiębiorstw dystrybucyjnych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu uzależniony jest od tzw. Wartości Regulacyjnej Aktywów;
- Przyjęta ścieżka cen detalicznych energii elektrycznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej przy uwzględnieniu kosztu akcyzy, kosztu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia oraz odpowiedniego poziomu marży;
- Wolumeny sprzedaży uwzględniające wzrost PKB oraz rosnącą konkurencję na rynku;
- Przychód taryfowy przedsiębiorstw ciepłowniczych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie;
- Utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym;
- Poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) przyjętego dla wyliczeń kształtujący się w okresie projekcji między 6,97% - 10,33% w ujęciu nominalnym przed opodatkowaniem.

Na podstawie wyników przeprowadzonych testów stwierdzono utratę wartości części jednostek wytwórczych w segmencie Wytwarzania. Przeważającą część tych jednostek stanowią bloki klasy 120, których łączna moc zainstalowana wynosi ok. 1 200 MWe. Wynik przeprowadzonych zgodnie z MSR 36 testów na utratę wartości wskazał na utratę bilansowej wartości rzeczowych aktywów trwałych w segmencie Wytwarzanie w wysokości 262 187 tysięcy złotych. Odpis aktualizujący obciążał koszt własny sprzedaży.

15. Wartość firmy

Na dzień przejścia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z „CGU”, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Za najniższy poziom w Grupie, do którego może zostać przypisana wartość firmy i na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze Grupa uznała segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne*.

Wartość firmy w segmencie	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012
Wydobycie	13 973	13 973
Odnawialne źródła energii	51 902	51 902
Dystrybucja	25 602	25 602
Ciepło	155 580	155 580
Razem	247 057	247 057

Test na utratę wartości wartości firmy na dzień 31 grudnia 2013 roku przeprowadzono w odniesieniu do aktywów netto powiększonych o wartość firmy na poszczególnych segmentach działalności: Wydobycie, Odnawialne źródła energii, Dystrybucja oraz Ciepło.

Kluczowe założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych segmentów to:

Wydobycie

- Przyjęta ścieżka ceny węgla energetycznego oraz pozostałych sortymentów węgla;
- Przyjęta ścieżka cen detalicznych energii elektrycznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej przy uwzględnieniu kosztu akcyzy, kosztu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia oraz odpowiedniego poziomu marży;
- Utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.

Odnawialne źródła energii

- Wolumeny produkcji zielonej energii wynikające ze zdolności wytwórczych wraz z przyjętą ścieżką cen energii elektrycznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej z roku poprzedniego, ceny certyfikatów na podstawie obecnych regulacji;
- Utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.

Dystrybucja

- Przychód regulowany przedsiębiorstw dystrybucyjnych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu uzależniony jest od tzw. Wartości Regulacyjnej Aktywów;
- Utrzymanie zdolności dystrybucji energii elektrycznej przy wykorzystaniu istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.

Ciepło

- Przychód taryfowy przedsiębiorstw ciepłowniczych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie;
- Wolumeny produkcji energii zielonej, czerwonej i żółtej wynikające ze zdolności wytwórczych wraz ze ścieżką cenową dla poszczególnych świadectw pochodzenia;
- Limity emisji dla produkcji energii elektrycznej zgodnie z publikacją Ministerstwa Gospodarki, skorygowane o poniesione nakłady inwestycyjne, a dla produkcji ciepła zgodnie z publikacjami Komisji Europejskiej;
- Utrzymanie zdolności wytwarzania, dystrybucji i sprzedaży ciepła przy wykorzystaniu istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.

Założenia wykorzystano również do oszacowania wartości użytkowej pozostałych aktywów niematerialnych.

Test został przeprowadzony w oparciu o bieżącą wartość szacowanych przepływów pieniężnych z działalności. Wyliczeń dokonano na podstawie szczegółowych prognoz na okres od 2014 do 2023 roku oraz oszacowanej wartości rezydualnej. Podstawę do wyliczeń przepływów pieniężnych stanowi planowany wynik operacyjny (EBIT) w latach 2014-2023 oraz amortyzacja tego okresu. Wielkość EBIT-u wynika z planu długoterminowego spółek Grupy do roku 2023. Wykorzystanie prognoz dłuższych niż 5 – letnie wynika w szczególności z długotrwałych procesów inwestycyjnych w branży energetycznej. Założenia makroekonomiczne i sektorowe przyjmowane do prognoz aktualizowane są tak często, jak występują obserwowane na rynku przesłanki do ich zmiany. Prognozy uwzględniają także znane na dzień przeprowadzenia testu zmiany w otoczeniu prawnym.

Stopa dyskontowa przyjęta do kalkulacji odzwierciedla średnioważony koszt kapitału (WACC) przy uwzględnieniu stopy wolnej od ryzyka odpowiadającej rentowności 10 – letnich obligacji Skarbu Państwa (na poziomie 4,2%) oraz premii za ryzyko działalności właściwej dla branży energetycznej (5,0%). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,5% i odpowiada zakładanej długoterminowej stopie inflacji.

Przeprowadzone analizy wrażliwości wskazują, iż najbardziej istotnym czynnikiem wpływającym na szacunek wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne są prognozowane hurtowe ceny energii elektrycznej oraz przyjęte stopy dyskontowe.

Na podstawie wyników przeprowadzonego testu nie stwierdzono konieczności dokonania odpisów wartości firmy na żadnym z CGU.

16. Długoterminowe aktywa niematerialne

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Oprogramowanie, koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Prawa majątkowe pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania	Aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO								
Bilans otwarcia	3 898	812 667	345 194	-	95 874	91 351	39 048	1 388 032
Zakup bezpośredni	-	-	-	20 250	235 139	-	108 135	363 524
Rozliczenie aktywów nie oddanych do użytkowania	-	5 043	38 196	-	-	18 103	(61 342)	-
Sprzedaż	-	(2 286)	-	-	-	-	-	(2 286)
Likwidacja	-	(382)	(5 878)	-	-	(12)	-	(6 272)
Reklasyfikacja	-	-	-	-	(296 200)	-	-	(296 200)
Przekazanie do aktywów przeznaczonych do zbycia	-	(889)	-	-	-	-	-	(889)
Pozostałe zmiany	132	(3 441)	1 779	-	(285)	537	(1 200)	(2 478)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(55)	-	-	-	(8)	(63)
Bilans zamknięcia	4 030	810 712	379 236	20 250	34 528	109 979	84 633	1 443 368
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)								
Bilans otwarcia	(3 263)	(573)	(189 764)	-	-	(12 176)	-	(205 776)
Amortyzacja za okres	(155)	-	(57 711)	-	-	(11 329)	-	(69 195)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	(24)	(13 877)	(231)	-	-	-	-	(14 132)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż	-	-	-	-	-	-	-	-
Likwidacja	-	-	5 539	-	-	5	-	5 544
Pozostałe zmiany	-	1	132	-	-	40	-	173
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	23	-	-	-	-	23
Bilans zamknięcia	(3 442)	(14 449)	(242 012)	-	-	(23 460)	-	(283 363)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	635	812 094	155 430	-	95 874	79 175	39 048	1 182 256
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	588	796 263	137 224	20 250	34 528	86 519	84 633	1 160 005

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku (dane przekształcone)

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Oprogramowanie, koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania	Aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO							
Bilans otwarcia	4 389	-	275 852	97 495	85 475	13 831	477 042
Korekty BO	-	840 101	-	-	-	-	840 101
Bilans otwarcia po korektach	4 389	840 101	275 852	97 495	85 475	13 831	1 317 143
Zakup bezpośredni	-	-	658	-	27	109 909	110 594
Rozliczenie aktywów nie oddanych do użytkowania	-	4 711	73 217	-	8 468	(86 396)	-
Sprzedaż, zbycie	-	(1 325)	(833)	-	-	-	(2 158)
Likwidacja	(565)	(40)	(8 117)	-	(13)	-	(8 735)
Przekazanie do aktywów przeznaczonych do zbycia	-	(30 896)	-	-	-	-	(30 896)
Pozostałe zmiany	74	116	4 432	(1 621)	(2 606)	1 723	2 118
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(15)	-	-	(19)	(34)
Bilans zamknięcia	3 898	812 667	345 194	95 874	91 351	39 048	1 388 032
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)							
Bilans otwarcia	(3 482)	-	(142 744)	(15 166)	(2 363)	-	(163 755)
Korekty BO	-	(771)	-	-	-	-	(771)
Bilans otwarcia po korektach	(3 482)	(771)	(142 744)	(15 166)	(2 363)	-	(164 526)
Amortyzacja za okres	(289)	-	(51 413)	-	(10 848)	-	(62 550)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(13 010)	-	-	-	-	(13 010)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	199	-	15 166	-	-	15 365
Sprzedaż, zbycie	-	1	833	-	-	-	834
Likwidacja	565	-	4 310	-	8	-	4 883
Przekazanie do aktywów przeznaczonych do zbycia	-	13 010	-	-	-	-	13 010
Pozostałe zmiany	(57)	(2)	(752)	-	1 027	-	216
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	2	-	-	-	2
Bilans zamknięcia	(3 263)	(573)	(189 764)	-	(12 176)	-	(205 776)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	907	839 330	133 108	82 329	83 112	13 831	1 152 617
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	635	812 094	155 430	95 874	79 175	39 048	1 182 256

Testy na utratę wartości

Uwzględniając przesłanki dotyczące utrzymywania się wartości rynkowej aktywów netto Spółki na poziomie poniżej wartości bilansowej oraz prognozowanego spowolnienia gospodarczego, na dzień 31 grudnia 2013 roku przeprowadzono testy na utratę wartości aktywów niematerialnych.

Wartość użytkową aktywów niematerialnych oszacowano przy wykorzystaniu założeń przyjętych do testów wartości firmy, opisanych w notcie 15.

Na podstawie wyników przeprowadzonego testu stwierdzono konieczność dokonania odpisów aktualizujących w segmencie Wytwarzanie w kwocie 13 436 tysięcy złotych, głównie na prawo wieczystego użytkowania gruntów.

17. Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. jest spółką celową utworzoną w 2010 roku z inicjatywy TAURON Polska Energia S.A. oraz PGNiG S.A.

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. jako wspólne przedsięwzięcie w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym została ujęta metodą praw własności. TAURON Polska Energia S.A. posiada pośredni udział w kapitale spółki w wysokości 49,89% i w organie stanowiącym na poziomie 49,90% wykonywany poprzez TAURON Wytwarzanie S.A.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2013 roku wystąpiły następujące zmiany w zakresie zawartych w dniu 20 czerwca 2012 roku pomiędzy PGNiG S.A., TAURON Polska Energia S.A. oraz Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. dwóch umów pożyczki, których celem było spełnienie warunków koniecznych do udzielenia finansowania Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. przez Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Europejski Bank Inwestycyjny:

- Spółka przekazała środki z tytułu pożyczki podporządkowanej w łącznej kwocie 62 000 tysięcy złotych, przez co na dzień bilansowy łączna wartość przekazanych środków z tytułu tej pożyczki osiągnęła zgodnie z postanowieniami umownymi maksymalną możliwą wartość i wynosiła 177 000 tysięcy złotych. Spółka naliczyła odsetki należne z tytułu pożyczki w kwocie 12 310 tysięcy złotych. Całkowita spłata pożyczki wraz z odsetkami ma nastąpić nie później niż do końca 2032 roku;
- Spółka przekazała środki z tytułu pożyczki VAT w łącznej kwocie 46 800 tysięcy złotych. Do dnia bilansowego Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. spłaciła całość środków z tytułu otrzymanej pożyczki.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa zaprezentowała przychody z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. jedynie w stopniu odzwierciedlającym udziały niepowiązanych inwestorów we wspólnym przedsięwzięciu.

Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o.

W dniu 5 września 2012 roku spółka zależna TAURON Wytwarzanie S.A. i KGHM Polska Miedź S.A. zawiązały spółkę celową pod nazwą Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o. z siedzibą w Kędzierzynie Koźlu. Spółka ta została powołana w celu kompleksowej realizacji inwestycji, która obejmować będzie przygotowanie, budowę oraz eksploatację bloku gazowo-parowego o mocy ok. 850 MWe na terenie TAURON Wytwarzanie S.A. – Oddział Elektrownia Blachownia.

TAURON Wytwarzanie S.A. i KGHM Polska Miedź S.A. objęły po 50% udziałów w kapitale zakładowym Elektrowni Blachownia Nowa Sp. z o.o., który w dniu zawiązania spółki wyniósł 65 152 tysiące złotych. Udziały w spółce są równe i niepodzielne.

Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o. jako wspólne przedsięwzięcie w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym została ujęta metodą praw własności. TAURON Polska Energia S.A. posiada pośredni udział w kapitale spółki w wysokości 49,89% i w organie stanowiącym na poziomie 49,90% wykonywany poprzez TAURON Wytwarzanie S.A.

W dniu 30 grudnia 2013 roku TAURON Polska Energia S.A., KGHM Polska Miedź S.A. oraz TAURON Wytwarzanie S.A. podpisały porozumienie, na mocy którego postanowiono o czasowym zawieszeniu realizacji projektu budowy bloku gazowo-parowego w spółce Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o. Przyczyną zawieszenia jest bieżąca sytuacja na rynku energii elektrycznej i gazu skutkująca wzrostem ryzyka inwestycyjnego i powstała w związku z tym potrzebą weryfikacji i optymalizacji projektu. Strony zobowiązały się do zapewnienia dalszego funkcjonowania spółki Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o. o., zabezpieczenia dotychczasowych rezultatów projektu, w szczególności zapewnienia aktualności posiadanej dokumentacji oraz ciągłego monitorowania rynku energii i otoczenia regulacyjnego, pod kątem możliwie szybkiego wznowienia realizacji projektu. Strony porozumienia postanowiły, że decyzja o wznowieniu realizacji projektu zapadnie w drodze odrębnego porozumienia, które zgodnie z przewidywaniami stron powinno zostać podpisane do dnia 31 grudnia 2016 roku.

Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku prezentuje poniższa nota:

	Stan na 31 grudnia 2013	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	Elektrownia Błachownia Nowa Sp. z o.o.
Aktywa trwale (długoterminowe)	756 165	728 455	27 710
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	46 212	9 588	36 624
Zobowiązania długoterminowe (-)	(697 185)	(697 185)	-
Zobowiązania krótkoterminowe (-)	(3 267)	(3 203)	(64)
Razem aktywa netto	101 925	37 655	64 270
Udział w aktywach netto	50 850	18 786	32 064
Eliminacja transakcji ze spółkami Grupy	(6 452)	(6 452)	-
Udziały i akcje we wspólnym przedsięwzięciu	44 398	12 334	32 064
Udział w przychodach wspólnego przedsięwzięcia	650	110	540
Udział w zysku (stracie) wspólnego przedsięwzięcia	(2 709)	(2 383)	(326)

Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku prezentuje poniższa nota:

	Stan na 31 grudnia 2012	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	Elektrownia Błachownia Nowa Sp. z o.o.
Aktywa trwale (długoterminowe)	354 710	326 993	27 717
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	55 255	16 473	38 782
Zobowiązania długoterminowe (-)	(236 147)	(236 147)	-
Zobowiązania krótkoterminowe (-)	(66 400)	(64 862)	(1 538)
Razem aktywa netto	107 418	42 457	64 961
Udział w aktywach netto	53 559	21 169	32 390
Eliminacja transakcji ze spółkami Grupy	(1 573)	(1 573)	-
Udziały i akcje we wspólnym przedsięwzięciu	51 986	19 596	32 390
Udział w przychodach wspólnego przedsięwzięcia	447	171	276
Udział w zysku (stracie) wspólnego przedsięwzięcia	(1 734)	(1 548)	(186)

18. Pozostałe aktywa finansowe

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012
Udziały i akcje	125 303	153 167
Zaliczka na nabycie akcji	232 500	-
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	1 890	1 425
Lokaty i depozyty	30 831	26 219
Pożyczki udzielone	189 310	117 813
Pozostałe należności długoterminowe	20 747	9 388
Pozostałe	2 463	2 854
Razem	603 044	310 866
Długoterminowe	587 166	305 444
Krótkoterminowe	15 878	5 422

Zaliczka na nabycie akcji obejmuje zaliczkę zapłaconą Kompanii Węglowej S.A. na nabycie akcji Południowego Koncernu Węglowego S.A. (obecnie TAURON Wydobycie S.A.) w związku z podpisaną w dniu 10 grudnia 2013 roku umową sprzedaży akcji. Transakcja została sfinalizowana w styczniu 2014 roku, o czym szerzej w nocie 48 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wzrost pozycji pożyczki udzielone związany jest ze wzrostem salda pożyczek udzielonych przez jednostkę dominującą spółce Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A., których saldo na dzień bilansowy wynosi 189 310 tysięcy złotych, co zostało szerzej opisane w nocie 17 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

19. Pozostałe aktywa niefinansowe długoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012
Zaliczki na środki trwałe w budowie oraz aktywa niematerialne	109 818	205 864
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	46 322	30 089
Koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego	198 564	123 756
Razem	354 704	359 709

Spadek stanu zaliczek na środki trwałe w budowie oraz aktywa niematerialne wynika w głównej mierze z rozliczenia przez spółki BELS INVESTMENT Sp. z o.o. oraz MEGAWAT MARSZEWO Sp. z o.o. zaliczek w łącznej kwocie 199 532 tysiące złotych, co ma związek z oddaniem do użytkowania farm wiatrowych Wicko i Marszewo.

20. Krótkoterminowe aktywa niematerialne

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Świadczenia pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Krótkoterminowe aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO			
Bilans otwarcia	649 473	61 626	711 099
Zakup bezpośredni	613 145	173 566	786 711
Wytworzenie we własnym zakresie	168 419	-	168 419
Umorzenie	(888 413)	(70 269)	(958 682)
Sprzedaż	(8 354)	-	(8 354)
Reklasyfikacja	161 157	296 200	457 357
Bilans zamknięcia	695 427	461 123	1 156 550
ODPISY AKTUALIZUJĄCE			
Bilans otwarcia	-	-	-
Bilans zamknięcia	-	-	-
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	649 473	61 626	711 099
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	695 427	461 123	1 156 550

Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

	Świadczenia pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Krótkoterminowe aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO			
Bilans otwarcia	774 942	187 126	962 068
Zakup bezpośredni	817 189	94 102	911 291
Wytworzenie we własnym zakresie	116 632	-	116 632
Umorzenie	(1 058 226)	(221 208)	(1 279 434)
Pozostałe zmiany	(1 064)	1 606	542
Bilans zamknięcia	649 473	61 626	711 099
ODPISY AKTUALIZUJĄCE			
Bilans otwarcia	(91 114)	-	(91 114)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	-	-
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	91 114	-	91 114
Bilans zamknięcia	-	-	-
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	683 828	187 126	870 954
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	649 473	61 626	711 099

21. Zapasy

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012
Koszt historyczny		
Materiały	337 940	394 098
Półprodukty i produkcja w toku	117 257	143 456
Produkty gotowe	18 509	35 773
Towary	1 479	3 300
Prawa majątkowe pochodzenia energii	84 800	222 534
Prawa do emisji zanieczyszczeń	-	2 434
Razem	559 985	801 595
Odpisy aktualizujące wartość		
Materiały	(4 829)	(2 970)
Produkty gotowe	(169)	-
Prawa majątkowe pochodzenia energii	(45 763)	(90 143)
Prawa do emisji zanieczyszczeń	-	(200)
Razem	(50 761)	(93 313)
Wartość netto możliwa do odzyskania		
Materiały	333 111	391 128
Półprodukty i produkcja w toku	117 257	143 456
Produkty gotowe	18 340	35 773
Towary	1 479	3 300
Prawa majątkowe pochodzenia energii	39 037	132 391
Prawa do emisji zanieczyszczeń	-	2 234
Razem	509 224	708 282
Zmiana stanu odpisów aktualizujących zapasy		
Bilans otwarcia	(93 313)	(5 629)
Utworzenie	(47 868)	(153 604)
Rozwiązanie	90 409	65 810
Wykorzystanie	11	110
Bilans zamknięcia	(50 761)	(93 313)

22. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku przedstawia poniższa tabela.

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012
Należności z tytułu dostaw i usług	1 862 717	2 199 094
Należności z tytułu sprzedaży środków trwałych i aktywów niematerialnych	8 355	733
Należności dochodzone na drodze sądowej	20 342	3 490
Pozostałe należności	243 227	833 378
Razem	2 134 641	3 036 695

Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane są w aktywach trwałych jako pozostałe aktywa finansowe, na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiły 20 747 tysięcy złotych, w tym długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług - 434 tysiące złotych i pozostałe należności długoterminowe - 20 313 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności wynosiły 9 388 tysięcy złotych, w tym długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług - 483 tysiące złotych i pozostałe należności długoterminowe - 8 905 tysięcy złotych (nota 18 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego).

Spadek pozostałych należności krótkoterminowych z 833 378 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2012 roku do 243 227 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2013 roku wynika z otrzymania w 2013 roku należności z tytułu rekompensaty za rozwiązanie kontraktów długoterminowych (KDT), która na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiła 534 207 tysięcy złotych. Rok 2012 był ostatnim rokiem uczestnictwa Grupy w programie KDT, a w roku 2013 nastąpiło ostateczne rozliczenie wszelkich należności z tego tytułu.

23. Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012
Koszty rozliczane w czasie, w tym:	108 103	71 728
Ubezpieczenia majątkowe i deliktowe	15 962	26 781
Usługi informatyczne, telekomunikacyjne i pocztowe	18 605	8 331
Koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego	38 847	21 555
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	34 689	15 061
Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe, w tym:	162 326	200 643
Zaliczka na aktywa niematerialne	40 475	-
Należności z tytułu podatku VAT	55 883	160 494
Należności z tytułu akcyzy	55 534	22 637
Pozostałe należności z tytułu podatków	104	8 022
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFŚS	2 822	3 714
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	7 508	5 776
Razem	270 429	272 371

Spadek należności z tytułu VAT ma związek z nadpłatą podatku VAT występującą na dzień 31 grudnia 2012 roku a wynikającą w głównej mierze z powstaniem prawa do odliczenia podatku naliczonego od dokonanych w 2012 roku zakupów inwestycyjnych przez spółki zależne BELS INVESTMENT Sp. z o.o. i MEGAWAT MARSZEWO Sp. z o.o. oraz zakupów aktywów niematerialnych w postaci licencji i oprogramowania oraz praw majątkowych pochodzenia energii elektrycznej przez jednostkę dominującą.

Wzrost zaliczek na aktywa niematerialne związany jest z przekazaniem przez spółkę zależną TAURON Ciepło S.A zaliczki na zakup 2 225 tysięcy uprawnień do emisji CO₂ od Arcelor Mittal Poland S.A.

24. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, najczęściej od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012
Środki pieniężne w banku i w kasie	153 103	326 801
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	482 206	703 605
Inne	1 600	523
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	636 909	1 030 929
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	121 129	290 063
Kredyt w rachunku bieżącym	(93 645)	(129 566)
Różnice kursowe i pozostałe różnice	(2 116)	(9 709)
Razem saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	541 148	891 654

Różnica pomiędzy stanem środków pieniężnych wykazywanym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej a stanem wykazywanym w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych wynika głównie z kwoty kredytów w rachunkach bieżących oraz różnic kursowych z wyceny środków pieniężnych na rachunkach walutowych.

Spadek salda kredytu w rachunku bieżącym związany jest w głównej mierze ze zmniejszeniem przez Spółkę finansowania zewnętrznego w ramach umowy cash pool o kwotę 41 051 tysięcy złotych.

Stan środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania stanowią w głównej mierze: saldo środków pieniężnych na rachunku rozliczeniowym do obsługi obrotu energią elektryczną na Towarowej Giełdzie Energii S.A. w kwocie 68 084 tysiące złotych posiadanych przez jednostkę dominującą oraz salda środków pieniężnych na rachunkach wadów i kaucji w łącznej kwocie 38 000 tysięcy złotych.

25. Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012
Elektrownia Halemba w Rudzie Śląskiej	17 973	17 628
Ośrodki wypoczynkowo-szkoleniowe	6 929	6 929
Ciepłownia Zawodzie w Częstochowie	2 709	2 709
Nieruchomości gruntowe, prawo wieczystego użytkowania gruntów oraz budynki i budowle	4 860	8 949
Pozostałe	570	-
Razem aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, w tym:	33 041	36 215
Aktywa niematerialne	19 440	18 808
Rzeczowe aktywa trwale	13 601	17 407

Decyzja o sprzedaży całości majątku Elektrowni Halemba w Rudzie Śląskiej została podjęta w 2012 roku w związku z zaprzestaniem produkcji w elektrowni. W zakresie sprzedaży aktywów Elektrowni Halemba został przeprowadzony przetarg. Na podstawie otrzymanych ofert dokonano wyboru nabywcy. Obecnie trwają prace związane z uzyskaniem gwarancji finansowych i decyzji o przeniesieniu zobowiązań środowiskowych na nabywcę aktywów byłej Elektrowni Halemba. Grupa przewiduje, że zakończą się one w pierwszym półroczu 2014 roku.

W roku 2013 sprzedana została nieruchomość gruntowa zabudowana budynkiem biurowo administracyjnym w Dąbrowie Górniczej o wartości bilansowej na dzień 31 grudnia 2012 roku 5 172 tysiące złotych.

26. Prawa do emisji dwutlenku węgla

W dniu 1 stycznia 2013 roku rozpoczął się w Unii Europejskiej trzeci okres rozliczeniowy europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (EU ETS).

W pierwszej i drugiej fazie rozliczeniowej przydział uprawnień oparty był o indywidualne krajowe plany alokacji - w Polsce o krajowy plan rozdziału uprawnień do emisji dwutlenku węgla, sporządzane w oparciu o kryteria ogólne, ustalone przez Komisję Europejską.

W trzecim okresie rozliczeniowym założeniem jest stworzenie jednej puli uprawnień do emisji w całej UE, która do 2020 roku będzie malała o 1,74% rocznie. Zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 roku zmieniającą dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, podstawową formą pozyskiwania uprawnień EUA, w odróżnieniu od dotychczasowych zasad funkcjonowania systemu EU ETS, stały się aukcje uprawnień. Poszczególne państwa członkowskie UE sprzedadzą za pośrednictwem aukcji ponad 40% przyznanej im puli uprawnień w okresie 2013-2020. Reszta uprawnień zostanie rozdzielona bezpłatnie pomiędzy: energochłonne sektory przemysłu (narażone na zjawisko tzw. ucieczki emisji), pozostałe sektory przemysłu (wg zasady stopniowego odchodzenia od przydziałów bezpłatnych) - na mocy art. 10a Dyrektywy, a także sektor elektroenergetyki w niektórych państwach członkowskich, w tym w Polsce, kwalifikujący się do objęcia tzw. derogacjami na mocy art. 10c. ("uprawnienia derogacyjne"). Podstawą przydziału uprawnień derogacyjnych w latach 2013-2020 są poniesione koszty inwestycji, które są warunkiem koniecznym do uzyskania uprawnień.

Grupa TAURON złożyła wnioski o przyznanie uprawnień bezpłatnych na mocy art. 10a oraz uprawnień derogacyjnych, niemniej do 31 grudnia 2013 roku nie zostały one przydzielone. Z tego względu nie zostały uwzględnione w kalkulacji wysokości rezerwy na poczet umorzenia z tytułu emisji dwutlenku węgla. Zgodnie ze złożonymi wnioskami Grupa ubiega się o przydział 1 275 401 uprawnień z tytułu produkcji ciepła oraz 11 925 960 uprawnień na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej.

Uprawnienia do emisji, pozostałe z poprzedniego okresu rozliczeniowego przypadającego na lata 2008-2012, znajdujące się na rachunkach poszczególnych instalacji spółek, Grupa przeznacza do umorzenia w kolejnym okresie rozliczeniowym.

Bilans praw do emisji dwutlenku węgla w latach zakończonych 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku

Bilans uprawnień do emisji CO ₂	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Uprawnienia na rejestrze na początek roku	25 646 311	26 250 837
Uprawnienia umorzone (emisja poprzedniego roku):		
w segmencie Wytwarzanie	(17 850 011)	(21 334 068)
w segmencie Ciepło	(3 977 648)	(3 278 177)
Przydział nieodpłatnych uprawnień	-	23 958 403
Uprawnienia nabyte na rynku wtórnym	45 991 345	10 103 316
Uprawnienia sprzedane na rynek wtórny	(26 243 198)	(10 054 000)
Uprawnienia na rejestrze na koniec roku	23 566 799	25 646 311
Uprawnienia przeznaczone do umorzenia za dany rok:		
w segmencie Wytwarzanie	(21 667 930)	
w segmencie Ciepło	(17 843 151)	
	(3 824 779)	

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa ogółem posiadała 23 566 799 jednostek na rachunkach w Krajowym Rejestrze Uprawnień, z czego 21 667 930 przeznaczona jest na umorzenie wynikające z emisji w 2013 roku. Wartość rezerwy z tego tytułu została oszacowana na 461 123 tysiące złotych.

W celu integracji zarządzania handlem uprawnieniami do emisji CO₂, na mocy decyzji Wojewody Śląskiego IF/VI/66192/1/10 z dnia 21 grudnia 2010 roku została powołana Grupa Instalacji, która jest wynikiem dążenia Grupy TAURON do osiągnięcia najlepszych efektów biznesowych, gwarantujących dalszy rozwój Grupy na rynku CO₂.

Od stycznia 2011 roku TAURON Polska Energia S.A. świadczy usługi zarządzania portfelem uprawnień spółek Grupy, funkcjonujących jako Grupa Instalacji, a w skład której wchodzi TAURON Wytwarzanie S.A. oraz TAURON Ciepło S.A.

W kompetencjach Spółki leży działalność związana z obrotem oraz umarzeniem uprawnień na rzecz Grupy, a do obowiązków spółek z Grupy Instalacji należy ustalenie wielkości emisji z instalacji i sprawozdanie jej do właściwych organów oraz poddawanie weryfikacji sporządzonego rocznego raportu emisyjnego, dokonywanej przez uprawnionego niezależnego weryfikatora.

W nowym Okresie rozliczeniowym, obejmującym lata 2013 – 2020, w którym przestała funkcjonować formalna (ustawowa) Grupa Instalacji, zarządzanie uprawnieniami do emisji CO₂ wsparte zostało nowymi regulacjami umownymi, w ramach których Spółce został przypisany analogiczny, jak poprzednio zakres kompetencji.

27. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały

27.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy na dzień 31 grudnia 2013 roku

Seria/ emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
AA	na okaziciela	1 589 438 762	5	7 947 194	gotówka/aport
BB	imienne	163 110 632	5	815 553	aport
Razem		1 752 549 394		8 762 747	

Na dzień 31 grudnia 2013 roku wartość kapitału podstawowego, liczba akcji oraz wartość nominalna akcji nie uległy zmianie od dnia 31 grudnia 2012 roku.

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2013 roku (wg najlepszej wiedzy Spółki)

Akcjonariusz	Liczba akcji	Wartość akcji	Udział w kapitale podstawowym (%)	Udział w liczbie głosów (%)
Skarb Państwa	526 848 384	2 634 242	30,06%	30,06%
KGHM Polska Miedź S.A.	182 110 566	910 553	10,39%	10,39%
ING Otwarty Fundusz Emerytalny	88 742 929	443 715	5,06%	5,06%
Pozostali akcjonariusze	954 847 515	4 774 237	54,49%	54,49%
Razem	1 752 549 394	8 762 747	100,00%	100,00%

27.2. Prawa akcjonariuszy

Uprawnienia Skarbu Państwa

W dniu 18 sierpnia 2005 roku weszła w życie ustawa z dnia 3 czerwca 2005 roku o szczególnych uprawnieniach Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego (Dz. U. Nr 132, poz. 1108). TAURON Polska Energia S.A. podlega przepisom tej ustawy na podstawie wydanych przepisów wykonawczych. Zdaniem Zarządu Spółka funkcjonuje zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie został wyznaczony obserwator.

27.3. Kapitał zapasowy

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2013 roku nastąpił wzrost kapitału zapasowego o kwotę 1 084 678 tysięcy złotych, co wynika z podjętej w dniu 16 maja 2013 roku przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy jednostki dominującej uchwały o podziale wyniku finansowego netto za rok obrotowy 2012.

27.4. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

W zakresie kwoty zysków zatrzymanych/niepokrytych strat podziałowi podlega kwota 1 691 667 tysięcy złotych stanowiąca niepodzielony do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego wynik Spółki za rok 2013 i lata ubiegłe, co zostało szerzej opisane w nocie 29.3 jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki za rok 2013.

Podziałowi nie podlegają kwoty wyniku z lat ubiegłych powstałe w wyniku rozliczenia połączenia z jednostkami zależnymi, jak również zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujmowane poprzez pozostałe całkowite dochody.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

27.5. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Na początek okresu	(153 703)	-
Wycena instrumentów zabezpieczających na dzień bilansowy	30 904	(190 666)
Przeniesienie do wyniku finansowego wyceny dotyczącej zabezpieczenia naliczonych na dzień bilansowy odsetek z tytułu obligacji	2 493	910
Podatek odroczoney	(6 345)	36 053
Na koniec okresu	(126 651)	(153 703)

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających wynika z wyceny instrumentów Interest Rate Swap (IRS) zabezpieczających ryzyko stopy procentowej z tytułu wyemitowanych obligacji. Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa posiadała transakcje zabezpieczające objęte polityką zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym. Zgodnie z decyzją Komitetu Zarządzania Ryzykiem Finansowym z dnia 30 stycznia 2012 roku jednostka dominująca zabezpieczyła w marcu 2012 roku ryzyko stopy procentowej z tytułu wyemitowanych obligacji w ramach Programu Emisji Obligacji poprzez zawarcie transakcji zabezpieczającej Swap procentowy (IRS) na okres pięciu lat. Zawarcie transakcji podyktowane było zmiennością oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu płatności odsetkowych wynikających z wyemitowania obligacji w PLN o zmiennym oprocentowaniu opartych na stopie referencyjnej WIBOR dla okresu sześciomiesięcznego (WIBOR 6M). Spółka zabezpieczyła 80% przepływów.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku w kapitale z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających Spółka rozpoznała kwotę (126 651) tysięcy złotych. Kwota ta stanowi zobowiązanie z tytułu wyceny instrumentów IRS na dzień bilansowy w kwocie 159 762 tysiące złotych, skorygowane o część wyceny dotyczącą naliczonych na dzień bilansowy odsetek z tytułu obligacji, z uwzględnieniem podatku odroczonego.

Wynik bieżącego okresu został obciążony kwotą 50 845 tysięcy złotych, z czego kwota 48 352 tysiące złotych stanowi zapłaconą kwotę zrealizowanego zabezpieczenia dotyczącą zakończonych okresów odsetkowych, natomiast kwota 2 493 tysiące złotych stanowi zmianę wyceny instrumentów dotyczącą naliczonych na dzień bilansowy odsetek z tytułu obligacji. W sprawozdaniu z całkowitych dochodów powyższe koszty z tytułu transakcji zabezpieczających IRS powiększyły koszty finansowe wynikające z odsetek od wyemitowanych obligacji.

27.6. Udziały niekontrolujące

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012 <i>(dane przekształcone)</i>
Na początek okresu	493 339	454 897
Zmiana polityki rachunkowości	-	306
Na początek okresu (dane przekształcone)	493 339	455 203
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	(8 328)	(16 870)
Udział w zyskach/(stratach) aktuarialnych dotyczących rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	2 683	(14 819)
Nabycie udziałów niekontrolujących przez Grupę Kapitałową	(55 772)	(1 420)
Odkup udziałów niekontrolujących	(2 083)	(6 510)
Udział w wyniku jednostek zależnych	38 167	74 407
Zmiana udziałów niekontrolujących w wyniku połączeń	(1 672)	3 348
Na koniec okresu	466 334	493 339

28. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk na jedną akcję (w złotych)	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012 <i>(dane przekształcone)</i>
Podstawowy i rozwodniony z zysku za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,75	0,84
Podstawowy i rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,75	0,84

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję zaprezentowanego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012 <i>(dane przekształcone)</i>
Zysk netto za rok obrotowy przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	1 308 318	1 476 392
Zysk netto z działalności kontynuowanej za rok obrotowy przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	1 308 318	1 476 392
Liczba akcji zwykłych	1 752 549 394	1 752 549 394

29. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Dywidendy wypłacone w okresie		
Dywidendy wypłacone z zysku w roku przez jednostki zależne	(8 047)	(16 434)
Dywidendy końcowe wypłacone z zysku w roku przez jednostkę dominującą	(350 510)	(543 290)
Dywidenda wypłacona łącznie	(358 557)	(559 724)

Do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, nie została podjęta decyzja odnośnie propozycji wypłaty dywidendy z zysku roku 2013 przez jednostkę dominującą.

Ograniczenia w wypłacie dywidendy zostały opisane w nocie 27.4. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W dniu 16 maja 2013 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę o przeznaczeniu na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy Spółki kwoty 350 510 tysięcy złotych, co daje 0,20 zł na jedną akcję. Dywidenda została wypłacona z wypracowanego przez Spółkę w 2012 roku zysku netto, który wyniósł 1 435 188 tysięcy złotych. Dzień dywidendy został ustalony na dzień 3 czerwca 2013 roku, a dzień wypłaty dywidendy na dzień 18 czerwca 2013 roku. Do dnia bilansowego całość zobowiązania z tytułu dywidendy została spłacona.

W dniu 24 kwietnia 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę o przeznaczeniu na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy Spółki kwoty 543 290 tysięcy złotych, co daje 0,31 zł na jedną akcję. Dywidenda

została wypłacona z wypracowanego przez Spółkę w 2011 roku zysku netto, który wyniósł 1 083 429 tysięcy złotych. Dzień dywidendy został ustalony na dzień 2 lipca 2012 roku, a dzień wypłaty dywidendy na dzień 20 lipca 2012 roku.

Wartość dywidendy na jedną akcję wypłaconej przez jednostkę dominującą za poszczególne lata przedstawiała się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Wypłacona dywidenda na akcję (w złotych)	0,20	0,31

30. Połączenia jednostek i nabycie udziałów niekontrolujących

Podział spółki TAURON Wytwarzanie S.A.

W dniu 2 stycznia 2013 roku został zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym podział spółki TAURON Wytwarzanie S.A. przez wydzielenie w trybie art. 529 § 1 pkt 4 Kodeksu Spółek Handlowych, który polegał na przeniesieniu wydzielonych składników majątku, tj. zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci oddziału EC Katowice, na spółkę TAURON Ciepło S.A.

W związku z podziałem, w spółce TAURON Wytwarzanie S.A. został obniżony kapitał zakładowy z kwoty 1 658 793 tysiące złotych do kwoty 1 554 189 tysięcy złotych, natomiast w spółce TAURON Ciepło S.A. został podwyższony kapitał zakładowy z kwoty 865 937 tysięcy złotych do kwoty 1 238 077 tysięcy złotych.

W wyniku podziału zmniejszył się udział TAURON Polska Energia S.A. w spółce TAURON Wytwarzanie S.A. do 99,70 % (w kapitale zakładowym) i 99,77 % (w głosach na Walnym Zgromadzeniu), natomiast wzrósł udział TAURON Polska Energia S.A. w spółce TAURON Ciepło S.A. do 91,79 % (w kapitale zakładowym) i 92,41 % (w głosach na Walnym Zgromadzeniu).

W konsekwencji podziału spółki nastąpił spadek udziałów niekontrolujących o 1 672 tysiące złotych i jednoczesny wzrost zysków zatrzymanych o tę samą kwotę.

Połączenie spółki TAURON Polska Energia S.A. ze spółką PKE Broker Sp. z o.o.

W dniu 2 grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS połączenia TAURON Polska Energia S.A. (spółka przejmująca) ze spółką PKE Broker Sp. z o.o. (spółka przejmowana). Połączenie nastąpiło w trybie art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu Spółek Handlowych, tj. poprzez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej na spółkę przejmującą. Ze względu na fakt, iż spółka przejmująca posiadała 100% udział w kapitale zakładowym spółki przejmowanej połączenie odbyło się na podstawie art. 515 § 1 Kodeksu Spółek Handlowych bez podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmowanej oraz na podstawie art. 516 § 6 KSH w tzw. trybie uproszczonym, bez poddawania Planu Połączenia badaniu biegłego rewidenta.

Połączenie spółki TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. ze spółką TAURON Obsługa Klienta GZE Sp. z o.o.

W dniu 31 stycznia 2013 roku nastąpiła rejestracja połączenia spółek TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu (spółka przejmująca) i TAURON Obsługa Klienta GZE Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach (spółka przejmowana).

W związku z połączeniem nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego spółki TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. z kwoty 2 718 tysięcy złotych do kwoty 4 920 tysięcy złotych, tj. o kwotę 2 202 tysiące złotych. W konsekwencji na dzień 31 grudnia 2013 roku TAURON Polska Energia S.A. posiada jedynie udziały w przejmującej jednostce – TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.

Połączenie TAURON Serwis GZE Sp. z o.o. oraz Przedsiębiorstwa Usług Elektroenergetycznych S.A.

W dniu 2 kwietnia 2013 roku zostało zarejestrowane połączenie spółek TAURON Serwis GZE Sp. z o.o. (spółka przejmowana) oraz Przedsiębiorstwo Usług Elektroenergetycznych S.A. (spółka przejmująca) oraz jednocześnie zmianie uległa firma spółki przejmującej na TAURON Dystrybucja Serwis S.A. Połączenie nastąpiło w trybie art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu Spółek Handlowych w drodze przeniesienia całego majątku spółki przejmowanej na przejmującą.

Odkup udziałów niekontrolujących

W wyniku kontynuowanych w Grupie TAURON procesów przymusowego odkupu akcji własnych w celu ich umorzenia w spółce TAURON Wytwarzanie S.A. i TAURON Dystrybucja S.A. wartość udziałów niekontrolujących uległa zmniejszeniu o 2 083 tysiące złotych, natomiast zyski zatrzymane zostały zwiększone o 71 tysięcy złotych.

Nabycie udziałów niekontrolujących

W dniu 20 grudnia 2013 roku jednostka dominująca na podstawie umowy zawartej z Gminą Dąbrowa Górnicza stała się właścicielem 5 327 271 290 akcji spółki zależnej TAURON Ciepło S.A. z siedzibą w Katowicach, stanowiących ok. 4,3 % udziału w kapitale zakładowym nabywanej spółki za kwotę 35 000 tysięcy złotych. W wyniku powyższej transakcji wartość udziałów niekontrolujących uległa zmniejszeniu o 55 772 tysiące złotych, natomiast zyski zatrzymane zostały zwiększone o 20 772 tysiące złotych.

31. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012
Kredyty i pożyczki	1 484 643	1 208 038
Wyemitowane obligacje	4 300 522	4 301 834
Razem	5 785 165	5 509 872
Krótkoterminowe	284 633	286 990
Długoterminowe	5 500 532	5 222 882

31.1. Kredyty i pożyczki

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku przedstawiają poniższe tabele.

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku

Waluta kredytu	Stopa oprocentowania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	183 124	183 124	103 249	24 622	7 763	7 532	14 642	25 316
	stała	1 286 650	1 286 650	-	132 831	132 724	132 724	265 448	622 923
Razem PLN		1 469 774	1 469 774	103 249	157 453	140 487	140 256	280 090	648 239
EUR	zmienna	636	2 639	725	1 914	-	-	-	-
	stała	1 216	5 043	5 043	-	-	-	-	-
Razem EUR		1 852	7 682	5 768	1 914	-	-	-	-
Razem			1 477 456	109 017	159 367	140 487	140 256	280 090	648 239
Odsetki zwiększające wartość bilansową			7 187						
Razem kredyty i pożyczki			1 484 643						

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku

Waluta kredytu	Stopa oprocentowania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	282 840	282 840	148 359	47 348	32 738	6 236	13 576	34 583
	stała	917 765	917 765	340	72 439	93 192	93 192	186 382	472 220
Razem PLN		1 200 605	1 200 605	148 699	119 787	125 930	99 428	199 958	506 803
EUR	zmienna	1 231	5 032	629	1 887	2 516	-	-	-
	stała	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem EUR		1 231	5 032	629	1 887	2 516	-	-	-
Razem			1 205 637	149 328	121 674	128 446	99 428	199 958	506 803
Odsetki zwiększające wartość bilansową			2 401						
Razem kredyty i pożyczki			1 208 038						

Zmianę stanu kredytów i pożyczek bez odsetek zwiększających wartość bilansową w roku zakończonym 31 grudnia 2013 roku oraz w roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku przedstawia poniższa tabela.

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Bilans otwarcia	1 205 637	318 354
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym	(35 921)	129 566
Zmiana stanu kredytów i pożyczek (bez kredytów w rachunku bieżącym):	307 740	757 717
Zaciągnięcie	452 325	1 005 000
Spłata	(141 226)	(257 210)
Zmiana wyceny	(3 359)	9 927
Bilans zamknięcia	1 477 456	1 205 637

Zobowiązania Grupy z tytułu otrzymanych pożyczek i kredytów na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiły 1 484 643 tysiące złotych i dotyczyły głównie:

- kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w wysokości 1 293 749 tysięcy złotych, w tym naliczone odsetki 7 098 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2012 roku – 910 394 tysiące złotych). W roku 2013 Spółka otrzymała kolejne transze kredytów z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w ramach umowy kredytu podpisanej w dniu 3 lipca 2012 roku: w dniu 25 stycznia 2013 roku – 200 000 tysięcy złotych oraz w dniu 22 lutego 2013 roku – 250 000 tysięcy złotych. Pierwsza transza w ramach wspomnianej umowy w wysokości 450 000 tysięcy złotych została uruchomiona w lipcu 2012 roku. W konsekwencji Spółka wykorzystwała całość dostępnego w ramach tej umowy finansowania, tj. 900 000 tysięcy złotych. Środki z kredytu są przeznaczone na inwestycje sieciowe;
- kredytu w rachunku bieżącym w wysokości 93 645 tysięcy złotych, w tym głównie w ramach finansowania dostępnego na podstawie umowy cash pool - 88 515 tysięcy złotych;
- kredytów i pożyczek zaciągniętych przez spółki Grupy na cele inwestycyjne lub refinansowanie wydatków inwestycyjnych, w tym głównie:
 - kredytu zaciągniętego przez TAURON Dystrybucja S.A. na potrzeby refinansowania poniesionych wydatków inwestycyjnych w latach 2008 oraz 2009, którego wartość na dzień bilansowy wynosiła 24 524 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2012 roku – 51 331 tysięcy złotych);
 - pożyczki otrzymanej przez TAURON Wytwarzanie S.A. od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na inwestycje OZE w Elektrowni Jaworzno III. Saldo pożyczki na dzień bilansowy wynosiło 36 000 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2012 roku – 40 000 tysięcy złotych);
 - pożyczki otrzymanej przez TAURON Ciepło S.A. od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na inwestycje proekologiczne. Saldo pożyczki na dzień bilansowy wynosiło 24 290 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2012 roku – 25 715 tysięcy złotych).

31.2. Wyemitowane obligacje

Salda zobowiązania Grupy z tytułu wyemitowanych obligacji, wraz z naliczonymi odsetkami na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku przedstawiają tabele poniżej.

Wartość wyemitowanych obligacji na dzień 31 grudnia 2013 roku

Transza	Termin wykupu	Stopa oprocentowania	Waluta kredytu	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego)				
				Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	do 1 roku	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
A	29 grudzień 2015	zmienna	PLN	252	847 060	-	847 060	-	-	-
B	12 grudzień 2015	zmienna	PLN	592	299 426	-	299 426	-	-	-
B	30 styczeń 2015	zmienna	PLN	2 300	150 000	-	150 000	-	-	-
C	12 grudzień 2016	zmienna	PLN	5 918	2 994 974	-	-	2 994 974	-	-
Razem obligacje				9 062	4 291 460	-	1 296 486	2 994 974	-	-

Wartość wyemitowanych obligacji na dzień 31 grudnia 2012 roku

Transza	Termin wykupu	Stopa oprocentowania	Waluta kredytu	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego)				
				Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	do 1 roku	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
A	29 grudzień 2015	zmienna	PLN	349	846 524	-	-	846 524	-	-
B	12 grudzień 2015	zmienna	PLN	853	299 150	-	-	299 150	-	-
B	30 styczeń 2015	zmienna	PLN	3 854	150 000	-	-	150 000	-	-
C	12 grudzień 2016	zmienna	PLN	8 531	2 992 573	-	-	-	2 992 573	-
Razem obligacje				13 587	4 288 247	-	-	1 295 674	2 992 573	-

Powyższe obligacje zostały wyemitowane przez jednostkę dominującą. Wyemitowane obligacje mają formę zdematerializowaną. Są to obligacje niezabezpieczone, kuponowe o oprocentowaniu zmiennym WIBOR 6M powiększonym o stałą marżę. Odsetki z tytułu obligacji są płatne w okresach półrocznych.

Spółka zabezpieczyła część przepływów odsetkowych związanych z wyemitowanymi obligacjami zawierając kontrakty terminowe swap procentowy (IRS), co zostało szerzej opisane w notach 27.5 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Podpisane z bankami umowy nakładają na Spółkę zobowiązania natury prawno-finansowej (kovenanty), stosowane standardowo w tego rodzaju transakcjach. Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2013 roku nie wystąpił przypadek przekroczenia kovenantów, czyli naruszenia warunków umów.

W dniu 31 lipca 2013 roku pomiędzy Spółką a ING Bankiem Śląskim S.A., Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. i BRE Bankiem S.A. została podpisana umowa („Umowa”) dotycząca programu emisji obligacji TAURON Polska Energia S.A. do maksymalnej kwoty 5 000 000 tysięcy złotych. Umowa została zawarta na okres trzech lat liczony od dnia jej zawarcia. Obligacje emitowane w ramach programu będą zdematerializowane, dyskontowe lub kuponowe, niezabezpieczone. Wartość nominalna i emisyjna jednej obligacji będzie ustalana w warunkach emisji, oprocentowanie będzie ustalane indywidualnie dla każdej transzy w trakcie procesu oferowania obligacji. Okres zapadalności obligacji może wynosić od jednego miesiąca do 10 lat.

Jednocześnie w dniu 31 lipca 2013 roku pomiędzy Spółką a Bankiem Gospodarstwa Krajowego zostały podpisane umowy: gwarancyjna, agencyjna i depozytowa, składające się na program emisji obligacji długoterminowych TAURON Polska Energia S.A. o wartości 1 000 000 tysięcy złotych. Emitowane obligacje będą zdematerializowane, kuponowe i niezabezpieczone. Okres dostępności został określony na dzień 31 grudnia 2015 roku, a obligacje będą wykupowane w okresach rocznych, od dnia 20 grudnia 2019 roku do dnia 20 grudnia 2028 roku, w równych kwotach w wysokości 100 000 tysięcy złotych. Oprocentowanie wyemitowanych obligacji będzie zmienne, oparte o stopę referencyjną 6M WIBOR plus stała marża banku. Obligacje objęte będą gwarancją emisji, tj. zobowiązaniem gwaranta programu (Banku Gospodarstwa Krajowego) do nabywania obligacji emitowanych przez Spółkę.

Środki pozyskane z emisji obligacji będą przeznaczone przede wszystkim na finansowanie wydatków inwestycyjnych Grupy TAURON.

W dniu 24 lutego 2014 roku w ramach umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego Spółka wyemitowała obligacje o łącznej nominalnej wartości 200 000 tysięcy złotych, o czym szerzej w notce 48 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

32. Leasing

32.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego

Jednostka dominująca na podstawie umów najmu użytkuje nieruchomość położoną przy ul. ks. Piotra Ściegiennego 3, gdzie znajduje się siedziba Spółki. Użytkowana powierzchnia wynosi 6 100 m². Średni miesięczny czynsz najmu siedziby Spółki wraz opłatami eksploatacyjnymi w roku 2013 wyniósł 450 tysięcy złotych.

Ponadto spółka zależna TAURON Wydobycie S.A. użytkuje maszyny i urządzenia górnicze na podstawie umów dzierżawy. Roczne koszty dzierżawy w latach 2013 i 2012 wynosiły odpowiednio 39 386 tysięcy złotych i 29 386 tysięcy złotych.

32.2. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego

Na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu umów leasingu finansowego i podobnych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Stan na 31 grudnia 2013		Stan na 31 grudnia 2012	
	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	20 221	17 327	17 866	14 482
W okresie od 1 do 5 lat	65 864	61 620	46 631	41 772
Powyżej 5 lat	23	23	24	24
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	86 108	78 970	64 521	56 278
Minus koszty finansowe	(7 138)	-	(8 243)	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym :	78 970	78 970	56 278	56 278
Krótkoterminowe	17 327	17 327	14 482	14 482
Długoterminowe	61 643	61 643	41 796	41 796

Na dzień 31 grudnia 2013 roku główne pozycje leasingu finansowego stanowią:

- Zobowiązanie TAURON Ciepło S.A. z tytułu leasingu maszyn i urządzeń technicznych oraz nieruchomości. Na dzień 31 grudnia 2013 roku wartość bilansowa wspomnianych zobowiązań z tytułu leasingu finansowego wynosiła 38 877 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2012 roku – 50 773 tysiące złotych);
- zobowiązanie z tytułu leasingu budynków w Katowicach w wysokości 35 946 tysięcy złotych, o czym szerzej poniżej.

Wzrost zobowiązań z tytułu leasingu finansowego związany jest w głównej mierze z wejściem przez jednostkę dominującą, w efekcie połączenia ze spółką PKE Broker Sp. z o.o. w prawa i obowiązki wynikające z umów leasingu oraz dzierżawy zawartych pomiędzy PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o. (Finansującym i wydzierżawiającym) a PKE Broker Sp. z o.o. (Korzystającym i dzierżawcą). Zgodnie z powyższą umową Spółka do dnia 30 kwietnia 2018 roku użytkuje i pobiera pożytki z przedmiotu leasingu, który stanowią budynki i budowle zlokalizowane w Katowicach Szopienicach przy ul. Lwowskiej 23 oraz dzierżawi prawo wieczystego użytkowania gruntów działek położonych w Katowicach Szopienicach przy ul. Lwowskiej 23, na których znajdują się budynki i budowle będące przedmiotem umowy leasingu.

W związku z faktem, iż na podstawie ww. umowy leasingu operacyjnego ogół ryzyka i pożytków związanych z posiadaniem aktywów został przeniesiony na korzystającego Spółka zakwalifikowała przejętą umowę jako umowę leasingu finansowego i ujęła w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa i zobowiązania w kwocie równej wartości bieżącej opłat leasingowych ustalonej na dzień połączenia. Ustalono w ten sposób zobowiązanie Spółki z tytułu przejętych umów leasingu wyniosło 36 169 tysięcy złotych.

33. Rezerwy na świadczenia pracownicze

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe	1 605 629	1 655 767
Rezerwa na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	54 553	80 156
Razem	1 660 182	1 735 923
Krótkoterminowe	162 368	167 704
Długoterminowe	1 497 814	1 568 219

33.1. Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe

Na podstawie wyceny dokonanej metodami aktuarialnymi Grupa ujmuje rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze, obejmujące świadczenia po okresie zatrudnienia oraz nagrody jubileuszowe.

Kwoty tych rezerw oraz uzgodnienie zmiany stanu w ciągu roku obrotowego przedstawiono w poniższych tabelach.

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	270 722	597 726	136 224	56 735	594 360	1 655 767
Koszty bieżącego zatrudnienia	10 804	5 919	2 677	1 168	34 435	55 003
Zyski i straty aktuarialne, w tym:	11 586	(25 793)	1 600	(9 240)	1 420	(20 427)
powstałe na skutek zmian założeń finansowych	(4 474)	1 432	1 461	(7 827)	(12 082)	(21 490)
powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	16 750	332	849	707	17 773	36 411
powstałe na skutek innych zmian	(690)	(27 557)	(710)	(2 120)	(4 271)	(35 348)
Wyplacone świadczenia	(19 411)	(23 110)	(4 589)	(1 465)	(62 104)	(110 679)
Koszty przeszłego zatrudnienia	(1 740)	(9 171)	(19 754)	-	(8 495)	(39 160)
Koszty odsetek	10 660	23 569	5 413	2 259	23 224	65 125
Bilans zamknięcia	282 621	569 140	121 571	49 457	582 840	1 605 629
Rezerwy krótkoterminowe	29 848	25 178	4 294	2 009	59 691	121 020
Rezerwy długoterminowe	252 773	543 962	117 277	47 448	523 149	1 484 609

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2012 roku (dane przekształcone)

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	230 814	447 984	120 000	38 338	484 643	1 321 779
Koszty bieżącego zatrudnienia	8 357	9 422	1 878	595	27 381	47 633
Zyski i straty aktuarialne, w tym:	47 110	139 418	17 469	17 077	121 661	342 735
powstałe na skutek zmian założeń finansowych	49 647	133 490	20 993	12 907	81 518	298 555
powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	(7 019)	(18 149)	(4 695)	(368)	33 391	3 160
powstałe na skutek innych zmian	4 482	24 077	1 171	4 538	6 752	41 020
Wyplacone świadczenia	(23 560)	(22 298)	(6 538)	(1 455)	(58 412)	(112 263)
Koszty przeszłego zatrudnienia	(4 831)	(2 349)	(3 344)	-	(7 884)	(18 408)
Koszty odsetek	12 832	25 549	6 759	2 180	26 971	74 291
Bilans zamknięcia	270 722	597 726	136 224	56 735	594 360	1 655 767
Rezerwy krótkoterminowe	28 305	25 534	4 778	1 851	58 783	119 251
Rezerwy długoterminowe	242 417	572 192	131 446	54 884	535 577	1 536 516

Koszty przeszłego zatrudnienia w roku 2013 zmniejszyły rezerwę o 39 160 tysięcy złotych i związane były z następującymi zmianami warunków programów:

- Na skutek zmian reorganizacyjnych w Grupie i związanej z nimi migracją pracowników pomiędzy spółkami warunki programów dla części pracowników uległy zmianie, powodując spadek rezerwy o 14 130 tysięcy złotych;
- Na skutek zmiany regulacji dotyczących ZFŚS polegającej na zmniejszeniu odpisu na fundusz rezerwa uległa zmniejszeniu o 18 398 tysięcy złotych;
- W związku z rezygnacją z wypłaty świadczeń w latach kolejnych (taryfa pracownicza i ZFŚS) rezerwa uległa zmniejszeniu o 6 632 tysiące złotych.

Koszty przeszłego zatrudnienia w roku 2012 wynosiły 18 408 tysięcy złotych i związane były ze zmianami restrukturyzacyjnymi i migracją pracowników pomiędzy spółkami.

W ramach wypłaconych w 2013 roku świadczeń 10 318 tysięcy złotych dotyczy świadczeń wypłaconych pracownikom objętym programami dobrowolnych odejść (w roku 2012 – 12 385 tysięcy złotych).

Grupa ustala rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze w wysokości oszacowanej metodami aktuarialnymi, z uwzględnieniem stopy dyskonta, definiowanej na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych. Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania zostały zaprezentowane w nocie 10.

Podziału rezerw na długo i krótkoterminowe Grupa dokonuje na podstawie szacunków dotyczących rozkładu wypłat w czasie przygotowanego przy pomocy technik aktuarialnych.

Okresy zapadalności rezerw na świadczenia pracownicze

Okres wypłaty	Odprawy emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Deputat węglowy	Nagrody jubileuszowe	Razem rezerwy
2014	23 631	10 245	1 594	2 009	39 263	76 742
2015	8 645	10 278	1 702	2 094	28 591	51 310
2016	8 542	10 313	1 814	2 140	26 462	49 271
2017	7 860	10 354	1 933	2 230	25 167	47 544
2018	7 471	10 404	2 060	2 323	22 404	44 662
2019 i kolejne lata	226 472	517 546	112 468	38 661	440 953	1 336 100
razem	282 621	569 140	121 571	49 457	582 840	1 605 629

33.2. Rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

Zmiana stanu rezerw na programy dobrowolnych odejść, rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Programy dobrowolnych odejść w segmentach operacyjnych				Razem
	Wytwarzanie	Dystrybucja	Ciepło	Obsługa Klienta	
Bilans otwarcia	47 396	23 211	-	9 549	80 156
Utworzenie	8 628	14 370	678	-	23 676
Rozwiązanie	-	-	-	-	-
Wykorzystanie	(27 915)	(19 997)	-	(1 367)	(49 279)
Pozostałe zmiany	-	-	-	-	-
Bilans zamknięcia	28 109	17 584	678	8 182	54 553
Rezerwy krótkoterminowe	14 904	17 584	678	8 182	41 348
Rezerwy długoterminowe	13 205	-	-	-	13 205

Zmiana stanu rezerw na programy dobrowolnych odejść, rok zakończony 31 grudnia 2012 roku (dane przekształcone)

	Programy dobrowolnych odejść w segmentach operacyjnych			Razem
	Wytwarzanie	Dystrybucja	Obsługa Klienta	
Bilans otwarcia	5 719	29 553	-	35 272
utworzenie	47 684	33 426	9 549	90 659
rozwiązanie	(545)	(1 422)	-	(1 967)
wykorzystanie	(5 462)	(38 811)	-	(44 273)
pozostałe zmiany	-	465	-	465
Bilans zamknięcia	47 396	23 211	9 549	80 156
Rezerwy krótkoterminowe	18 889	23 211	6 353	48 453
Rezerwy długoterminowe	28 507	-	3 196	31 703

W Grupie prowadzone są programy dobrowolnych odejść („PDO”):

- W segmencie Wytwarzanie kontynuowane jest Porozumienie w sprawie Obniżenia Kosztów Pracy zawarte w dniu 28 marca 2012 roku. Od początku obowiązywania Porozumienia do dnia 31 grudnia 2013 roku skorzystało z niego 990 osób. Stan rezerwy na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosi 28 109 tysięcy złotych. W ramach tej rezerwy 36 tysięcy złotych stanowi rezerwa na koszty wynikające z Porozumienia w sprawie likwidacji Elektrowni Halemba.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku utworzono rezerwę na przyszłe świadczenia z tytułu PDO dla pracowników w wysokości 8 628 tysięcy złotych. Wypłacone świadczenia wyniosły 27 915 tysięcy złotych. Dodatkowo, w roku zakończonym 31 grudnia 2013 roku spółka wypłaciła świadczenia w ramach PDO, które bezpośrednio obciążąły wynik finansowy Grupy – 12 836 tysięcy złotych.

- W segmencie Dystrybucja w roku 2013 kontynuowano programy dobrowolnych odejść wprowadzone w latach wcześniejszych.

Z tytułu programów ogłoszonych w dniu 18 grudnia 2012 roku w 2013 roku wypłacono 16 120 tysięcy złotych jednorazowych odpraw pieniężnych. W ramach tych programów rozwiązano w 2013 roku umowy o pracę z 205 pracownikami. Realizacja tych programów została zakończona w czerwcu 2013 roku. W 2013 roku realizowane były również wypłaty osobom, które odeszły w 2012 roku. Wypłaty drugiej części raty odpraw z Program Odpraw Kompensacyjnych wyniosły 108 tysięcy złotych, a dla osób, które skorzystały z zakończonych 30 grudnia 2012 roku

programów a prawo do wypłat nabyły po maksymalnie półrocznym okresie przebywania na zasiłku dla bezrobotnych (Program Odpraw Przedemerytalnych) wypłacono świadczenia w wysokości 3 048 tysięcy złotych. Dodatkowo, w 2013 roku wypłacone zostały odprawy z programów obowiązujących w ówczesnym TAURON Dystrybucja GZE S.A. dla odchodzących pracowników na łączną kwotę 130 tysięcy złotych.

W dniu 2 września 2013 roku rozpoczęła się kolejna edycja Programów Dobrowolnych Odejść. Uruchomione zostały trzy programy: Program Wcześniejszych Odejść Emerytalnych (PWOE), Program Odejść Przedemerytalnych (POP), Program Odejść Kompensacyjnych (POK). Pracownicy mogą składać wnioski o skorzystanie z programów do 17 lipca 2014 roku. Na potrzeby realizacji tej edycji zawiązana została rezerwa w kwocie 14 370 tysięcy złotych. W ramach tego programu rozwiązano umowy z 8 pracownikami, wypłacając im jednorazowe odprawy pieniężne na sumę 591 tysięcy złotych.

- W segmencie Ciepło na dzień bilansowy utworzono rezerwę w wysokości 678 tysięcy złotych. Dodatkowo, w roku 2013 wypłacono świadczenia w ramach PDO w wysokości 1 499 tysięcy złotych, które bezpośrednio obciążą koszty.
- W segmencie Obsługa Klienta w roku 2013 wypłacano świadczenia z utworzonej na dzień 31 grudnia 2012 roku rezerwy w związku uruchomieniem programu dobrowolnych odejść z okresem realizacji do 31 grudnia 2014 roku. Program obejmuje Program Odpraw Przedemerytalnych, Program Wcześniejszych Odejść Emerytalnych i Program Odpraw Kompensacyjnych. W roku 2013 z programów skorzystało 35 pracowników, którym wypłacono 1 367 tysięcy złotych.

34. Pozostałe rezerwy

34.1. Zmiana stanu pozostałych rezerw

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych	Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwy na spory sądowe, roszczenia od kontrahentów i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	74 899	26 070	68 070	62 921	873 976	79 623	1 185 559
Korekta stopy dyskontowej	-	1 129	-	-	-	-	1 129
Utworzenie	40 358	17 421	28 210	471 463	882 695	33 096	1 473 243
Rozwiązanie	(8 530)	-	-	-	(3 738)	(6 314)	(18 582)
Wykorzystanie	(1 960)	-	-	(73 261)	(847 372)	(14 322)	(936 915)
Pozostałe zmiany	60	-	-	-	-	40	100
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	-	-	-	(107)	(107)
Bilans zamknięcia	104 827	44 620	96 280	461 123	905 561	92 016	1 704 427
Rezerwy krótkoterminowe	104 827	-	-	461 123	905 561	91 508	1 563 019
Rezerwy długoterminowe	-	44 620	96 280	-	-	508	141 408

Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych	Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwy na spory sądowe, roszczenia od kontrahentów i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	42 466	23 042	40 568	187 132	703 449	87 871	1 084 528
Korekta stopy dyskontowej	-	2 170	(2 949)	-	-	-	(779)
Utworzenie	45 119	858	29 719	96 898	1 352 022	16 565	1 541 181
Rozwiązanie	(13 037)	-	-	(14)	(8)	(17 290)	(30 349)
Wykorzystanie	(338)	-	-	(221 095)	(1 180 840)	(7 222)	(1 409 495)
Pozostałe zmiany	689	-	732	-	(647)	(253)	521
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	-	-	-	(48)	(48)
Bilans zamknięcia	74 899	26 070	68 070	62 921	873 976	79 623	1 185 559
Rezerwy krótkoterminowe	74 516	-	12 442	62 921	873 976	79 181	1 103 036
Rezerwy długoterminowe	383	26 070	55 628	-	-	442	82 523

34.2. Opis istotnych tytułów rezerw

Opis szacunku rezerwy na zobowiązania z tytułu emisji gazów oraz z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii przedstawiono w nocie 10 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Opis szacunku rezerwy na koszty likwidacji zakładów górniczych przedstawiono w nocie 37 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

34.2.1 Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości

Spółki Grupy tworzą rezerwy na wszystkie zgłoszone roszczenia właścicieli nieruchomości, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz instalacje ciepłownicze. Spółki nie tworzą rezerw na potencjalne niezgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym stanie korzystania z tych gruntów. Na dzień 31 grudnia 2013 roku rezerwa z tego tytułu wynosiła 104 827 tysięcy złotych. W roku zakończonym 31 grudnia 2013 roku Grupa:

- utworzyła rezerwę w kwocie 40 358 tysięcy złotych, z czego 39 263 tysiące złotych odniosła w pozostałe koszty operacyjne, a kwotę 1 095 tysięcy złotych w koszty finansowe,
- rozwiązała rezerwę w kwocie 8 530 tysięcy złotych, z czego 8 297 tysięcy złotych odniosła w pozostałe przychody operacyjne a 233 tysiące złotych w przychody finansowe.

W 2012 roku podmiot trzeci wystąpił wobec TAURON Ciepło S.A. z roszczeniami z tytułu uregulowania stanów prawnych sieci przebiegających przez jego nieruchomości. Spółka kwestionuje zarówno samą wysokość roszczenia, jak i uznanie przez roszczonego prawa do potrącenia z bieżącymi zobowiązaniami wobec spółki z tytułu dostaw ciepła. Takie stanowisko spółki potwierdzone zostało w nieprawomocnym wyroku SOKIK-u przeciwko temu podmiotowi w zakresie prawa do wstrzymania dostaw ciepła w chwili wystąpienia zaległości w opłatach. W konsekwencji spółka wystąpiła na drogę postępowania sądowego celem dochodzenia bieżących roszczeń wobec dłużnika, gdzie w dalszym toku procesu zostanie ustalona finalna całkowita kwota roszczenia pozwanego z tytułu uregulowania korzystania z nieruchomości. Zarząd spółki szacuje, iż spór sądowy prawdopodobnie zostanie rozstrzygnięty w roku 2014. W związku z toczącym się sporem, mając na uwadze przyjętą politykę rachunkowości, rozpoznana została rezerwa na szacowane koszty powyższego roszczenia. Mając na uwadze toczący się spór sądowy, uwzględniając zapisy MSR 37.92 Grupa nie ujawnia wszystkich informacji związanych z ww. kwestią, a wymaganych przez MSR 37.

34.2.2 Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych

W segmencie Wytwarzanie tworzona jest rezerwa na koszty związane z rekultywacją składowisk popiołów. Saldo rezerwy na dzień:

- 31 grudnia 2013 roku wynosi 46 546 tysięcy złotych;
- 31 grudnia 2012 roku wynosiło 46 512 tysięcy złotych.

Spółki z segmentu Odnawialne źródła energii rozpoznały na dzień bilansowy rezerwę na koszty związane z demontażem farm wiatrowych po zakończeniu ich użytkowania. Saldo rezerwy na dzień:

- 31 grudnia 2013 roku wynosi 39 693 tysiące złotych;
- 31 grudnia 2012 roku wynosiło 12 075 tysięcy złotych.

Ze względu na istnienie prawnego obowiązku likwidacji środków trwałych po ich okresie użytkowania w segmencie Wytwarzanie utworzono rezerwę na przewidywane przyszłe koszty, które będą niezbędne do poniesienia dla wypełnienia tego obowiązku. Saldo rezerwy na dzień:

- 31 grudnia 2013 roku wynosi 10 041 tysięcy złotych;
- 31 grudnia 2012 roku wynosiło 9 483 tysiące złotych.

34.2.3 Rezerwa na spory sądowe, roszczenia i pozostałe rezerwy

Rezerwa na postępowania przed UOKiK

W odniesieniu do spółki z segmentu Dystrybucja toczą się postępowania antymonopolowe prowadzone przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Postępowania dotyczą zarzutów nadużywania pozycji dominującej na rynku dystrybucji energii elektrycznej. Spółka złożyła odwołanie od decyzji Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W dniu 12 września 2013 roku zapadł wyrok Sądu Apelacyjnego utrzymujący ostatecznie w mocy treść decyzji Prezesa UOKiK. Na tej podstawie we wrześniu 2013 roku wykorzystano rezerwę na zapłatę kary pieniężnej w kwocie 4 274 tysiące złotych. Na dzień 31 grudnia 2013 roku pozostaje postępowanie dotyczące kary pieniężnej w kwocie 7 302 tysiące złotych nałożonej przez Prezesa UOKiK i tyle wynosi utworzona na dzień bilansowy rezerwa. Na dzień 31 grudnia 2012 roku rezerwa z tego tytułu wynosiła 11 576 tysięcy złotych.

Rezerwa na roszczenia od ArcelorMittal Poland S.A.

Rezerwa na roszczenia od ArcelorMittal Poland S.A. wynosi 7 200 tysięcy złotych i nie uległa zmianie w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Rezerwa na podatek od nieruchomości

W segmencie Dystrybucja w roku 2013 została utworzona rezerwa na podatek od nieruchomości w wysokości 12 000 tysięcy złotych.

W Segmencie Wydobycie rezerwa na podatek od nieruchomości od budowli usytuowanych w podziemnych wyrobiskach górniczych wraz z odsetkami wynosiła na dzień 31 grudnia 2013 roku 2 862 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2012 roku – 2 410 tysięcy złotych).

35. Rozliczenia międzyokresowe

35.1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012 (dane przekształcone)
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	392 861	428 395
Darowizny, nieodpłatnie otrzymane środki trwałe	104 771	116 797
Dotacje otrzymane inne niż rządowe	250	54
Otrzymane dopłaty na nabycie środków trwałych	1 840	4 012
Opłaty przyłączeniowe	285 327	306 343
Pozostałe rozliczenia przychodów	673	1 189
Dotacje rządowe, w tym:	330 824	262 489
Otrzymane dopłaty w ramach funduszy europejskich	219 452	142 365
Umorzenie pożyczek z funduszy środowiskowych	9 400	9 880
Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych	101 972	110 244
Razem, w tym:	723 685	690 884
Długoterminowe	668 487	639 643
Krótkoterminowe	55 198	51 241

Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych obejmują głównie dotacje rządowe na inwestycje początkowe w kopalniach węgla kamiennego w wysokości 26 802 tysiące złotych otrzymane przez TAURON Wydobycie S.A. oraz wycenę kredytów preferencyjnych do wartości rynkowej w kwocie 39 098 tysięcy złotych otrzymanych przez TAURON Wytwarzanie S.A. i 3 856 tysięcy złotych otrzymanych przez TAURON Ciepło S.A.

Wzrost otrzymanych dopłat na nabycie środków trwałych wykazanych w ramach dotacji rządowych związany jest w głównej mierze z pozyskaniem środków w ramach programów operacyjnych Unii Europejskiej na zadania inwestycyjne realizowane w segmentach Wytwarzanie, Dystrybucja oraz Ciepło.

35.2. Bierne rozliczenia międzyokresowe - krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów	41 451	32 837
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu premii	133 125	171 832
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu kosztów badania sprawozdań finansowych	509	635
Opłaty z tytułu ochrony środowiska	2 245	1 905
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe kosztów	7 111	10 420
Razem	184 441	217 629

36. Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych, w tym:	569 654	529 647
Podatek akcyzowy	70 783	87 519
Podatek VAT	211 588	186 269
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	163 942	155 771
Podatek dochodowy od osób fizycznych	48 381	56 233
Oplaty za korzystanie ze środowiska	61 607	27 294
Podatek od nieruchomości	8 459	6 580
Pozostałe	4 894	9 981
Pozostałe zobowiązania niefinansowe, w tym:	245 160	239 587
Wpłaty kontrahentów dot. przyszłych okresów, w tym:	244 650	237 725
przedpłaty na poczet opłaty przyłączeniowej	34 085	57 904
nadpłaty od klientów	192 457	169 537
inne	18 108	10 284
Pozostałe	510	1 862
Razem	814 814	769 234

37. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych oraz Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych

Tabele poniżej przedstawiają analitykę funduszy:

- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012
Pożyczki udzielone pracownikom	42 161	45 745
Środki pieniężne	13 168	14 560
Pozostałe aktywa i zobowiązania Funduszu	(3 356)	(483)
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(49 151)	(56 108)
Saldo po skompensowaniu	2 822	3 714
Odpisy na Fundusz w okresie	(63 225)	(72 288)

- Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz przepisami wykonawczymi wydanymi do tej ustawy przedsiębiorstwa górnicze wchodzące w skład Grupy tworzą Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych („FLZG”). FLZG tworzony jest w określonym stosunku procentowym do wartości podatkowych odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych, lub w odniesieniu do opłaty eksploatacyjnej, poprzez przekazanie środków pieniężnych w wysokości równowartości odpisów na wyodrębniony rachunek bankowy. Aktywa finansowe FLZG prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako długoterminowe aktywa finansowe, natomiast saldo FLZG ujmowane jest w ramach rezerwy na przyszłe koszty likwidacji obiektów zakładów górniczych. Tabele poniżej przedstawiają kwotę odpisu na FLZG, stan aktywów FLZG oraz saldo zobowiązań z tytułu przyszłych kosztów likwidacji obiektów zakładów górniczych.

Aktywa finansowe Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Stan środków na 1 stycznia	28 606	24 162
Odprowadzone środki	3 448	2 679
Odsetki	1 206	1 765
Wykorzystanie	-	-
Stan środków na 31 grudnia	33 260	28 606
Odpisy na FLZG w okresie	(3 961)	(3 444)

Zobowiązania finansowe Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych	37 165	31 999
Nadwyżka zdyskontowanych szacowanych kosztów likwidacji	7 455	4 322
Nadwyżka FLZG nad zdyskontowanymi szacowanymi kosztami likwidacji	-	(10 251)
Zobowiązanie netto z tytułu przyszłych kosztów likwidacji obiektów zakładów górniczych	44 620	26 070

38. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 2 326 470 tysięcy złotych, a największe pozycje przedstawiono w poniższej tabeli:

Segment operacyjny	Przedmiot umowy / nazwa projektu inwestycyjnego	Stan na dzień 31 grudnia 2013
Ciepło	Budowa nowych mocy w kogeneracji Elektrociepłowni Tychy	503 625
	Budowa turbogeneratora 50 MW	98 150
Wytwarzanie	Dostosowanie kotła w Elektrowni Jaworzno III celem obniżenia emisji gazów cieplarnianych	100 759
Wydobycie	Wykonanie wlotu szybowego i zabudowa infrastruktury szybu Janina	89 491

39. Zobowiązania warunkowe

Szkody górnicze

Grupa w ramach przyjętej polityki tworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania, rozpoznaje i ujmuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym rezerwy na szkody górnicze, będące skutkiem działalności eksploatacyjnej zakładów górniczych, w wysokości wynikającej ze zgłoszonych, uznanych bądź będących przedmiotem rozpatrzenia przez sądy, udokumentowanych roszczeń z tego tytułu. Przedsiębiorstwom górniczym wchodzącym w skład Grupy nie jest znana metoda ustalenia wartości przyszłych szkód górniczych, która umożliwiłaby wiarygodne oszacowanie przyszłych kosztów likwidacji szkód górniczych powstałych w trakcie eksploatacji złóż.

Bezumowne korzystanie z nieruchomości

Spółki dystrybucyjne należące do Grupy nie posiadają tytułów prawnych do wszystkich gruntów, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz związane z nimi urządzenia. W przyszłości Grupa może być zobowiązana do ponoszenia kosztów z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, jednak należy zaznaczyć, iż ryzyko utraty majątku jest znikome. Grupa tworzy rezerwę na wszystkie zgłoszone spory sądowe w tym zakresie. Nie jest tworzona rezerwa na potencjalne nie zgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym statusie ze względu na brak szczegółowej ewidencji nieuregulowanych gruntów i w konsekwencji brak możliwości wiarygodnego oszacowania kwoty potencjalnych roszczeń. Biorąc jednak pod uwagę dotychczasową historię zgłoszonych roszczeń i koszty ponoszone z tego tytułu w latach ubiegłych ryzyko związane z koniecznością poniesienia istotnych kosztów z tego tytułu można uznać za niewielkie.

Rekompensaty z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych

W latach 2008-2012 Grupa uczestniczyła w programie rekompensat na pokrycie kosztów osieroconych zgodnie z Ustawą z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Przychód z tytułu rekompensat ujmowany był sukcesywnie do wypracowanych praw do rekompensat do końca okresu ich obowiązywania. W celu oszacowania wartości przychodu przynależnego do danego okresu Grupa dokonywała szacunków celem określenia wskaźnika szacowanych kosztów osieroconych do łącznej sumy otrzymanych, zwróconych i oczekiwanych zdyskontowanych zaliczek rocznych (w tym dotychczas otrzymanych zaliczek rocznych), korekt rocznych oraz przewidywanej korekty końcowej.

TAURON Wytwarzanie S.A. zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, w oparciu o zbudowany model finansowy, rozpoznała w latach 2008 - 2012 przychody z tytułu rekompensaty w łącznej wysokości 2 095 801 tysięcy złotych. Rok 2012 był ostatnim rokiem uczestnictwa w programie pokrywania kosztów osieroconych.

W dniu 30 sierpnia 2013 roku Prezes URE ustalił w drodze decyzji administracyjnej wysokość korekty końcowej kosztów osieroconych. Ustalone kwoty korekty rocznej i końcowej kosztów osieroconych spowodowały, iż Grupa rozpoznała

korektę przychodów – zmniejszenie o 18 886 tysięcy złotych. Do dnia 31 grudnia 2013 roku środki pieniężne z tytułu ustalonej korekty końcowej kosztów osieroconych zostały wypłacone spółce zgodnie z zapisami Ustawy KDT. Rok 2012 był ostatnim rokiem uczestnictwa spółki w programie pokrywania kosztów osieroconych a decyzja administracyjna Prezesa URE o wysokości korekty końcowej tych kosztów stanowiła finalne rozliczenie programu. Całość przychodów z tytułu KDT rozpoznanych przez spółkę w okresie uczestnictwa w programie wyniosła 2 076 915 tysięcy złotych.

W 2013 roku zostało zakończone postępowanie sporne pomiędzy TAURON Wytwarzanie S.A. a Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki w sprawie korekty kosztów osieroconych za 2008 rok. Na podstawie decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 31 lipca 2009 roku spółka została zobowiązana zwrócić Zarządcy Rozliczeń S.A. kwotę 159 508 tysięcy złotych w terminie do 30 września 2009 roku.

W wyniku postępowania odwoławczego w oparciu o wyroki: Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 26 maja 2010 roku oraz Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 kwietnia 2012 roku zmieniającą decyzję Prezesa URE spółka otrzymała od Zarządcy Rozliczeń S.A. w Warszawie korektę kosztów osieroconych za 2008 rok w wysokości 158 842 tysiące złotych. Prezes URE korzystając z prawa odwołania, skierował skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, która w dniu 24 września 2012 roku wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. W dniu 8 listopada 2012 roku TAURON Wytwarzanie S.A. za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego w Warszawie złożyła odpowiedź na ww. skargę do Sądu Najwyższego, wnosząc o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania, a w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o jej oddalenie jako pozbawionej uzasadnionych podstaw.

W dniu 21 czerwca 2013 roku Sąd Najwyższy postanowił o odmowie przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej Prezesa URE od wyroku. Postanowienie Sądu Najwyższego w tym przedmiocie nie podlega zaskarżeniu. Tym samym, postępowanie sporne zainicjowane przez spółkę odwołaniem od decyzji Prezesa URE ustalającej korektę roczną kosztów osieroconych dla spółki za rok 2008 zostało ostatecznie zakończone zgodnie z wnioskiem spółki. Powyższa decyzja nie ma bezpośredniego wpływu na wyniki i sytuację finansową Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A., ponieważ skorygowana zgodnie z wnioskiem spółki kwota korekty rocznej za 2008 rok została wypłacona spółce po wyroku.

Aktualnie nie toczą się żadne postępowania sądowe w sprawie KDT.

Przychody oraz wpływy z tytułu rekompensat dotyczących rozwiązanych KDT

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Przychody z tytułu rekompensat dotyczących rozwiązanych KDT	(18 886)	567 012
Wpływy z tytułu rekompensat dotyczących rozwiązanych KDT	515 321	526 799
Należności z tytułu rekompensat dotyczących rozwiązanych KDT na dzień bilansowy	-	534 207

Postępowanie administracyjne wszczęte przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

Prezes URE wszczął postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o. (obecnie TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.) kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust.1 pkt 5 Prawa energetycznego. Prezes URE zarzuca spółce stosowanie w latach 2008 - 2012 cen i taryf, nie przestrzegając obowiązku przedstawienia ich do zatwierdzenia. Spółka stoi na stanowisku, że nie złamała przepisów prawa w powyższym zakresie. Nie chcąc narażać się na bezpośredni zarzut nie wykonania żądania Prezesa URE i tym samym podlegać pod zapisy Ustawy Prawo Energetyczne, spółka na wniosek Prezesa URE przedkładała do zatwierdzenia taryfy dla energii elektrycznej na lata 2008 – 2012, pomimo że spółka była zwolniona z obowiązku przedkładania taryfy dla energii elektrycznej (zwolnienie udzielone stanowiskiem Prezesa URE w dniu 28 czerwca 2001 roku). Przedłożone wnioski za lata 2008, 2009, 2011 i 2012 nie zostały zatwierdzone, a postępowanie o zatwierdzenie taryfy dla energii elektrycznej na rok 2010 zostało umorzone Decyzją Prezesa URE.

W dniu 19 marca 2010 roku Prezes URE wydał decyzję, w której postanowił cofnąć z urzędu zwolnienie z obowiązku przedkładania do zatwierdzenia taryfy dla energii elektrycznej udzielonej Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o. (obecnie TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.) stanowiskiem Prezesa URE z dnia 28 czerwca 2001 roku. Spółka wniosła odwołanie od ww. decyzji do Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W dniu 9 grudnia 2011 roku SOKiK wydał wyrok uchylający decyzję Prezesa. W dniu 20 września 2012 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie ogłosił wyrok w sprawie apelacji URE od wyroku SOKiK w sprawie cofnięcia TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. zwolnienia z obowiązku przedkładania taryfy do zatwierdzenia dla grupy taryfowej G. Sąd oddalił apelację URE. Wyrok jest prawomocny, a jego pisemne uzasadnienie doręczono 31 grudnia 2012 roku. Prezes URE w dniu 1 marca 2013 roku wniósł skargę kasacyjną od wyroku do Sądu Najwyższego. W dniu 5 grudnia 2013 roku Sąd Najwyższy wydał postanowienie o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej Prezesa URE do rozpoznania, co oznacza, że postępowanie w tej sprawie zostało zakończone.

Postępowania administracyjne wszczęte przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), Delegatura we Wrocławiu wszczął z urzędu w dniu 12 grudnia 2012 roku postępowanie przeciwko TAURON Sprzedaż Sp. z o.o., w którym zostały postawione jej zarzuty stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na bezzasadnym naliczaniu odsetek za nieterminowe płatności dotyczące prognozowanego zużycia energii elektrycznej, które są wykazywane poprzez system zautomatyzowanych procedur obsługi płatności, wskutek przyporządkowania wpłaconych przez odbiorców kwot do należności, które będą wymagalne w przyszłości, a pozostawienie najstarszych zobowiązań odbiorców jako niezapłaconych.

W odpowiedzi spółka złożyła wniosek o wydanie decyzji nakładającej na nią obowiązek wykonania zobowiązania do zaniechania działań naruszających Ustawę z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia dalszemu trwaniu zarzucanych naruszeń. UOKiK wyraził zgodę na propozycję spółki, wobec czego TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. przedstawiła propozycje zobowiązań wraz z terminami ich realizacji mających na celu zapobieżenie dalszemu trwaniu zarzucanych naruszeń. W dniu 16 kwietnia 2013 roku Prezes UOKiK delegatura we Wrocławiu wydał Decyzję zobowiązującą do zaniechania działań. Spółka realizuje postanowienia Decyzji. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego ryzyko nałożenia kary jest znikome, wobec czego spółka nie utworzyła rezerwy.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), Delegatura w Warszawie wszczął z urzędu w dniu 17 września 2013 roku postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na podawaniu w cennikach i materiałach informacyjnych cen energii elektrycznej bez uwzględnienia wartości podatku od towarów i usług, co stanowi naruszenie ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 roku o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. nr 171, poz. 1206) i w związku z tym stanowi naruszenie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Spółka przekazała żądane dokumenty. Spółka przyjęła w całości argumentację Prezesa UOKiK, zobowiązała się do zaniechania działań naruszających przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz wniosła o prowadzenie postępowania w kierunku wydania decyzji zobowiązującej. Zarząd spółki w chwili obecnej nie tworzy rezerwy na to zdarzenie.

Wobec spółek z segmentu Sprzedaż UOKiK prowadzi następujące postępowania wyjaśniające:

- Pismem z dnia 23 kwietnia 2013 roku UOKiK wszczął przeciwko TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. i TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne wyjaśnienie, czy w zakresie warunków umów rezerwowych sprzedaży energii elektrycznej, w tym zastrzeganych zabezpieczeń finansowych, nie doszło do naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Spółki przekazały żądane dokumenty oraz ustosunkowały się do twierdzeń zawartych w piśmie UOKiK. W dniu 3 stycznia 2014 roku spółki otrzymały pisma, wzywające do przedstawienia dalszych wyjaśnień w sprawie.
- Pismem z dnia 7 maja 2013 roku UOKiK zawiadomił spółkę TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w sprawie wstępnego ustalenia, czy w zakresie ograniczenia możliwości rozwiązania umowy sprzedaży energii elektrycznej przez kontrahentów TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. w ramach oferty produktowej „Dobra Decyzja 2014” mogło nastąpić naruszenie przez spółkę ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., Nr 50, poz. 331 ze zm.). Postępowanie wyjaśniające ma celu wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie przepisów ustawy uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego, w tym, czy sprawa ma charakter antymonopolowy oraz czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Spółka przekazała żądane dokumenty oraz ustosunkowała się do twierdzeń zawartych w piśmie UOKiK.
- Pismem z dnia 10 lipca 2013 roku UOKiK zawiadomił TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w sprawie wstępnego ustalenia, czy działania TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. w zakresie zawierania umów sprzedaży energii elektrycznej z klientami za pośrednictwem infolinii w ramach produktu „Gwarancja Stałej Ceny” nie naruszają ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., Nr 50, poz. 331 ze zm.). Spółka przekazała żądane dokumenty oraz ustosunkowała się do twierdzeń zawartych w piśmie UOKiK. W dniu 16 grudnia 2013 roku spółka otrzymała wezwanie organu, dotyczące przekazania dalszych informacji w sprawie. W odpowiedzi w dniu 30 grudnia 2013 roku spółka przekazała dalsze informacje żądane w wezwaniu.
- Zawiadomieniem z dnia 28 października 2013 roku UOKiK poinformował TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w sprawie wstępnego ustalenia, czy działania spółki nie stanowią naruszenia przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2007, nr 50, poz. 331 ze zm.), uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w szczególności w zakresie zasad pozyskiwania od konsumentów zgody na przetwarzanie danych osobowych w związku z oferowanymi przez spółkę produktami dotyczącymi możliwości obniżenia ceny energii

elektrycznej pn.: „bezpieczny”, „Eko” i „EkoOszczędny”. Spółka przekazała żądane dokumenty oraz ustosunkowała się do twierdzeń zawartych w zawiadomieniu UOKiK.

- Pismem z dnia 26 września 2013 roku UOKiK zawiadomił TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w sprawie wstępnego ustalenia, czy działalność spółki w zakresie naliczania kar za przedterminowe rozwiązanie umowy sprzedaży energii elektrycznej nie narusza przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W odpowiedzi spółka udzieliła informacji żądanych przez Prezesa UOKiK w toczącym się postępowaniu.

Zarząd obu spółek ocenia, mając na uwadze, że wszczęte postępowania mają charakter postępowań wyjaśniających, iż prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia powyższych spraw jest niskie i w związku z tym nie tworzy rezerw na te zdarzenia.

Roszczenia od Huty Łaziska S.A.

W związku z połączeniem Spółki z Górnośląskim Zakładem Elektroenergetycznym S.A. (GZE) – TAURON Polska Energia S.A. została stroną sporu sądowego z Hutą Łaziska S.A.(Huta).

Główną przyczyną spraw z powództwa GZE było niewywiązywanie się przez Hutę z obowiązku zapłaty należności z tytułu dostaw energii, co w konsekwencji spowodowało wstrzymanie przez GZE w 2001 roku dostaw energii elektrycznej do Huty Łaziska.

Prezes URE postanowieniem z dnia 12 października 2001 roku nakazał GZE wznowić dostawy energii elektrycznej do Huty na warunkach umowy z dnia 30 lipca 2001 roku po cenie 67 zł/MWh do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu, a w dniu 14 listopada 2001 roku ostatecznie rozstrzygnął spór, wydając decyzję stwierdzającą, iż wstrzymanie dostaw energii elektrycznej nie było nieuzasadnione. Huta odwołała się od tej decyzji. W dniu 25 lipca 2006 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok prawomocnie kończący spór o zasadność decyzji Prezesa URE z dnia 14 listopada 2001 roku. Od powołanego wyroku Sądu Apelacyjnego Huta wniosła skargę kasacyjną, która została przez Sąd Najwyższy oddalona wyrokiem z dnia 10 maja 2007 roku.

Z powodu wstrzymania dostaw energii, Huta wywodzi wobec GZE roszczenie o zapłatę odszkodowania w wysokości 182 060 tysięcy złotych. Aktualnie toczy się sprawa z pozwu Huty z 12 marca 2007 roku przeciwko GZE i Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa URE, o zapłatę 182 060 tysięcy złotych z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za rzekome szkody wywołane niewykonaniem przez GZE postanowienia Prezesa URE z dnia 12 października 2001 roku. W sprawie tej zapadły korzystne dla GZE wyroki sądu pierwszej i drugiej instancji, jednakże wyrokiem z dnia 29 grudnia 2011 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę temuż Sądowi do ponownego rozpoznania. W dniu 5 czerwca 2012 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Począwszy od 27 listopada 2012 roku odbywają się rozprawy przed sądem pierwszej instancji. Rozprawa wyznaczona na 27 stycznia 2014 roku została zniesiona, brak jest informacji o kolejnym terminie rozpraw.

Na podstawie przeprowadzonej przez Spółkę analizy prawnej roszczeń Huty i jej głównego udziałowca - spółki GEMI Sp. z o.o. – Spółka uważa, że są one bezzasadne, a ryzyko konieczności ich zaspokojenia nikłe. W rezultacie Spółka nie utworzyła rezerwy na koszty związane z tymi roszczeniami.

40. Zobowiązania i aktywa warunkowe związane z rozliczeniami podatkowymi

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2013 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w spółkach Grupy Kapitałowej toczą się następujące postępowania dotyczące rozliczeń publiczno-prawnych:

Podatek akcyzowy

W związku z niezgodnością polskich przepisów dotyczących akcyzy od energii elektrycznej z przepisami wspólnotowymi, w dniu 11 lutego 2009 roku elektrownie i elektrociepłownie należące do Grupy TAURON złożyły korekty deklaracji wraz z wnioskami o stwierdzenie nadpłaty podatku akcyzowego za lata 2006-2008 oraz za miesiące styczeń i luty 2009 roku. Łączna wartość nadpłaty wykazana w przedmiotowych wnioskach (bez odsetek) wyniosła około 901 819 tysięcy złotych. W chwili obecnej postępowania dotyczące poszczególnych spółek Grupy TAURON prowadzone są przed właściwymi Izbami Celnymi i Wojewódzkimi Sądami Administracyjnymi. Na rozprawie w dniu 19 listopada 2012 roku WSA w Gliwicach wydał wyrok odmawiający stwierdzenia nadpłaty w podatku akcyzowym za rok 2008. W dniu 21 stycznia 2013

roku TAURON Wytwarzanie S.A. otrzymała odpis wyroku z uzasadnieniem. Dnia 18 lutego 2013 roku TAURON Wytwarzanie S.A. złożyła skargę kasacyjną.

W stosunku do lat poprzednich sytuacja prawna nie uległa zmianie, w związku z tym, z uwagi na istotną niepewność odnośnie ostatecznego rozstrzygnięcia powyższej kwestii Grupa nie ujęła w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym żadnych skutków związanych z ewentualnym zwrotem nadpłaconego podatku akcyzowego oraz roszczeniami i potencjalnymi roszczeniami nabywców energii elektrycznej.

Podatek od nieruchomości

W odniesieniu do urzędzeń służących do wytwarzania i przesyłu energii elektrycznej istnieją rozbieżności interpretacyjne w zakresie podejścia do opodatkowania tych obiektów podatkiem od nieruchomości. Ze względu na fakt, że organami podatkowymi w zakresie podatku od nieruchomości są władze lokalne, podejście organów podatkowych nie jest jednolite i zdarzają się przypadki kwestionowania prawidłowości ustalenia podstawy opodatkowania. W zależności od rozstrzygnięć sądowych oraz ewentualnych zmian przepisów sytuacja w zakresie opodatkowania podatkiem od nieruchomości urzędzeń energetycznych może w przyszłości ulec zmianie.

Informacje dotyczące rezerw związanych ze sporami w zakresie podatku od nieruchomości zamieszczono w nocie 34.2.3.

41. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań

W celu zabezpieczenia spłaty zobowiązań Grupa stosuje wiele form zabezpieczeń. Do najpowszechniejszych należą hipoteki, zastawy rejestrowe, przewłaszczenia i umowy leasingowe na nieruchomościach oraz innych rzeczowych aktywach trwałych, ale również na należnościach, czy też blokady środków pieniężnych.

Wartość bilansową składników majątku stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań na poszczególne dni bilansowe przedstawia poniższa tabela.

Wartość bilansowa aktywów stanowiąca zabezpieczenie spłaty zobowiązań

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012
Nieruchomości	232 851	728 953
Urządzenia techniczne i maszyny	46 291	50 231
Środki transportu	450	950
Środki pieniężne	5 121	20 796
Pozostałe	-	437
Razem wartość aktywów stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań	284 713	801 367

W związku z całkowitą spłatą w grudniu 2012 roku przez TAURON Wytwarzanie S.A. pożyczki udzielonej przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w roku 2013 nastąpiło zwolnienie zabezpieczenia na nieruchomości w wysokości 528 000 tysięcy złotych.

Opis innych form zabezpieczeń spłaty zobowiązań

Grupa stosuje również inne formy zabezpieczeń spłaty zobowiązań niż zabezpieczenia na majątku wymienione powyżej, wśród których na dzień 31 grudnia 2013 roku najistotniejsze pozycje stanowią zabezpieczenia następujących umów zawartych przez jednostkę dominującą:

Programy emisji obligacji

Spółka w ramach programu emisji obligacji z dnia 16 grudnia 2010 roku wraz z późniejszymi aneksami złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji:

- do kwoty 1 560 000 tysięcy złotych do dnia 31 grudnia 2016 roku – dotyczy wyemitowanych Transz A i B;
- do kwoty 6 900 000 tysięcy złotych do dnia 31 grudnia 2018 roku – dotyczy wyemitowanej Transzy C oraz Transz D i E, które do dnia bilansowego nie zostały wyemitowane.

W celu zabezpieczenia umowy zawartej w dniu 31 lipca 2013 roku z Bankiem Gospodarstwa Krajowego na program emisji obligacji długoterminowych o wartości 1 000 000 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 31.2. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, Spółka złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 1 500 000 tysięcy złotych do dnia 20 grudnia 2029 roku.

Umowa ramowa zawarta z PKO Bankiem Polskim S.A. na gwarancje bankowe

W celu zabezpieczenia umowy ramowej zawartej z PKO Bankiem Polskim S.A. na gwarancje bankowe TAURON Polska Energia S.A. złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 125 000 tysięcy złotych z maksymalnym terminem wykonalności 31 grudnia 2017 roku. Dodatkowym zabezpieczeniem tej umowy jest pełnomocnictwo do rachunku bankowego w banku PKO Bank Polski S.A. Na dzień 31 grudnia 2013 roku maksymalna kwota ustalonego limitu gwarancji wynosi 100 000 tysięcy złotych. Termin obowiązywania umowy to 31 grudnia 2016 roku.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku w ramach powyższej umowy PKO Bank Polski S.A. na zlecenie Spółki wystawił gwarancje bankowe na zabezpieczenie zobowiązań spółek zależnych od TAURON Polska Energia S.A. na łączną kwotę 4 996 tysięcy złotych oraz na zabezpieczenie realizowanych przez Spółkę transakcji:

- do kwoty 25 000 tysięcy złotych - gwarancja dla Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. z terminem obowiązywania do 30 stycznia 2014 roku. W tym dniu gwarancja wygasła;
- do kwoty 1 000 tysięcy euro (4 147 tysięcy złotych) - gwarancja dla CAO Central Allocation Office GmbH obowiązująca do 3 lutego 2015 roku.

Umowa zawarta z Bankiem Zachodnim WBK S.A. na gwarancje bankowe dla Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A.

W maju 2013 roku pomiędzy Spółką a bankiem Bank Zachodni WBK S.A. została zawarta umowa o limit na gwarancje bankowe do wysokości 150 000 tysięcy złotych, których beneficjentem jest Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. Zabezpieczeniem tej umowy jest oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 187 500 tysięcy złotych z maksymalnym terminem wykonalności 6 maja 2016 roku.

W ramach tej umowy na zlecenie Spółki bank wystawił gwarancje bankowe, których łączna wartość na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiła 150 000 tysięcy złotych, z terminem obowiązywania do 30 stycznia 2014 roku. Po wygaśnięciu wspomnianych gwarancji bank wystawił gwarancje na łączną wartość 125 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania 30 kwietnia 2014 roku.

Umowy kredytów w rachunku bieżącym

Zabezpieczeniem umów kredytu w rachunku bieżącym TAURON Polska Energia S.A. są pełnomocnictwa do rachunków bankowych, na dzień 31 grudnia 2013 roku:

- do kwoty 300 000 tysięcy złotych - kredyt w banku Polska Kasa Opieki S.A. (finansowanie w ramach umowy cash pool);
- do kwoty 26 500 tysięcy euro (109 901 tysięcy złotych) – kredyt w banku NORDEA Bank Finland plc.

Dla zabezpieczenia kredytu otrzymanego z banku Polska Kasa Opieki S.A. Spółka złożyła również oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 360 000 tysięcy złotych, z terminem obowiązywania do 31 grudnia 2017 roku.

Pozostałe zabezpieczenia spłaty zobowiązań w Grupie

Pozostałe istotne zabezpieczenia spłaty zobowiązań w Grupie TAURON na dzień 31 grudnia 2013 roku:

- Weksle in blanco wystawione przez TAURON Polska Energia S.A. celem zabezpieczenia umów pożyczek udzielonych spółkom zależnym TAURON Wytwarzanie S.A. i TAURON Ciepło S.A. przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach – na dzień 31 grudnia 2013 roku łącznie 71 180 tysięcy złotych;
- Zabezpieczenie kredytu TAURON Dystrybucja S.A. poprzez oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz udzielenie pełnomocnictwa do dysponowania środkami na rachunkach bankowych kredytobiorcy do wysokości niespłaconego kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami banku – na dzień 31 grudnia 2013 roku 24 524 tysiące złotych;
- Weksle in blanco wystawione przez TAURON Dystrybucja S.A. w celu zabezpieczenia należytego wykonania kontraktów oraz zawartych umów przez spółkę, w tym na dofinansowania prowadzonych projektów - na dzień 31 grudnia 2013 roku łącznie 120 971 tysięcy złotych;
- Weksle in blanco wystawione przez TAURON Ciepło S.A. w łącznej wysokości 61 896 tysięcy złotych wystawione w celu zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z umów o dofinansowanie zawartych z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie;
- Elektrociepłownia Tychy S.A. (obecnie TAURON Ciepło S.A.) celem zabezpieczenia umowy leasingu zwrotnego zawartej w 2007 roku wystawiła weksel in blanco na kwotę 92 383 tysiące złotych. Dodatkowe zabezpieczenie tej

umowy stanowią cesja wierzytelności, cesja praw z polis ubezpieczeniowych, hipoteka na nieruchomościach i urządzeniach technicznych i maszynach oraz pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi;

- W związku z połączeniem Spółki ze spółką PKE Broker Sp. z o.o. TAURON Polska Energia S.A. jako następcą prawny PKE Broker Sp. z o.o. stała się podmiotem umowy leasingu, o którym szerzej w nocie 32.2. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Na dzień 31 grudnia 2013 roku zobowiązanie z tytułu leasingu wynosiło 35 946 tysięcy złotych. Zabezpieczeniem tej umowy są: dwa weksle in blanco, cesja wierzytelności oraz pełnomocnictwo do rachunku bankowego.
- Celem zabezpieczenia transakcji Spółki na Towarowej Giełdzie Energii S.A. spółka zależna TAURON Wytwarzanie S.A. udzieliła poręczenia na rzecz Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. (IRGIT) za zobowiązania TAURON Polska Energia S.A. na Towarowej Giełdzie Energii S.A. do wysokości 45 000 tysięcy złotych oraz dokonano blokady uprawnień do emisji EUA w Rejestrze KRUE, stanowiących własność TAURON Wytwarzanie S.A. w ilości 8 739 tysięcy ton. Termin obowiązywania poręczenia to 31 marzec 2014 rok.

W celu zabezpieczenia środków na pokrycie przyszłych kosztów likwidacji wchodzące w skład Grupy przedsiębiorstwa górnicze tworzą Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych. Informacje na ten temat przedstawiono w nocie 37.

42. Informacja o podmiotach powiązanych

42.1. Transakcje ze spółkami będącymi pod wspólną kontrolą

Grupa posiada dwa wspólne przedsięwzięcia: Elektrociepłownię Stalowa Wola S.A. oraz Elektrownię Blachownia Nowa Sp. z o.o., które zostały szerzej opisane w nocie 17 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

42.2. Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa

Głównym akcjonariuszem Grupy jest Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z tym spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane.

Łączna wartość transakcji ze spółkami Skarbu Państwa została przedstawiona w tabeli poniżej.

Przychody i koszty

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Przychody	2 434 500	2 440 950
Koszty*	(2 999 239)	(4 190 473)

* pozycja obejmuje koszty ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Należności i zobowiązania

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012
Należności	227 363	302 588
Zobowiązania	365 673	588 194

Spośród spółek Skarbu Państwa największymi klientami Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w roku 2013 byli KGHM Polska Miedź S.A., PSE S.A., PKP Energetyka S.A., Kompania Węglowa S.A. oraz ENEA Operator Sp. z o.o. Łącznie sprzedaż do powyższych kontrahentów wyniosła 62% wielkości przychodów zrealizowanych w transakcjach ze spółkami Skarbu Państwa. Największe transakcje zakupu Grupa dokonała od PSE S.A. i Kompanii Węglowej S.A. Zakupy od powyższych kontrahentów stanowiły 74% wartości zakupów od spółek Skarbu Państwa w roku 2013.

Spośród spółek Skarbu Państwa największymi klientami Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w roku 2012 byli KGHM Polska Miedź S.A., PKP Energetyka S.A., PSE Operator S.A. oraz Kompania Węglowa S.A. Łącznie sprzedaż do powyższych kontrahentów wyniosła 68% wielkości przychodów zrealizowanych w transakcjach ze spółkami Skarbu Państwa. Największe transakcje zakupu Grupa dokonała od PSE Operator S.A. i Kompanii Węglowej S.A. Zakupy od powyższych kontrahentów stanowiły 76% wartości zakupów od spółek Skarbu Państwa w roku 2012.

Grupa Kapitałowa dokonuje istotnych transakcji na rynkach energii za pośrednictwem Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. Z uwagi na fakt, iż jednostki te zajmują się jedynie organizacją obrotu giełdowego, zdecydowano aby nie traktować dokonywanych za ich pośrednictwem transakcji zakupu i sprzedaży jako transakcji z podmiotami powiązanymi.

Transakcje ze spółkami Skarbu Państwa dotyczą głównie działalności operacyjnej Grupy i dokonywane są na warunkach rynkowych.

42.3. Wynagrodzenie kadry kierowniczej

	Jednostka dominująca		Jednostki zależne	
	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Zarząd jednostki	7 420	8 071	25 390	21 375
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	6 710	7 267	22 348	19 522
Nagrody jubileuszowe	-	-	-	26
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-	505	468
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-	129	284
Inne	710	804	2 408	1 075
Rada nadzorcza jednostki	936	937	1 250	1 243
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	936	937	1 110	1 125
Inne	-	-	140	118
Pozostali członkowie głównej kadry kierowniczej	11 961	9 477	41 453	42 622
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	10 833	8 507	40 233	40 319
Nagrody jubileuszowe	-	-	719	913
Świadczenia po okresie zatrudnienia	126	126	114	131
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-	-	966
Inne	1 002	844	387	293
Razem	20 317	18 485	68 093	65 240

Inne transakcje, wynikające z umów cywilno-prawnych zawartych pomiędzy jednostką dominującą a członkami władz jednostki dotyczą wykorzystania samochodów służbowych dla celów prywatnych.

W roku objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie zawierano pożyczek z ZFŚS z członkami organów zarządzających i nadzorujących spółek Grupy Kapitałowej. Na dzień 31 grudnia 2013 roku nie wystąpiły salda niespłaconych pożyczek.

43. Instrumenty finansowe

43.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych

Kategorie i klasy aktywów finansowych	Stan na 31 grudnia 2013		Stan na 31 grudnia 2012	
	wartość bilansowa	wartość godziwa	wartość bilansowa	wartość godziwa
1 Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	34	34	472	472
Udziały i akcje (krótkoterminowe)	-	-	6	6
Instrumenty pochodne	34	34	466	466
2 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	129 622	4 319	156 974	3 813
Udziały i akcje (długoterminowe)	109 459	-	148 222	-
Udziały i akcje (krótkoterminowe)	15 844	-	4 939	-
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	2 429	2 429	2 388	2 388
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	1 890	1 890	1 425	1 425
3 Pożyczki i należności	2 375 529	-	3 190 115	-
Należności z tytułu dostaw i usług	1 863 151	-	2 199 577	-
Lokaty i depozyty	30 831	-	26 219	-
Pożyczki udzielone	189 310	-	117 813	-
Inne	292 237	-	846 506	-
4 Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	276 898	-	51 986	-
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	44 398	-	51 986	-
Zaliczka na poczet nabycia akcji	232 500	-	-	-
5 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	636 909	-	1 030 929	-
Razem aktywa finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	3 418 992		4 430 476	
Aktywa trwałe	631 564		357 430	
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	44 398		51 986	
Pozostałe aktywa finansowe	587 166		305 444	
Aktywa obrotowe	2 787 428		4 073 046	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	2 134 641		3 036 695	
Pozostałe aktywa finansowe	15 878		5 422	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	636 909		1 030 929	

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Stan na 31 grudnia 2013		Stan na 31 grudnia 2012	
	wartość bilansowa	wartość godziwa	wartość bilansowa	wartość godziwa
1 Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 169	1 169	552	552
Instrumenty pochodne	1 169	1 169	552	552
2 Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	7 816 529	-	8 146 211	-
Kredyty i pożyczki preferencyjne	63 986	-	99 100	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 327 012	-	979 372	-
Kredyty w rachunku bieżącym	93 645	-	129 566	-
Wyemitowane obligacje	4 300 522	-	4 301 834	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 037 304	-	1 399 019	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	143 413	-	82 459	-
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	665 768	-	966 768	-
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	170 706	-	161 150	-
Zobowiązania z tytułu umów ubezpieczenia	14 173	-	26 943	-
3 Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	78 970	-	56 278	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	78 970	-	56 278	-
4 Instrumenty pochodne zabezpieczające (zobowiązania)	159 762	159 762	190 666	190 666
Razem zobowiązania finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	8 056 430		8 393 707	
Zobowiązania długoterminowe	5 657 575		5 423 162	
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	5 500 532		5 222 882	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	61 643		41 796	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe	7 827		7 890	
Instrumenty pochodne	87 573		150 594	
Zobowiązania krótkoterminowe	2 398 855		2 970 545	
Bieżąca część kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	284 633		286 990	
Bieżąca część zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	17 327		14 482	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania	2 023 537		2 628 449	
Instrumenty pochodne	73 358		40 624	

Dla kategorii instrumentów finansowych, które na dzień bilansowy nie są wyceniane w wartości godziwej, Grupa nie ujawnia wartości godziwej ze względu na fakt, że wartość godziwa tych instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanych w sprawozdaniach finansowych za poszczególne okresy z następujących powodów:

- w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny;
- instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych.

Grupa nie ujawnia również wartości godziwej dla udziałów i akcji w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach, zaklasyfikowanych w kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz aktywów wyłączonych z zakresu MSR 39. Grupa nie jest w stanie wiarygodnie ustalić wartości godziwej posiadanych udziałów i akcji w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach. Na dzień bilansowy udziały i akcje w kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są wyceniane według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości, a udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach zgodnie z polityką rachunkowości są wyceniane metodą praw własności pomniejszone o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

43.2. Hierarchia wartości godziwej

Poziomy hierarchii wartości godziwej dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz 31 grudnia 2012 roku prezentuje poniższa tabela.

Klasy instrumentów finansowych	Stan na 31 grudnia 2013		Stan na 31 grudnia 2012	
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 1	Poziom 2
Aktywa				
Udziały i akcje	-	-	6	-
Instrumenty pochodne - towarowe	34	-	466	-
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	2 429	-	2 388	-
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	1 890	-	1 425	-
Zobowiązania				
Instrumenty pochodne - towarowe	40	-	-	-
Instrumenty pochodne - walutowe	-	1 129	-	552
Instrumenty pochodne IRS	-	159 762	-	190 666

Metoda wyceny wartości godziwej powyższych instrumentów finansowych została opisana w nocie 10 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

43.3. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg. zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	Razem
Dywidendy i udziały w zyskach	-	18 323	-	-	-	-	-	18 323
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	28 970	-	40 944	-	(185 092)	(1 084)	(50 845)	(167 107)
Różnice kursowe	(4 651)	-	1 535	-	1 000	(248)	-	(2 364)
Odpisy aktualizujące/ aktualizacja wartości	122	(12 697)	(2 715)	(1 049)	-	-	-	(16 339)
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	-	-	-	-	(12 664)	-	-	(12 664)
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	-	4 506	-	-	-	-	-	4 506
Inne	2 643	-	-	(1 704)	-	-	-	939
Zysk/(strata) netto	27 084	10 132	39 764	(2 753)	(196 756)	(1 332)	(50 845)	(174 706)

Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg. zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	Razem
Dywidendy i udziały w zyskach	18	8 349	-	-	-	-	-	8 367
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	39 672	-	44 350	(110)	(238 693)	(2 195)	6 466	(150 510)
Różnice kursowe	(1 821)	-	135	-	532	741	-	(413)
Odpisy aktualizujące/ aktualizacja wartości	426	(833)	(2 276)	(472)	-	-	-	(3 155)
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	-	-	-	-	(7 072)	-	-	(7 072)
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	(4)	14 696	-	-	-	-	-	14 692
Inne	4 704	-	-	(470)	-	-	-	4 234
Zysk/(strata) netto	42 995	22 212	42 209	(1 052)	(245 233)	(1 454)	6 466	(133 857)

43.4. Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2013 roku aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmowały głównie udziały w następujących spółkach:

- 35 694 tysiące złotych udziałów w Spółce Ciepłowniczo-Energetycznej Jaworzno III Sp. z o.o.;
- 32 690 tysięcy złotych udziałów w spółce Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Tychach;
- 15 028 tysięcy złotych udziałów w Energetyka Cieszyńska Sp. z o.o.

Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności zostały szerzej opisane w nocie 22 oraz nocie 44.1.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Pożyczki długoterminowe w wysokości 189 310 tysięcy złotych obejmują pożyczkę udzieloną Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. wraz z należnymi odsetkami, co zostało szerzej opisane w nocie 17 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa posiadała wspólne przedsięwzięcia rozliczane metodą praw własności, którymi są:

- spółka celowa Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o. - 32 064 tysiące złotych. Udziałowcami w spółce są TAURON Wytwarzanie S.A. wraz z KGHM Polska Miedź S.A., które posiadają po 50% udziałów w kapitale i organie stanowiącym spółki.
- spółka celowa Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. – 12 334 tysiące złotych. Udziałowcami w spółce są TAURON Wytwarzanie S.A. wraz z PGNiG Energia S.A., które posiadają po 50% udziałów w kapitale i organie stanowiącym spółki.

Inwestycje powyższe zostały szerzej opisane w nocie 17 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W kategorii aktywów finansowych wyłączonych z MSR 39 Grupa prezentuje zaliczkę na zakup akcji spółki zależnej Południowy Koncern Węglowy S.A. (obecnie TAURON Wydobywanie S.A.), co zostało szerzej opisane w nocie 18 i 48 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz z tytułu wyemitowanych obligacji zostały szerzej opisane w nocie 31 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39

W ramach zobowiązań finansowych wyłączonych z zakresu MSR 39 Grupa wykazuje zobowiązania z tytułu leasingu. Wzrost zobowiązania wynika z połączenia jednostki dominującej z PKE Broker Sp. z o.o., o czym szerzej w notach 30 i 32.2. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Instrumenty pochodne zabezpieczające (zobowiązania)

Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów odsetkowych związanych z wyemitowanymi obligacjami zostały szczegółowo opisane w nocie 27.5.

44. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Grupa Kapitałowa świadomie i w sposób odpowiedzialny zarządza ryzykiem finansowym w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania *Politykę zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym w Grupie TAURON*, będącym zbiorem zasad i standardów zgodnych z najlepszymi praktykami w tym zakresie.

Polityka zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym określa strategię zarządzania ryzykiem finansowym w obszarze ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej. Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczenie do poziomu akceptowalnego przez Grupę niekorzystnego wpływu zmian kursów walutowych na przepływy pieniężne Grupy. Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczenie do poziomu akceptowalnego przez Grupę niekorzystnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na przepływy pieniężne oraz minimalizacja kosztów finansowych z wykorzystaniem instrumentów pochodnych. W roku 2013 i 2012 w ramach zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej Grupa zawierała transakcje instrumentami pochodnymi typu forwardy walutowe (nota 44.3.2.) i swap procentowy (IRS) (nota 27.5).

Polityka zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym oraz zasady rachunkowości zabezpieczeń odnoszą się do ryzyka przepływów pieniężnych, nie obejmują one swoim zakresem ryzyka wartości godziwej ze względu

na niską jego istotność dla Grupy. Zasady rachunkowości zabezpieczeń spółek z Grupy Kapitałowej dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w nocie 9.12.

Ponadto, w Grupie TAURON została wdrożona *Polityka zarządzania płynnością finansową w Grupie TAURON*. Dzięki wdrożonej polityce, opartej m.in. na precyzyjnej cotygodniowej aktualizacji planów finansowych, analizach scenariuszowych oraz analizach porównawczych następuje optymalizacja zarządzania pozycją płynnościową Grupy TAURON i tym samym zmniejsza się ryzyko utraty płynności.

Szczegółowe informacje dotyczące zarządzania ryzykiem finansowym opisano w punkcie 3.8.2. Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych, na które narażona jest Grupa TAURON w ramach prowadzonej działalności:

- ryzyko kredytowe;
- ryzyko płynności;
- ryzyko rynkowe, w tym głównie:
 - ryzyko zmian stóp procentowych;
 - ryzyko zmian kursów walutowych;
 - ryzyko zmian cen surowców i towarów.

44.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest związane z potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może zmaterializować się w postaci następujących czynników: niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego nieprzewidzianego odstępstwa od warunków kontraktowych.

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. narażone są na działanie czynników ryzyka kredytowego w obszarach:

- podstawowej działalności - źródłem ryzyka kredytowego są głównie transakcje zakupu i sprzedaży energii elektrycznej oraz energii cieplnej, transakcje zakupu i sprzedaży paliw kopalnych, itp.;
- działalności inwestycyjnej - ryzyko kredytowe generowane jest przez transakcje wynikające z realizacji projektów inwestycyjnych, których powodzenie jest uzależnione od pozycji finansowej dostawców Grupy;
- działalności biznesowej (zarządzanie ryzykiem rynkowym) - ryzyko kredytowe dotyczy możliwości wystąpienia sytuacji braku realizacji zobowiązań drugiej strony transakcji pochodnej w stosunku do spółek Grupy, jeżeli wartość godziwa transakcji pochodnej jest dodatnia z punktu widzenia Grupy;
- lokowania wolnych środków pieniężnych – ryzyko kredytowe powstaje na skutek lokowania wolnych środków pieniężnych przez spółki Grupy w papiery wartościowe obciążone ryzykiem kredytowym, tj. instrumenty finansowe inne niż emitowane przez Skarb Państwa.

Klasy instrumentów finansowych, w których powstaje ekspozycja na ryzyko kredytowe, mające odmienną charakterystykę ryzyka kredytowego:

- lokaty i depozyty;
- obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe;
- należności z tytułu dostaw i usług;
- pożyczki udzielone;
- pozostałe należności finansowe;
- pozostałe aktywa finansowe;
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty;
- instrumenty pochodne.

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego związane z działalnością podstawową poza wymienionymi w nocie 44.1.1.

44.1.1 Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz pozostałymi należnościami finansowymi

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności w przypadku kontrahentów instytucjonalnych. W odniesieniu do klientów indywidualnych płatności dokonywane są w cyklach miesięcznych lub dwumiesięcznych.

Za wyjątkiem sprzedaży realizowanej na rzecz klientów indywidualnych, sprzedaż jest realizowana tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Grupa zarządza ryzykiem kredytowym wobec kontrahentów głównie poprzez stosowanie następujących mechanizmów oraz technik:

- ocenę standingu finansowego kontrahentów wraz z nadawaniem limitów kredytowych;
- wymaganie określonych zabezpieczeń kredytowych od klientów o słabym standingu finansowym;
- standaryzację zapisów umownych z zakresu ryzyka kredytowego i standaryzacja zabezpieczeń kredytowych;
- system bieżącego monitoringu płatności i system wczesnej windykacji;
- systematyczny pomiar ryzyka kredytowego wynikający z prowadzonej działalności handlowej;
- bieżące monitorowanie kondycji finansowej kontrahenta, współpraca z wywiadowcami gospodarczymi i firmami windykacyjnymi.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku największe saldo należności handlowych Grupa posiada od ArcelorMittal Poland S.A. w wysokości 103 781 tysięcy złotych oraz PSE S.A w wysokości 47 652 tysiące złotych.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku największe salda należności handlowych Grupa posiadała od Kompani Węglowej S.A. w wysokości 55 850 tysięcy złotych oraz PKP Energetyka S.A. w wysokości 44 120 tysięcy złotych.

Odpisy aktualizujące krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Rok zakończony 31 grudnia 2013	Rok zakończony 31 grudnia 2012
Odpis aktualizujący na początek okresu	(197 357)	(173 864)
Utworzenie	(205 425)	(99 863)
Wykorzystanie	55 309	31 686
Rozwiązanie	73 974	44 707
Inne zmiany	-	(23)
Odpis aktualizujący na koniec okresu	(273 499)	(197 357)
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2 408 140	3 234 052
Wartość pozycji netto na koniec okresu	2 134 641	3 036 695

Grupa nie posiada istotnych pozycji, które na dzień bilansowy byłyby nieściągalne, lecz nie objęte odpisem aktualizującym.

Wiekowanie krótkoterminowych należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane					Razem
		<30 dni	30-90 dni	90-180 dni	180-360 dni	>360 dni	
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 801 979	223 256	68 361	88 567	60 392	165 585	2 408 140
Odpisy aktualizujące	(792)	(2 596)	(5 894)	(66 233)	(43 612)	(154 372)	(273 499)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	1 801 187	220 660	62 467	22 334	16 780	11 213	2 134 641

Wiekowanie krótkoterminowych należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane					Razem
		<30 dni	30-90 dni	90-180 dni	180-360 dni	>360 dni	
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2 681 539	258 838	78 612	36 011	50 508	128 544	3 234 052
Odpisy aktualizujące	(13 047)	(1 738)	(5 140)	(11 020)	(41 077)	(125 335)	(197 357)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	2 668 492	257 100	73 472	24 991	9 431	3 209	3 036 695

44.1.2 Ryzyko kredytowe związane z pozostałymi aktywami finansowymi

W odniesieniu do aktywów finansowych ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym ze środkami pieniężnymi Grupa realizuje poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Grupa zawiera transakcje depozytowe, działają w sektorze finansowym. Są to banki posiadające rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

Udział trzech banków, w których Grupa posiada największe salda środków pieniężnych, na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosił 81%.

Wszystkie podmioty, z którymi Grupa zawiera transakcje pochodne w celu zabezpieczenia przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów walutowych, działają w sektorze finansowym. Są to polskie banki posiadające wysoki rating finansowy, a także dysponujące odpowiednią wysokością kapitału własnego oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

44.2. Ryzyko związane z płynnością

Grupa utrzymuje równowagę pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, obligacje oraz umowy leasingu finansowego. Takie wykorzystanie źródeł finansowania pozwala na zarządzanie ryzykiem płynności i skutecznie minimalizuje jego negatywne skutki materializacji.

W celu zminimalizowania możliwości wystąpienia zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz ryzyka utraty płynności Grupa TAURON podobnie jak w poprzednim roku stosowała mechanizm cash pooling. Cash pooling, niezależnie od środków gromadzonych przez poszczególnych uczestników, jest powiązany z elastyczną linią kredytową w postaci kredytu w rachunku bieżącym, której wysokość wynosi 300 000 tysięcy złotych.

Tabele poniżej przedstawiają zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

Zobowiązania finansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku

	poniżej 3 miesiące	od 3 do 12 miesiące	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	196 034	290 955	1 650 656	3 298 496	359 208	735 146	6 530 495
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 036 868	436	-	-	-	-	1 037 304
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	665 768	-	-	-	-	-	665 768
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	-	73 358	55 036	32 537	-	-	160 931
Inne zobowiązania finansowe	302 870	17 595	6 374	808	542	103	328 292
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	5 711	11 616	24 488	9 900	27 230	25	78 970
Udzielone gwarancje i podobne	3 796	-	-	-	-	-	3 796
Razem	2 211 047	393 960	1 736 554	3 341 741	386 980	735 274	8 805 556

Zobowiązania finansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku

	poniżej 3 miesiące	od 3 do 12 miesiące	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	155 974	409 539	428 552	1 674 475	3 424 366	587 190	6 680 096
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 398 390	629	-	-	-	-	1 399 019
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	966 768	-	-	-	-	-	966 768
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	552	40 072	55 811	53 215	41 568	-	191 218
Inne zobowiązania finansowe	244 865	17 797	5 393	1 509	545	443	270 552
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	4 903	9 579	14 657	20 467	6 646	26	56 278
Udzielone gwarancje i podobne	1 898	-	-	-	-	-	1 898
Razem	2 773 350	477 616	504 413	1 749 666	3 473 125	587 659	9 565 829

44.3. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe wiąże się z możliwością negatywnego wpływu na wyniki Grupy poprzez wahania wartości godziwej instrumentów finansowych lub przyszłych przepływów pieniężnych z nimi związanych na skutek zmian cen rynkowych.

Grupa identyfikuje następujące główne rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej;
- ryzyko walutowe;
- ryzyko cen surowców i towarów.

44.3.1 Ryzyko stopy procentowej

Grupa narażona jest na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z pozyskiwaniem kapitałów oprocentowanych zmienną stopą procentową i inwestowaniem w aktywa oprocentowane zmienną i stałą stopą procentową. Spółki Grupy są również narażone na materializację ryzyka związanego z utraconymi korzyściami w związku ze spadkiem stóp procentowych, w przypadku zadłużenia o stałym oprocentowaniu.

W poniższych tabelach przedstawione zostały wartości bilansowe instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2013 - oprocentowanie stałe

Instrumenty finansowe	< 1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-5 lat	>5 lat	Ogółem
Zobowiązania finansowe						
Kredyty w rachunku bieżącym	5 043	-	-	-	-	5 043
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	139 928	132 724	132 724	265 448	622 923	1 293 747
Wyemitowane obligacje	6 049	439 512	2 994 974	-	-	3 440 535
Instrumenty pochodne zabezpieczające (IRS)	72 229	54 996	32 537	-	-	159 762

31 grudnia 2013 - oprocentowanie zmienne

Instrumenty finansowe	< 1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	-	-	-	-	30 831	30 831
Udzielone pożyczki	-	-	-	-	189 310	189 310
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	636 909	-	-	-	-	636 909
Zobowiązania finansowe						
Kredyty w rachunku bieżącym	88 602	-	-	-	-	88 602
Kredyty i pożyczki preferencyjne	8 733	7 763	7 532	14 642	25 316	63 986
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	33 265	-	-	-	-	33 265
Wyemitowane obligacje	3 013	856 974	-	-	-	859 987

31 grudnia 2012 - oprocentowanie stałe

Instrumenty finansowe	< 1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-5 lat	>5 lat	Ogółem
Zobowiązania finansowe						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	1 359	1 359	1 359	2 717	2 714	9 508
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	73 533	91 833	91 833	183 665	469 527	910 391
Wyemitowane obligacje	8 712	-	439 234	2 992 573	-	3 440 519
Instrumenty pochodne zabezpieczające (IRS)	40 071	55 811	53 215	41 569	-	190 666

31 grudnia 2012 - oprocentowanie zmienne

Instrumenty finansowe	< 1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	-	-	-	-	26 219	26 219
Udzielone pożyczki	11	-	-	-	117 802	117 813
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 030 929	-	-	-	-	1 030 929
Zobowiązania finansowe						
Kredyty w rachunku bieżącym	129 566	-	-	-	-	129 566
Kredyty i pożyczki preferencyjne	27 601	7 596	6 236	13 576	34 583	89 592
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	41 321	27 660	-	-	-	68 981
Wyemitowane obligacje	4 875	-	856 440	-	-	861 315

Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

44.3.2 Ryzyko walutowe

Spółki z Grupy Kapitałowej narażone są na zmiany kursów walutowych EUR/PLN i CZK/PLN w związku z ich działalnością operacyjną i finansową. Poniższe tabele prezentują ekspozycję Grupy na ryzyko walutowe w podziale na poszczególne klasy instrumentów finansowych w latach 2013 oraz 2012.

Pozycja walutowa według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku

	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		CZK		
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN	
Aktywa finansowe						
Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności finansowe	2 155 388	982	4 073	49 028	7 418	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	636 909	2 252	9 339	28 130	4 256	
Instrumenty pochodne (aktywa)	34	8	34	-	-	
Razem		3 242	13 446	77 158	11 674	
Zobowiązania finansowe						
Kredyty w rachunku bieżącym	93 645	1 237	5 130	-	-	
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 327 012	615	2 551	-	-	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	1 180 717	4 883	20 251	5 473	828	
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	665 768	99	411	-	-	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	78 970	1 159	4 807	-	-	
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	160 931	10	41	-	-	
Razem		8 003	33 191	5 473	828	
Pozycja walutowa netto		(4 761)	(19 745)	71 685	10 846	

Pozycja walutowa według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku

	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		CZK	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe					
Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności finansowe	3 046 083	4 898	20 026	29 012	4 729
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 030 929	7 925	32 397	4 908	800
Instrumenty pochodne (aktywa)	466	92	376	-	-
Razem		12 915	52 799	33 920	5 529
Zobowiązania finansowe					
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	979 372	1 231	5 032	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	1 481 478	4 694	19 192	7 669	1 250
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	966 768	95	389	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	56 278	1 849	7 559	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	191 218	135	552	-	-
Razem		8 004	32 724	7 669	1 250
Pozycja walutowa netto		4 911	20 075	26 251	4 279

W roku 2013 i 2012 jednostka dominująca zabezpieczała ryzyko zmiany kursów walutowych w związku z transakcjami zawierającymi w walucie obcej, zawierając kontrakty terminowe typu forward. Celem tych transakcji było zabezpieczenie przed zmiennością przepływów pieniężnych wynikającą z wahań kursu walutowego. Instrumenty te nie są objęte rachunkowością zabezpieczeń. Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa TAURON posiadała zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych walutowych w wysokości 1 129 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2012 roku - 522 tysiące złotych).

44.3.3 Ryzyko cen surowców i towarów

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. narażone są na działanie i niekorzystny wpływ czynników ryzyka związanego ze zmiennością przepływów pieniężnych oraz wyników finansowych wyrażonych w walucie krajowej z tytułu zmian cen towarów. Ekspozycję Grupy na ryzyko cen towarów odzwierciedla wolumen zakupów podstawowych surowców i towarów, do których zalicza się węgiel kamienny, gaz oraz energię. Wolumen oraz koszty zakupów podstawowych surowców od dostawców spoza Grupy przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj paliwa	Jednostka miary	2013		2012	
		Wolumen	Koszty zakupu	Wolumen	Koszty zakupu
Węgiel	tona	6 265 897	1 270 338	6 847 205	1 690 366
Gaz	tys. m3	3 187 276	200 718	2 974 790	189 965
Energia elektryczna	MWh	31 397 801	5 846 263	50 974 657	10 309 558
Energia cieplna	GJ	5 492 700	180 365	5 693 571	119 542
Razem			7 497 684		12 309 431

44.3.4 Ryzyko rynkowe – analiza wrażliwości

Obecnie Grupa Kapitałowa narażona jest głównie na działanie czynników ryzyka zmian kursów walutowych EUR/PLN oraz CZK/PLN. Ponadto Grupa narażona jest na zmiany referencyjnych stóp procentowych dla walut PLN oraz EUR.

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa Kapitałowa wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Grupa wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na wyniki finansowe Grupy. Przedmiotem analizy zostały objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych zgodnie z MSSF.

Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych są określone w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego i zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut z daty bilansowej lub w przypadku braku dostępnych kwotowań rynkowych na podstawie zmienności historycznych za okres jednego roku przed datą bilansową.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych wykorzystano średnie poziomy referencyjnych stóp procentowych w danym roku. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych opcji na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym dla walut, dla których Grupa posiada ekspozycję na ryzyko stóp procentowych na datę bilansową.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka został odniesiony do wartości przychodów/kosztów odsetkowych dla instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz do wartości godziwej na datę bilansową instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu wycenianych do wartości godziwej.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego, na które Grupa jest narażona na dzień bilansowy, pokazując jaki wpływ na wynik finansowy brutto oraz na pozostałe całkowite dochody brutto miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych.

44.3.4.1 Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR oraz EURIBOR. Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz pozostałych całkowitych dochodów brutto Grupy na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2013		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2013 roku					
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR				EURIBOR	
			WIBOR +95 pb		WIBOR -95 pb		EURIBOR +23 pb	EURIBOR -23 pb
			Wynik finansowy	Pozostałe całkowite dochody	Wynik finansowy	Pozostałe całkowite dochody	Wynik finansowy	Wynik finansowy
Lokaty i depozyty	30 831	30 831	293	-	(293)	-	-	-
Pożyczki udzielone	189 310	189 310	1 798	-	(1 798)	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	636 909	636 909	5 921	-	(5 921)	-	21	(21)
Kredyty i pożyczki preferencyjne	63 986	63 986	(608)	-	608	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 327 012	33 265	(292)	-	292	-	(6)	6
Kredyty w rachunku bieżącym	93 645	88 602	(842)	-	842	-	-	-
Wyemitowane obligacje	4 300 522	4 300 522	(40 855)	-	40 855	-	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	160 931	159 762	-	75 397	-	(75 397)	-	-
Razem			(34 585)	75 397	34 585	(75 397)	15	(15)

Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2012		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2012 roku					
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR				EURIBOR	
			WIBOR +113 pb		WIBOR -113 pb		EURIBOR +91 pb	EURIBOR -91 pb
			Wynik finansowy	Pozostałe całkowite dochody	Wynik finansowy	Pozostałe całkowite dochody	Wynik finansowy	Wynik finansowy
Lokaty i depozyty	26 219	26 219	296	-	(296)	-	-	-
Pożyczki udzielone	117 813	117 813	1 331	-	(1 331)	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 030 929	1 030 929	11 274	-	(11 274)	-	295	(295)
Kredyty i pożyczki preferencyjne	99 100	89 592	(1 012)	-	1 012	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	979 372	68 981	(723)	-	723	-	(46)	46
Kredyty w rachunku bieżącym	129 566	129 566	(1 464)	-	1 464	-	-	-
Wyemitowane obligacje	4 301 834	4 301 834	(48 611)	-	48 611	-	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	191 218	190 666	-	125 667	-	(125 667)	-	-
Razem			(38 909)	125 667	38 909	(125 667)	249	(249)

44.3.4.2 Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN oraz CZK/PLN. Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2013		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2013 roku			
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN		CZK/PLN	
			kurs EUR/PLN +7,75%	kurs EUR/PLN -7,75%	kurs CZK/PLN +9,91%	kurs CZK/PLN -9,91%
			Wynik finansowy		Wynik finansowy	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności finansowe	2 155 388	11 491	316	(316)	735	(735)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	636 909	13 595	724	(724)	422	(422)
Instrumenty pochodne (aktywa)	34	34	3	(3)	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 327 012	2 551	(198)	198	-	-
Kredyty w rachunku bieżącym	93 645	5 130	(398)	398	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	1 180 717	21 079	(1 569)	1 569	(82)	82
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	78 970	4 807	(373)	373	-	-
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	665 768	411	(32)	32	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	160 931	41	(3)	3	-	-
Razem			(1 530)	1 530	1 075	(1 075)

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2013 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2012		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2012 roku			
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN		CZK/PLN	
			kurs EUR/PLN +8,65%	kurs EUR/PLN -8,65%	kurs CZK/PLN +7,35%	kurs CZK/PLN -7,35%
			Wynik finansowy		Wynik finansowy	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności finansowe	3 046 083	24 755	1 732	(1 732)	348	(348)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 030 929	33 197	2 802	(2 802)	59	(59)
Instrumenty pochodne (aktywa)	466	376	33	(33)	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	979 372	5 032	(435)	435	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	1 481 478	20 442	(1 660)	1 660	(92)	92
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	56 278	7 559	(654)	654	-	-
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	966 768	389	(34)	34	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	191 218	552	(48)	48	-	-
Razem			1 736	(1 736)	315	(315)

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2012 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

45. Zarządzanie finansami

Głównymi narzędziami umożliwiającymi skuteczne zarządzanie zasobami finansowymi jest wdrożony centralny model finansowania oraz polityka zarządzania płynnością finansową w Grupie TAURON wraz z funkcjonującym w Grupie TAURON cash poolingiem. Dodatkowo, system zarządzania finansami jest wspomagany centralną polityką zarządzania ryzykiem specyficznym oraz centralną polityką ubezpieczeniową Grupy TAURON, w których to Spółka pełni funkcję zarządzającego oraz decydującego o kierunkach podejmowanych działań umożliwiając ustanawianie odpowiednich limitów ekspozycji na ryzyko.

Szczegółowe informacje dotyczące zarządzania finansami opisano w punkcie 3.11. Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A.

W 2013 roku Grupa TAURON posiadała pełną zdolność do regulowania swoich zobowiązań w terminie ich płatności.

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i stosownie do zmian warunków ekonomicznych odpowiednio ją modyfikuje. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może kreować politykę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom, wyemitować nowe akcje lub odpowiednio wpływać na poziom zadłużenia zewnętrznego.

Grupa monitoruje przede wszystkim wskaźnik zadłużenia definiowany jako relacja zadłużenia finansowego netto do EBITDA.

Zadłużenie finansowe netto oznacza zadłużenie finansowe Grupy TAURON pomniejszone o środki pieniężne oraz inwestycje krótkoterminowe o okresie zapadalności do 1 roku. EBITDA oznacza zysk z działalności operacyjnej Grupy

TAURON powiększony o amortyzację. Zadłużenie finansowe oznacza zobowiązanie do zapłaty lub zwrotu pieniędzy (w tym kwoty głównej i odsetek). Wartość powyższego wskaźnika jest monitorowana również przez instytucje finansujące TAURON oraz agencje ratingowe i ma wymierny wpływ na możliwość oraz koszt pozyskania finansowania, a także ocenę wiarygodności kredytowej Spółki.

Na dzień bilansowy wartość wskaźnika zadłużenia kształtowała się na poziomie 1,4, co zgodnie z obowiązującymi standardami rynkowymi jest oceniane jako poziom bezpieczny, umożliwiający dalsze zaciąganie zobowiązań finansowych.

	Stan na 31 grudnia 2013	Stan na 31 grudnia 2012 <i>(dane przekształcone)</i>
Zadłużenie finansowe netto:	5 211 348	4 529 799
Zadłużenie finansowe Grupy TAURON	5 864 135	5 566 150
Środki pieniężne	(636 909)	(1 030 929)
Inwestycje krótkoterminowe	(15 878)	(5 422)
EBITDA:	3 661 484	3 851 625
Zysk z działalności operacyjnej Grupy TAURON	1 934 066	2 165 129
Amortyzacja	1 727 418	1 686 496
Wskaźnik zadłużenia	1,4	1,2

46. Istotne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

46.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych

Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych w kwocie 3 933 673 tysiące złotych związane są w głównej mierze z zakupem w okresie roku zakończonym dnia 31 grudnia 2013 roku rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 3 499 389 tysięcy złotych, co zostało szerzej opisane w nocie 14 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, skorygowanym o zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych z wyłączeniem podatku VAT w kwocie 243 434 tysiące złotych.

Zaliczka na zakup akcji jednostki zależnej

Wydatki z tytułu zaliczki na zakup akcji jednostki zależnej w kwocie 232 500 tysięcy złotych związane są z przekazaniem przez jednostkę dominującą środków pieniężnych na poczet nabycia akcji Południowego Koncernu Węglowego S.A. (obecnie TAURON Wydobycie S.A.) co zostało szerzej opisane w notach 18 oraz 48 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Udzielenie pożyczek

W roku zakończonym 31 grudnia 2013 roku miały miejsce wydatki inwestycyjne związane z udzieleniem pożyczek spółce Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. w łącznej kwocie 108 800 tysięcy złotych przez jednostkę dominującą, co zostało szerzej opisane w nocie 17 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

46.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów

Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek i kredytów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w kwocie 452 325 tysięcy złotych wynikają w głównej mierze z zaciągnięcia kredytów z Europejskiego Banku Inwestycyjnego przez jednostkę dominującą w kwocie 450 000 tysięcy złotych, co zostało szerzej opisane w nocie 31.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Odsetki zapłacone

W roku zakończonym 31 grudnia 2013 roku całkowita wartość odsetek zapłaconych przez Grupę z tytułu kredytów, pożyczek, dłużnych papierów wartościowych (wraz ze zrealizowanym zabezpieczeniem z instrumentów IRS) oraz umów leasingu finansowego wyniosła 302 552 tysiące złotych. Grupa prezentuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych poniesione koszty finansowania zewnętrznego aktywowane w bieżącym okresie na składniki aktywów jako wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych w przepływach z działalności inwestycyjnej.

47. Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego

Informacja na temat wynagrodzenia biegłego rewidenta została zaprezentowana w sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku w punkcie 3.12.

48. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Nabycie akcji Południowego Koncernu Węglowego S.A.

W dniu 10 grudnia 2013 roku podpisana została umowa w sprawie nabycia przez TAURON Polska Energia S.A. 16 730 525 akcji imiennych Południowego Koncernu Węglowego S.A. (PKW, obecnie TAURON Wydobywanie S.A.) od Kompanii Węglowej S.A., stanowiących 47,52 % kapitału zakładowego tej spółki i uprawniających do wykonywania 31,99 % głosów na jej Walnym Zgromadzeniu.

Łączna cena nabycia akcji wyniosła 310 000 tysięcy złotych. Kwota w wysokości 232 500 tysięcy złotych została zapłacona w dniu podpisania umowy, natomiast strony uzgodniły, że pozostała kwota w wysokości 77 500 tysięcy złotych zostanie zapłacona po przeniesieniu własności akcji na rzecz Spółki, tj. po uzyskaniu przez Kompanię Węglową S.A. zgody jej Walnego Zgromadzenia na sprzedaż akcji i uzyskaniu przez sprzedającego zezwolenia PKW na zbycie. W dniu 19 grudnia 2013 roku Zarząd PKW wyraził zgodę na zbycie akcji PKW. W dniu 15 stycznia 2014 roku Walne Zgromadzenie Kompanii Węglowej S.A. wyraziło zgodę na sprzedaż akcji PKW, tym samym zostały spełnione warunki zawieszające przeniesienie własności akcji PKW. Po zapłaceniu pozostałej kwoty, tj. 77 500 tysięcy złotych na rzecz Kompanii Węglowej S.A. w dniu 22 stycznia 2014 roku, na Spółkę przeniesiona została własność akcji PKW należących do Kompanii Węglowej S.A.

W wyniku realizacji umowy TAURON Polska Energia S.A. dysponuje 100% akcji TAURON Wydobywanie S.A. upoważniającymi do wykonywania 100% głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki, przy czym 47,52% akcji upoważniających do wykonywania 31,99% głosów TAURON Polska Energia S.A. posiada w sposób bezpośredni, a dysponowanie pozostałymi 52,48% akcji upoważniającymi do 68,01% głosów na Walnym Zgromadzeniu TAURON Wydobywanie S.A. wynika z umowy użytkowania przez Spółkę akcji TAURON Wydobywanie S.A. będących własnością TAURON Wytwarzanie S.A.

Połączenie spółek TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. oraz MEGAWAT MARSZEWO Sp. z o.o. i BELS INVESTMENT Sp. z o.o.

W dniu 2 stycznia 2014 roku zostało zarejestrowane połączenie spółek TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. oraz MEGAWAT MARSZEWO Sp. z o.o. i BELS INVESTMENT Sp. z o.o.

Podział spółki TAURON Wytwarzanie S.A.

W dniu 2 stycznia 2014 roku został zarejestrowany podział spółki TAURON Wytwarzanie S.A. przez wydzielenie w trybie art. 529 § 1 pkt 4 Kodeksu Spółek Handlowych, który polegał na przeniesieniu wydzielonych składników majątku tj. zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci Zespołu Elektrociepłowni Bielsko – Biała, na spółkę TAURON Ciepło S.A.

Emisja obligacji

W dniu 24 stycznia 2014 roku w ramach transzy E TAURON Polska Energia S.A. wyemitowała obligacje o wartości nominalnej 200 000 tysięcy złotych z terminem wykupu 24 lutego 2014 roku.

W dniu 24 lutego 2014 roku zostały wyemitowane dwie serie obligacji (po 100 000 tysięcy złotych każda) w łącznej nominalnej kwocie 200 000 tysięcy złotych w ramach programu emisji obligacji długoterminowych do kwoty 1 000 000 tysięcy złotych podpisanego z w Bankiem Gospodarstwa Krajowego w dniu 31 lipca 2013 roku. Emitowane obligacje są zdematerializowane, kuponowe i niezabezpieczone. Oprocentowanie wyemitowanych obligacji jest zmienne, oparte o stopę referencyjną 6M WIBOR plus stała marża banku. Termin wykupu poszczególnych serii obligacji to grudzień 2019 roku i grudzień 2020 roku.

Zmiana nazwy spółki Południowy Koncern Węglowy S.A.

W dniu 24 lutego 2014 roku została zarejestrowana zmiana nazwy spółki Południowy Koncern Węglowy S.A. na TAURON Wydobywanie S.A. Zmiana nazwy wynika ze strategii Grupy TAURON, zgodnie z którą upraszczana i porządkowana jest jej struktura. W związku z nabyciem przez Spółkę akcji Południowego Koncernu Węglowego S.A., co zostało opisane powyżej, TAURON Polska Energia S.A. dysponuje 100% akcji TAURON Wydobywanie S.A., co pozwala na pełną identyfikację spółki z Grupą.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej obejmuje 92 strony.

Zarząd Spółki

Katowice, dnia 10 marca 2014 roku

Dariusz Lubera - Prezes Zarządu

Aleksander Grad - Wiceprezes Zarządu

Joanna Schmid - Wiceprezes Zarządu

Dariusz Stolarczyk - Wiceprezes Zarządu

Krzysztof Zawadzki - Wiceprezes Zarządu